

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Dobrodoša«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zasluženi Evropi.

primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XLI. št. 166 (12.198)

Trst, sredi, 31. julija 1985

P. P. 132
66001 KOPER
OSREDNJA KNJIZNICA

B554 AA

60100200

Včerašnje avdicije pred ožjim odborom senatne komisije Soglasno spoznanje, da je treba z zakonom zaščititi manjšino pred nevarnostjo asimilacije

Danes bodo zaslišali goriškega župana Scarana, nakar bo avdicij konec

BOJAN BREZIGAR

RIM — Še zadnje avdicije o globalni zaščiti slovenske manjšine v Italiji. Včeraj so se ožjemu odboru senatne komisije za ustavno vprašanja predstavili tržaški župan Franco Richetti, predstavniki Zveze beguncev Julijske krajine in Dalmacije predstavnik tržaške zbornice geologov. Danes bo ožji odbor zaslišal goriškega župana Scarana in s tem naj bi se avdicije končale, razen če ne bo odbor v septembru odšel v Furlanijo - Julijsko krajino, da se sreča s prefekti, šolskimi skrbniki in predsedniki sodišč, vendar to srečanje še ni potrjeno.

Vsekakor je treba poudariti, da je bila včerajšnja avdicija zanimiva, tako kar zadeva srečanje s tržaškim županom kot tudi kar zadeva srečanje s predstavniki zveze beguncev. Tako je Richetti predvsem poudaril, da je napačno čas za zakonsko ureditev odnosov med »italijansko večino in slovensko govorečo manjšino«. Zakonska ureditev, je dejal Richetti, mora ščititi manjšino pred asimilacijo in jamčiti, da bo manjšina resnični de-

javniki obogatitve celotne skupnosti, te cilje pa bo moč doseči, če zakon ne bo vseboval pretiravanj. Tržaški župan je poudaril, da je bilo ustvarjeno ozračje, ki ni zgolj sožitje, pač pa je mnogo več, rast celotne tržaške stvarnosti, česar nikakor ni moč zapraviti. Po Richettijevem mnenju bi torej vsako pretiravanje lahko samo poslabšalo sedanje stanje, saj bi se znova ustvarila stara sumničenja in bi se vrnili tako v čase nerazumevanja. »Če torej ne bo teh pretiravanj, pač pa bo zakon organsko uredil vsakodnevne odnose, ki so jih z drugimi zakoni rešili, pa čeprav samo delno in vseboval druga vprašanja, ki dejansko izhajajo iz mednarodnih sporazumov, ki jih je treba tolmačiti po analogiji, bomo postavili temelje za novo boljše obliko sožitja in sprave ter tudi rasti celotne skupnosti.« Richetti je tudi izrazil mnenje, da bi bilo primernejše, da bi vlada predložila svoj zakonski osnutek, ker bi bila razprava o takem osnutku lažja kot pa iskanje kompromisov med posameznimi besedili, ki so bila predložena v senatu. Konkret-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Pogovor s sen. Garibaldijem

RIM — »Današnja avdicija je bila zelo koristna in pozitivna, še zlasti kar zadeva izvajanja tržaškega župana, saj je bil njegov poseg zelo stvaren. Stvarni so bili tudi predstavniki zveze beguncev Julijske krajine in Dalmacije in koristen je bil poseg predstavnika tržaških geologov. Slišali bomo še mnenje goriškega župana, ki je pred nekaj tedni zaprosil za avdicijo, a se je verjetno njegov dopis izgubil. Poleg tega je prišla na dan še utemeljena zahteva, da bi se za en dan obiskali kraje, kjer živijo Slovenci, da bi izvedeli še za mnenje vodilnih funkcionarjev krajevnih državnih struktur, predvsem prefektov, seveda če bo notranji minister tega mnenja, šolske skrbnike in morda predsednike sodišč. Mislim, da bomo to lahko opravili že takoj po obnovitvi dela po počitnicah in tako v septembru začeli z vsebinskim obravnavanjem zakonskega osnutka.«

Tako nam je dejal poročevalec o

zakonskih osnutkih za globalno zaščito slovenske manjšine v Italiji, socialistični senator Renato Garibaldi, katerega smo po včerajšnjem krogu avdicij zaprosili za kratek razgovor. V zvezi z mnenjem, ki ga je iznesel tržaški župan na včerajšnji avdiciji, češ da bi bilo bolje, da bi vlada predstavila svoje zakonsko besedilo, smo senatorja Garibaldija vprašali, ali ima morda že kako zagotovilo o tem s strani vlade.

»Zagotovil še nimamo. Seveda, kadar bomo končali z avdicijami, bomo sporočili vladi, da smo pripravljeno in jo vprašali, ali ima kaj povedati. Za nas bi bilo precej koristno, če bi imeli vladno pobudo, ki bi lahko sintetizirala tako raznolike potrebe na osnovi poznavanja stanja, ki je verjetno boljše od našega, saj je naše poznavanje nekoliko empirično, morda tudi nekoliko emotivno,

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Prihodnje leto kongres ZK Jugoslavije

BEograd — Trinajsti kongres ZKJ bo v Beogradu junija prihodnje leto, so sklenili na včerajšnji seji CK ZKJ. Člani CK ZKJ so proučili in sprejeli predlog izhodišč za pripravo kongresa ter sprejeli sklep o konceptu izdelave predloga resolucij za prihodnji kongres, kot tudi merila za izvolitev delegatov za 13. kongres ZKJ.

V razpravi o predlogu izhodišč za pripravo najvišjega srečanja jugoslovenskih komunistov je po uvodnem poročilu, ki ga je v imenu odbora za pripravo kongresa prebral Vidvoje Žarković, sodelovalo devet razpravljavcev. Poudarili so, da je predlog tega dokumenta sprejemljiv, vendar premalo konkreten, predvsem ko gre za posamezne ekonomske in družbene probleme, zahtevali so, da del dokumenta, ki govori o zaščiti družbenega standarda, uskladijo z ustavo in sklepi 16. seje CK ZKJ. V zvezi s tem so opozorili tudi na razlike v pristopu do vprašanja pridobivanja in delitve dohodka v predlogu izhodišč z ene ter v ustavi, zakonu o združenem delu in družbenem dogovoru z druge strani.

Do 13. kongresa morajo biti rešena ta in druga prednostna vprašanja razvoja, so poudarili v razpravi, še posebej tista, ki se nanašajo na zmanjšanje razkoraka med programskimi opredelitvami in prakso. Probleme bi lažje reševali, če bi na njih gledali enotno. (dd)

Republikanci polemični glede lotizacije v vrhovih RAI

RIM — Vprašanje javne radiotelevizijske ustanove in sploh celotnega sistema občil še vedno predstavlja jabolko spora med političnimi silami, tudi med članicami vladne večine, kljub pravkar zaključenemu preverjanju. Vodstvo PRI je včeraj naznanilo, da se republikanski predstavniki ne bodo udeležili »porazdelitve mest v upravnem svetu RAI«, ker da bi opozicija tega sveta v sedanjih pogojih pomenila »čisto lotizacijo oblasti«.

O obnovitvi upravnega sveta RAI, katerega mandat je zapadel že pred dvema letoma, bi morala razpravljati parlamentarna komisija za nadziranje državne radiotelevizijske ustanove na seji, ki je sklicana za jutri. Številni predstavniki vladne večine so izrazili prepričanje, da bo jutrišnja seja končno odpravila neurejeno stanje v vodstvu RAI, medtem ko se širijo imena kandidatov za predsedniško mesto. To optimistično razpoloženje pa je zmotilo stališče PRI, ki zahteva predhodno ureditev celotnega sistema javnih občil, vključno z rešitvijo vprašanja porazdelitve reklame.

V finski prestolnici obračun sporazumov o varnosti in sodelovanju v Evropi V ospredju proslave helsinške 10-letnice izmenjava kritičnih mnenj med velesilama

Helsinki zaslužijo visoko oceno

MIRO KOCJAN

Priprave za sprejem sklepne listine helsinške konference o varnosti in sodelovanju v Evropi, ki so jo podpisali te dni pred desetimi leti, je šla skozi tri obdobja. Bila so razmeroma dolga, saj so trajala od začetka junija 1973 kajpak do prvega avgusta 1975 leta, pripeljala pa so do rezultatov, ki so še danes pomembni za evropsko zgodovino. Začela so se v Helsinkih na ravni zunanjih ministrov, nadaljevala so se v Ženevi ob sodelovanju strokovnjakov z raznih področij držav udeleženk in končala prav tako v Helsinkih na nivoju predsednikov držav in vlad.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

HELSINKI — Polemična konfrontacija med velesilama, vendar brez preostrih tonov, ki bi lahko negativno vplivali na prihodnja neposredna srečanja, je bila včeraj osrednja značilnost otvoritvenega dneva slovesnosti ob 10-letnici podpisa svečane listine o varnosti in sodelovanju v Evropi. Finski predsednik Koivisto je uvodoma pred zunanjimi ministri 35 držav podpisnic helsinških sporazumov dejal, da se številne nade niso uresničile, da pa odvisi od dobre volje zainteresiranih vlad možnost nadaljevanja procesa zblizevanja.

Dopoldanska otvoritvena svečanost je bila priložnost za prvi neposredni stik med ameriškim zunanjim ministrom Shultzom in novoimenovanim sovjetskim kolegom Ševardnadzejem, ki ga prisotni označujejo kot skrajno vljudno in priščno.

Nekoliko manj prisrčen je bil vsebinski del njunega nastopa. V popoldanskem delu sta namreč spregovorila tako Ševardnadze kot Shultz. Oba sta vse prej kot varčevala s kritikami na račun nasprotnih velesil, čeprav menijo opazovalci, da je bil njun nastop vsaj glede oblike manj napadalen kot marsikdaj v bližnji preteklosti.

Ševardnadze ni povedal nič bistveno novega.

Brez pretirane retorike je poudaril, da si Moskva želi sožitje med blokoma in mir v svetu, zato da lahko posveti pozornost predvsem notranjim gospodarskim potrebam. Kot izključno interno zadevo je na kratko odpravil vprašanje disidentov in kritiziral ameriški negativni odgovor na sovjetski predlog o začasni prekinitvi jedrskih poskusov.

Shultz je s svoje strani ta predlog označil kot propagandno potezo, pretežni del svojega nastopa pa je posvetil spoštovanju človekovih pravic. Z navedbo podrobnih primerov je podprl trditve, da Sovjetska zveza tega dela sporazumov nikakor ne izvaja.

Ob 10-letnici podpisa sporazuma je torej vzdrušje v Helsinkih precej manj evforično kot ob samem podpisu. Osem zunanjih ministrov, ki so spregovorili včeraj (med temi je v imenu Evropske skupnosti spregovoril luksemburški minister Jacques Poos) se je v bistvu strinjalo edino v trditvi, da je treba nadaljevati s procesom zblizevanja, ki ga je začrtala KVSE. Med opazovalci pa vlada veliko pričakovanje za današnje neposredno srečanje Shultz - Ševardnadze.

V današnjem sporu bo spregovoril tudi italijanski zunanji minister Andreotti, ki bo tudi srečal Ševardnadzeja

Cene v enem letu poskočile za 8,7 od sto

Inflacija nikakor ne popušča

RIM — Cene na drobno so ta mesec poskočile samo za 0,3 od sto v primeri z junijem, kar je narekovalo izvedencem osrednjega statističnega zavoda Istat razveseljivo ugotovitev, da gre za najmanjši mesečni porast življenjskih stroškov v zadnjih 11 mesecih. Manj razveseljivo pa je dejstvo, da so letošnje julijske cene za 8,7 od sto višje od lanskih julijskih in da so bile junija letos prav tako za 8,7 od sto višje kot junija lani; to pa pomeni, da stopnja letne inflacije nikakor ne popusti. V lanskem juliju je ta stopnja znašala sicer 10,5 od sto.

Prehrana je bila ta mesec dražja za 0,4 od sto v primerjavi z letošnjim junijem in za 8,7 od sto v primeri z lanskim julijem, oblačila so se podražila za 0,2 oziroma za 10 od sto, e-

lektrika in goriva so zaradi pocenitve kuriv bili za 1,5 od sto cenejši kot mesec poprej, a za 8,8 od sto dražji kot julija lani, stroški za stanovanje so bili za 0,7 oziroma 4 od sto večji, a cene in tarife raznih dobrin in storitev so se dvignile za 0,3 od sto nasproti letošnjemu juniju in za 8,8 od sto v enem letu.

Julijski porast življenjskih stroškov za 0,3 od sto potrjuje napovedi, po katerih naj bi draginjska doklada v avgustu poskočila za 3 točke, sicer za 2 točki zaradi vzpona julijskega pokazatelja o gibanju cen in za eno točko zaradi seštevka doslej dozorelih decimalk. Avgustovska plača bi zato morala biti za 20.400 lir višja (brez odtegljajev). Kolikšen bo resničen skok doklade, bo sicer uradno znano menda že konec tedna

PALERMO, RIM — Dva dni po umoru šefa oddelka za aretacijo mafijcev na begu Montana se delo preiskovalcev nadaljuje z nezmanjšanim zanosom in kljub preiskovalni tajnosti, vse daje slutiti, da so tokrat uspešnejši kot ob podobnih primerih v preteklosti. Včeraj je notranji minister Scalfaro pred parlamentarno komisijo za boj proti mafiji izjavil, da je vsakič padel kak policist ali sodnik, ko je varnostnim silam uspelo zadati udarec mafijskemu klanu Grecovih iz Corleoneja. Seveda je Scalfaro posredno zavrnil vse kritike in polemike na račun pomanjkljivosti in je vztrajal pri oceni, da je Montana padel zaradi uspehov varnostnih sil.

Med policijo pa to prepričanje ne prevladuje. Preiskovalci so prepričani, da so se mafijski vrhovi zbal Montanovih uspehov, ki pa niso bili rezultat nove politične volje temveč plod neumornega dela pokojnega funkcionarja. Policijske sindikalne sile poudarjajo, da vse sloni na ramenih posameznikov, tako policistov kot sodnikov, ki pa nimajo tiste organizacijske in politične podpore, da bi lahko svoje napore izpeljali do konca.

Vse preveč je retorike praznih političnih izjav, zgranzanja in votlih obljub. Mafija je še močna, da lahko skoraj nekaznovano mori najzvestejše funkcionarje. Z zagrenjenostjo Montanovi kolegi ugotavljajo, da ni niti vsedržavno časopisje dalo tistega poudarka umoru njihovega komisarja, kot bi ga lahko pričakovali. Celo na Siciliji je ta umor razen redkih izjem prešel brez vidnih pretresov.

Bo predsednik deželne vlade Biasutti danes odstopil?

NA 3. STRANI

● Soglasno spoznanje

NADALJEVANJE S 1. STRANI

no o teh besedilih niso govorili, vendar pa je Richetti izrazil negativno oceno o predlogih socialistične in komunistične stranke, ki sta, po njegovem mnenju, v nekaterih aspektih pretirana.

Predstavniki vsedržavne Zveze heguncev iz Furlanije - Julijske krajine in iz Dalmacije pa so senatnemu odboru orisali dokument, v katerem v bistvu poudarjajo zahtevo po preštavanju in v katerem navajajo vse »ugodnosti«, ki jih uživa slovenska manjšina v Italiji, dokument je torej v bistvu negativen, vendar pa je treba poudariti pristop k problematiki, ki predstavlja novost, saj v njem ni nasprotovanja zaščitnemu zakonu in je s stvarnimi besedami poudarjena potreba po vrednotenju kulturnega in jezikovnega bogastva obeh manjšin, slovenske in Italiji in italijanske v Jugoslaviji. Za organizacijo, ki je bila znana po žolčnih napadih na sodelovanje med državama in ki se je odločno zoperstavila osimskemu sporazumu je to vsekakor premik, ki ga je treba zabeležiti. V tem je tudi pozitivna ocena večerašnjih avdicij: ne v vsebini, ki ostaja zaprta do nekaterih življenjskih problemov manjšine ampak v tonu, ki kaže na znake poskusa spremembe odnosov do manjšine in, kar zadeva stališče tržaškega župana, na nekatere popravke v stališčih tržaške občine, ki v zadnjem času ni bila naklonjena manjšinski problematiki. To »omiljeno nasprotovanje«, če ga lahko tako imenujemo, povezano s stvarnejšim pristopom so zabeležili tudi člani ožjega odbora, kar je seveda pomembno za nadaljnji postopek za odobritev zakona.

BBR

● Sen. Garibaldi

NADALJEVANJE S 1. STRANI

ker smo doživljali to izkušnjo v stiku z ljudmi, pa čeprav so ti ljudje zastopali različna stališča. Vlada se je pred časom obvezala v tem smislu in mislim, da bi soočanje z vlado koristilo tudi nam.«

Ali ste v teh avdicijah že ugotovili, katera so osrednja vprašanja in kje boste naleteli na največje težave?

»Težave so velike. Mislim, da so to vedno iste težave. Po eni strani zahteva po globalni zaščiti kot ukrepu za pospešitev rasti in za večjo samozavest slovenske manjšine, po drugi strani zaskrbljenost, da bi ta zaščita izpadla kot privilegij in torej razbitje ravnovesja, ki je, tak je vsaj moj vtis, z leti nastalo spontano v okviru omike, medsebojnega razumevanja, solidarnosti, harmonije; in tega ni mogoče razbiti, tudi zato ne, da bi ne nudili razlogov tistim, ki z nameni, ki so kaj lahko razumljivi, slepomišlji so temi vprašanji.«

Slišali smo, da obstajajo tudi različke o ozemeljski opredelitvi zaščitnega zakona, še zlasti kar zadeva videmsko pokrajino.

»Vprašanja vsebinsko še nismo načeli in je torej povsem odprto. Treba bo videti, kakšna rešitev bo možna, na kakšen način, s kakšnimi postopki, ki so nedvomno potrebni glede na različnost življenja in navad v zadnjih sto in več letih.«

Še zadnje vprašanje, sen. Garibaldi: kakšna so predvidevanja o roku odobritve zakona?

»Mislim, da bomo začeli z delom v septembru, najprej v ožjem odboru in potem bomo videli, na katere težave bomo naleteli, katere bodo

ovire, ali jih bo moč premostiti ali pa bo treba o tem odločiti v komisiji ali celo v skupščini. Vsekakor imamo namen, da nadaljujemo z delom. Videli bomo, kakšni bodo rezultati.«

Razgovor zapisal
BOJAN BREZIGAR

□ BAGDAD — Irak je sporočil, da opušta predlog, po katerem naj bi bila 8. vrhunska konferenca nevtrščenih držav prihodnje leto v Bagdadu. Predstavnik zunanega ministrstva je temu dodal, da bodo odločitve o kraju, kje bo ta konferenca, sprejeli na ministrskem sestanku septembra letos v Luandi.

Iraška vlada je predlog, da bi organizirala 8. konferenco na vrhu, opustila zaradi okoliščin in položaja na tem območju. Svoj sklep je utemeljila z iskreno skrbjo ohraniti enotnost nevtrščenega gibanja in njegovo učinkovitost v mednarodnem delovanju.

Craxi sprejel Martellija in Negrija ter izrazil zaupanje sodnikom Polemika o neapeljskem procesu poteka v bolj umirjenem tonu

RIM — Polemika v zvezi s primerom Tortora, ki je zajela nekatere vprašljive aspekte italijanske kazenske zakonodaje in obenem vprašanje neodvisnosti sodstva oz. sprejemljivosti nadzorstva s strani drugih državnih organov, se je nadaljevala tudi včeraj, vendar v precej bolj umirjenem tonu in brez izrazite polemičnih izbruhov prejšnjih dni. To pa ne pomeni, da bi socialisti in radikalci opustili niz pobud v podporo oboževanega televizijskega napovedovalca, ki so pravzaprav pomenile začetek širše politične afere v prejšnjih dneh.

Včerašnja kronika beleži dva izrazito pomembna dogodka: zasedanje pravosodne komisije PSI ter obiska

socialističnega podtajnika Martellija in radikalnega tajnika Giovannija Negrija pri predsedniku vlade Craxiju.

Z zasedanjem pravosodne komisije je PSI uradno oblikovala predlog za parlamentarno preiskavo o kamori in o ustreznosti delovanja neapeljskih javnih organov. V poročilu z zasedanja je rečeno, da bi bila za tovrstno preiskavo najbolj primerna medparlamentarna komisija za boj proti mafiji in drugim oblikam organiziranega kriminala. Tovrstne pobude sodijo v pristojnost komisije, ki se je te možnosti že poslužila z nedavno preiskavo o delovanju sodstva v Kalabriji.

Ker mora komisija na podlagi u-

gotovljenih pomanjkljivosti predlagati ustrežne zakonske popravke, je rečeno v poročilu, bi na tak način končno lahko vzeli v pretres nerešeno vprašanje skesanec in verodostojnosti njihovih izjav glede na pogoje, v katerih so bile izrečene in tudi na koristi, ki jih skesanec ima od teh izjav. PSI se zavzema tudi za ustreznejši boj proti kamori in izboljšanje delovanja javnih organov ob spoštovanju individualnih pravic državljanov, kar po njihovem mnenju ne ogroža neodvisnosti sodstva, ampak krepi njihovo vlogo in ugled.

S temi stališči sta Martelli in Negri seznanila Craxija, s katerim sta se zadržala na približno enournem pogovoru. Po srečanju je predsednik vlade izjavil, da je vlada močno angažirana v boju proti organiziranemu kriminalu in da bo podprla vsako pobudo, ki bi jo parlament sprejel z namenom, da okrepi učinek delovanja javnih organov na tem področju. Ugotovil je, da na tem že deluje medparlamentarna komisija proti mafiji, ki je pristojna za nadzorstvo in morebitno izboljšanje učinkovitosti delovanja državnih organov. Craxi je tudi dejal, da popolnoma zupa neapeljskim sodnikom, njihovi neodvisnosti in smislu za pravico.

V pogovoru z novinariji sta Martelli in Negri ponovila že znana stališča iz prejšnjih dni. Podtajnik PSI je med drugim poudaril, da se nihče ne sme bati parlamenta in, z očitnim nanašanjem na sodstvo pristavil, da v demokratični državi ne bi smele biti ločene, tajne in skrivnostne oblasti.

Na koncu še nekaj besed o procesu proti domnevnim kamoristom. Po razpravi, ki bo še danes, bodo nadaljevanje procesa odložili na 2. september. V tem smislu so se sodniki včeraj neformalno zmenili z zagovorniki oboževancev. Uradna odločitev bo padla danes. Sodniki bodo morali tudi odločiti, ali naj ostane 36 oboževancev, za katere je tožilec že predlagal oprostitev, v zaporu še dober mesec, ali pa jim bodo priznali pripor na domu.

Challenger kljub okvari nadaljuje svojo misijo

NEW YORK — Ko je končno vse izgledalo, da so končani zapleti z vesoljskim trajektor Challenge- rjem, saj se je bliskovito oddaljval proti obzorju, je šest minut po izstrelitvi poveljnik Gordon Fullerton sporočil operativnemu centru na Rtu Canaveral, da je odpovedal eden od treh osrednjih raketnih motorjev.

Prvič v 19 misijah ameriških vesoljskih trajektor je prišlo do okvare v najbolj kočljivem trenutku. Tehniki NASA pa so se takoj odločili, naj Challenger nadaljuje misijo, druge izbire navsezadnje tudi niso imeli, saj je bilo prepozno za zasilni pristaneč. K sreči sta ostala motorja delovala brezhibno, da sta do neke mere nadoknabila okvaro. Seveda je krožnica sedaj za 21 milij nižja od načrtovane, a še vedno med 122 in 162 miljama višine, kar ne bi smelo motiti misije.

V Houstonu so sporočili, da se bo Challengerjeva misija nadaljevala po predvidenih načrtih. Vesoljski trajekt bo ostal v krožnici sedem dni in bo 5. avgusta pristal na letalskem oporišču Edwards v Kaliforniji. Tehniki NASA seveda proučujejo tudi druge variante, vključno s prislilnimi pristanki pred dogovorjenim rokom. Challenger ima namreč tokrat smolo, da ni previdnost odveč.

Znanstveni svet pričakuje ogromno od sedanje misije, saj so na krovu najsodobnejši teleskopi, navadne smrtnike pa bolj zanimata tehnološki dvoboj med Coca Colo in Pepsi. Na krovu Challengerja je namreč kar osem doz obeh osvežilnih pijač. Vesoljci bodo sedaj v breztežnem stanju preverili, kateri od obeh sistemov je najboljši za pitje penicnih se osvežilnih pijač v pogojih breztežnosti.

Železniška nesreča nedaleč od Zagreba

LIPOVLJANI — V Lipovljanih pri Novski se je včeraj zjutraj zgodila huda železniška nesreča, ko se je mednarodni ekspresni vlak Benetke express, ki vozi na progi Benetke - Atene ob 4.20 ob vstopu na železniško postajo Lipovljani iztiril. V nesreči je bilo laže ranjenih 11 potnikov, eden pa je bil huje ranjen.

Po besedah preiskovalnega sodnika okrožnega sodišča v Sisku Ivica Pleše se je ekspresni vlak najverjetneje iztiril zaradi prevelike hitrosti. Ugotovili so, da je bil strojevodja ekspresnega vlaka Mihajlo Djukanović (40 let) iz Rume s signalnimi napravami opozorjen, da mora zmanjšati hitrost in zapeljati vlak na četrti tir, kjer naj bi počakal, da bi mimo odpejala dva brzca iz smeri Beograda. Preiskovalni sodnik je odredil pripor za strojevodjo Djukanovića. Preiskava pa še poteka.

Vsem poškodovanim potnikom so takoj nudili pomoč v Lipovljanih in Novski. V vlaku je bilo približno 350 potnikov, ki so jih prepeljali do Novske, od tam pa so nadaljevali pot proti Beogradu. (dd)

Liter bencina

15 lir dražji

RIM — Milijone avtomobilistov, ki se pripravljajo na avgustovski dopustniški »seksodus«, čaka neprijetno presenečenje: cena bencina bo narasla za 15 lir pri litru, večje ali manjše poviske pa bodo uvedli tudi pri cenah drugih naftnih derivatov.

Vest so razširile nekatere petrolejske družbe, po katerih naj bi pristojna komisija EGS včeraj ugotovila, da so dozoreli pogoji za porast cen naftnih derivatov v Italiji. Glavni vzrok za to naj bi bila nedavna devalvacija lire v odnosu do ostalih valut evropskega sistema. Cene naftnih proizvodov v Italiji namreč določa medministrski odbor za cene (CIP) na osnovi njihovih srednjih cen v EGS. Odbor se bo sestal v kratkem.

Vsekakor je čudno, da bo prišlo do teh poviskov v trenutku, ko vrednost dolarja pada, kakor padajo tudi cene surovega petroleja na mednarodnih tržiščih.

Pogajali se bodo s podjetji, ki plačujejo decimalke

CGIL, CISL in UIL spet enotno v boj

RIM — Sindikati CGIL, CISL in UIL nameravajo v septembru začeti stvarna pogajanja z delodajalskimi organizacijami, ki plačujejo decimalke druginjske doklade, in z njimi tudi doseči splošen sporazum o ceni dela; ne bodo pa pristali na takšen sporazum, ki bi predvideval odlog obnovitve delovnih pogojev, katerih veljavnost se izteče prav septembra. Z druge strani bodo sindikati odločno nastopili v obrambo enotne platforme zahtevkov in proti politiki Confindustrie s splošno mobilizacijo delavstva ter, če je treba, tudi z ostrijšimi oblikami boja.

To izhaja iz včerašnje tiskovne konference, na kateri so konfederalni tajnik CGIL Pizzinato in glavna tajnika CISL ter UIL Marini in Benvenuto predstavili vsebino enotne platforme, ki so jo sestavili prejšnji teden po več kot dveh letih globokih nesoglasij. Obnovitev soglasja med tremi osrednjimi sindikati ne sme nikogar začuditi, kot je poudaril Marini, saj pomeni le pozitiven zaključek dolgega soočanja, ki so mu botrovali izid referendum, rezultati kongresa CISL in poslabšanje gospodarskega stanja.

Obnovljena enotnost sloni na prepričanju, da se je

samo z enotno platformo zahtev mogoče učinkovito zoperstaviti silovitim napadom Confindustrie, je poudaril Marini s pripombo, da bo edino tako moč tudi nastopiti proti skušnjavam, ki vladi narekujejo enostranske ukrepe, kakršen je na pr. napovedani dekret o uvedbi semestralnega plačevanja druginjske doklade. Nesoglasja s Confindustrio imajo globoke korenine, je nadaljeval Marini, ki je tiskovno konferenco tudi vodil, in dodal: »Naše stališče, da se ne pogajamo s tistim, ki ne plačuje decimalk, ni muhast prejudic, temveč pravičen odgovor na absurdno kršenje pogodbenih določil.« Marini je naglasil, da bistvo problema niso decimalke, kar bi si morali vtepsti v glavo zlasti zasebni delodajalci, ampak možnost pogajanja s sindikatom na temeljih prožnosti, in to začeni z vprašanjem o izkoriščanju tovarniških naprav.

Jutri bodo sindikati sprožili akcijo za obnovo delovnih pogojev za javne službenice, septembra pa, kot rečeno, za vse druge. Če Confindustria ne bo spoštovala obvez, so poudarili na tiskovni konferenci, bo ostala prvič po 40 letih osamljena. Od vlade pa so sindikalisti zahtevali manj besed in več dejanj glede davčne in zaposlenostne politike.

● Helsinška konferenca zasluži tudi po 10 letih visoko oceno

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Sklepna listina helsinške konference vsebuje deset temeljnih načel, ki gredo od splošno svetovnih in splošno človeških do specifično evropskih vprašanj. V načelih je na glasila suverenost sleherne države, poudarjena so svarila pred porabo sile ali grožnje s silo, prav tako je naglašena nedotakljivost meja. Temeljna načela se nanašajo še na ozemeljsko celovitost držav, na potrebo po mirnem reševanju sporov, na nevmešavanje v notranje zadeve in na spoštovanje človeških pravic. Zadnja skupina načel pa zadeva enakopravnost med državami in pravico do samoopredelitve, priporočila po- spešeno sodelovanje med državami in naposled vestno izpolnjevanje sprejetih obveznosti.

Pri temeljnih načelih, so že tedaj navajali poznavalci, so namenoma podčrtane ali v drugi obliki celo ponovljene nekatere bistvene postavke, ki se tičejo neodvisnosti in enakopravnosti držav, izhodišče pa predstavlja sedanje stanje in želja, da bi na njegovi osnovi in vse konstruktivnejših razmerah gradili evropsko bodočnost. Vzlic temu pa so nekatere države, med njimi zlasti vellesle, nekatere helsinške sklepe tolmačile in tolmačijo po svoje, vendar to ne krni celovitega pomena evropske listine.

Kar drži ocena, da je helsinška konferenca bila najpomembnejši shod predstavnikov evropskih držav po drugi svetovni vojni. Res je, da je reševanje nekaterih problemov, na primer razorožitve, na žalost ostalo pri prvih korakih, saj nobena dialektika ni mogla dovoliti predpostavke, da bi celo takšna konferenca kot je bila helsinška čez noč rešila globalna svetovna vprašanja, kot je na primer obstoj blokov in interesnih področij. Toda tudi pri problemu razorožitve so tedanjim udeležencem v posebni listini morali o- svojiti sklep, »da bodo sprejeli učinkovite ukrepe, da bi dosegli splošno in popolno razorožitve v Evropi«. V zadnjih dneh so se tudi nekoliko bolj opazno odmaknili od startne črte. Na pogovorih v Stockholmu, ki so jih trenutno prekinili, so že razpravljali o konkretnih razorožitvenih problemih in so z zadovoljstvom na primer ugotovili, da dosledno izpolnjujejo obveznost o napovedovanju vo- jaških manevrov.

Posebne listine v zvezi s helsinškimi sklepi zadevajo še sodelovanje v gospodarstvu, znanosti in tehniki, pospešeno menjavo v trgovini, kulturi, izobraževanju in mednarodnem turizmu ter še poglabitev stikov na tako imenovanem humanitarnem področju. Sem spa-

da tudi priporočilo, »da bi olajšali stike med ljudmi čez državne meje«. Poudarka vredno je, da so v Helsinkih v zvezi s tem priporočilo — in to ne samo jugoslovanski ter ita- lijanski delegati — omenjali kot vzorno li- stino Videmski sporazum o obmejnem prometu med Jugoslavijo in Italijo. Slo je za bilateralno listino, ki je bila podpisana prav tako te dni. Vendar že pred 30 leti, je pa že tedaj, kot dokument ki je obvezoval dve de- želi z različno ureditvijo, presegala bilate- ralno razsežnost.

Pozornost je tedaj vzbudil tudi dogovor, ki so ga sprejeli na pobudo Jugoslavije, da se v evropski okvir vključijo tudi Sredozemlje, to je področje, ki je bilo tudi pred desetimi leti mestoma kar vroče. V dogovoru je bilo naglašeno, da »podpirajo udeleženci miroljub- na prizadevanja v tem delu sveta in sodelo- vanje z obmorskimi deželami.« Zadnji pogo- vor o problemih Sredozemlja v optiki helsin- skih sklepov je bil lani v Benetkah.

Pri nekaterih vprašanjih res ni bilo stor- jenih prelomnih korakov, helsinška konfen- ca pa kljub temu skozi desetletni izpit za- služi visoko oceno. Njeni sklepi so hočeš no- češ postali stalnica, ki je prisotna v evrop- ski politiki ne glede na to, kdo in kako sodeluje. Od podpisa helsinške listine je bilo

v raznih evropskih deželah 11 mednarodnih sestankov, na katerih so obravnavali njeno uresničevanje. Ni pretirana trditve, da je v bistvu napredovala tako rekoč kolektivna evrop- ska zavest o vzajemni povezavi proble- mov in rešitev.

Bistveno za helsinške sklepe je tudi, da Evropa ni več dvotaborska celina, marveč da so vanjo prodrla, s svojimi konstruktivni- mi hotenji, tudi nevtrščene in nevtralne de- žele. Njihova zasluga je, da so že pred de- setimi leti v Helsinkih premostili marsikatero zapreko, začeni prav z vprašanjem razoro- ževanja in varnosti. Navzočnost in sodelova- nje nevtrščenih na evropski celini je v luči helsinške konference navsezadnje tudi dokaz, da gibanje nevtrščenih ne zadeva več samo tako rekoč zaostalih celin.

In ne nazadnje ne moremo mimo ocene o tem, kako tesno so povezani helsinški sklepi in temeljne postavke, ki jih vsebuje Ustavov- na listina Združenih narodov. Gre za vzajem- no pogodbenost in vpliv, ki se pri helsinških dogovorih izraža na eni strani kot uresniče- vanje duha Združenih narodov, na drugi pa nastopata kot dejavnik njihovega nadaljnega uveljavljanja.

MIRO KOCJAN

Bo danes Biasutti na pritisk iz Rima odstopil skupaj z deželnim odborom?

VIDEM — V Vidmu krožijo govornice, da bo danes Biasutti odstopil skupaj z deželnim odborom in da bo s tem odprl krizo v deželni vladi. O njej je precej govora že več kot teden dni, odkar je edini dosedanji socialdemokratski zastopnik v deželnem odboru, Carlo Vespasiano, prestopil iz socialdemokratske v socialistično stranko. Socialdemokrati so se čutili užaljene in prikrajšane in so od demokristjanov zahtevali spoštovanje petstranskega sporazuma na deželi. Zahtevali so torej, da Vespasiano gre iz odbora, in da pride na njegovo mesto eden od preostalih dveh njihovih deželnih svetovalcev: Bertoli iz Vidma ali Gonano iz Pordenona.

Odprtje krize deželne vlade zahtevajo tudi komunisti. Včeraj so imeli v Vidmu tiskovno konferenco. Na njej sta govorila deželni tajnik KPI Viezzi in načelnik svetovalske skupine v deželnem svetu Pascolat. Prisotni so bili tudi nekateri drugi deželni svetovalci te stranke. Komunisti trdijo, da bi bil moral Biasutti podati ostavko že pred tednom dni, ko je vprašanje prišlo na dnevni red v deželnem svetu. Napačno pa sta ravnala Biasutti in Manzoni, ko sta hotela vse to odložiti na jesen, in o tem razpravljati šele v septembru. Zaradi tega bo KPI na današnji seji deželnega sveta zahtevala odstop Biasuttijevega odbora. Svetovalci KPI bodo danes predlagali nezaupnico. Vendar, to je prišlo na dan na tiskovni konferenci KPI včeraj v Vidmu, komunisti se boje, da ne bi socialdemokrati odstopili od sedanjih zahtev po odprtju krize. Biasutti naj bi bil namreč socialdemokratom obljubil kako nadomestilo za izgubljeno odborniško mesto, oziroma naj bi jim bil obljubil, da bodo odborniško mesto dobili čez mesec dni.

Komunisti niso proti temu, da bi se politični položaj v deželi poenostavil, to se pravi, da bi sčasoma s pozornice izginila ena stranka, to je socialdemokratska. Vendar mora priti do tega na jasn način. Socialisti si ne morejo, po mnenju komunistov, prilastiti socialdemokrate na zvižacen način, tako kot je prišlo s prestopom nekaterih znanih furlanskih socialdemokratov v PSI pred nekaj dnevi.

V Vidmu je sicer veliko govora o tem poletnem potresu v političnem življenju. Operacija De Carli, tako jo v Vidmu nazivajo, da bi si pridobil več moči v socialistični stranki s tem, da je botroval pri izstopu nekaterih vidnih prvakov socialdemokratske stranke v socialistično, ni najbrž popolnoma uspela. De Carli je bil v sporazumu z demokristjanom Biasuttijem, da se razjasnitev odloži na jesen. V tem poletnem času naj bi bil imel De Carli proste roke v razbitju socialdemokratske stranke v Furlaniji. Prvokom iz Kanalske doline so že sledili številni prvaki PSDI v Nadiških dolinah. V zadnjih dneh so jim sledili tudi številni prvaki in člani v spodnji Furlaniji, še zlasti v Červinjanu. Precej govora je v takem prestopu tudi v Gorici.

Tej operaciji pa je stopil na roke sam osrednji tajnik krščanske demokracije De Mita. Ta naj bi bil ukazal, seveda na pritisk socialdemokratov v vsedržavnem merilu, predsedniku deželne vlade Biasuttiju, da mora takoj vzpostaviti red v deželi. To pomeni, da mora spet dobiti v odbor pristnega pripadnika socialdemokratske stranke.

Med socialisti je precej zadovoljstva nad tem, da so se vidni socialdemokrati odločili pristopiti v PSI. Na drugi strani pa tudi precej negotovanja. Vespasiano bo treba dati odborniško mesto. Zaradi tega naj bi prišlo predčasno do šele na jesen predvidene prenosne v deželnem vodstvu. Sedanji podpredsednik deželne vlade Zanfagnini naj bi postal predsednik deželnega sveta in s tem bi sedanji predsednik Manzoni ostal doma. Podpredsedniško mesto v deželni vladi bi prevzel Renzulli, sedanji odbornik za zdravstvo. V odboru bi seveda ostal Francescutto, zastopnik Pordenona. Vse to pa prinaša precejšnje spremembe znotraj socialistične stranke v Furlaniji, še posebej v pordenonski pokrajini, od koder je De Carli doma. Na vsak način bomo videli kaj se bo danes zgodilo v deželnem svetu.

MARKO WALTRITSCH

Turistična sezona na Obali in Krasu

Pred dvema »peklenskima tednoma«

KOPER — V hotelih, zasebnih sobah in avtokampih na Obali in Krasu je včeraj počitnice preživljalo 17.530 turistov. Zasedenost teh zmogljivosti je 90-odstotna, kar je manj kot so mnogi turistični delavci pričakovali za ta čas, še vedno pa je v teh objektih 7 odstotkov več gostov kot lani v enakem času. Prostora je še v avtokampih, pri zasebnikih in celo v portoroških hotelih kot so Palace, Riviera in Metropol. Zanimivo je, da v teh dneh, tako v informativni pisarni turistične poslovne skupnosti v Portoržu, kot v hotelih ne beležijo kdovekako velikega povpraševanja po sobah, zlasti gostov, ki individualno prihajajo na počitnice v Jugoslavijo. Seveda se zaradi tega turistični delavci ne vznemirjajo. Na Bavarskem in v Italiji se namreč začenjajo avgustovske počitnice in turističnim krajem vzdolž jugoslovanske obale, se po oceni Marjana Jakiča iz portoroškega tozda Hoteli Bernardin, obetajo dva »peklenska« tedna.

Na prihod gostov se po svoje pripravljajo tudi cariniki in miličniki, ki bodo okrepili ekipe. Miljutin Radaković, prometni inšpektor s kopske uprave za notranje zadeve nam je povedal: »Ob prometnih konicah poleg šestih motoristov, ki spremljajo promet na obalni cesti in dveh do treh ekip, ki so v avtomobilih, zaposlimo še 12 do 15 miličnikov na križiščih in vseh kritičnih točkah. Minulo soboto pa nam je pri nadzoru, oziroma urejanju prometa pomagala tudi ekipa s helikopterji republiškega sekretariata za notranje zadeve. Seveda bomo tako ekipo imeli tudi v prihodnjih dneh.«

DUŠAN GRČA

V Postojni

Zelena luč za novo bolnišnico

POSTOJNA — V skupnem programu občinskega samoprispevka, ki so ga prebivalci postojnske občine izglasovali v maju, je bila predvidena razširitev in obnova prostorov ter nakup sodobne opreme bolnišnice za ženske bolezni in porodništvo v Postojni.

Ker pa so bile predvidene kar tri variante, so trije zbori občinske skupščine odločili, da je najracionalnejša tretja varianta. Ta predvideva dozidavo nove bolnišnice pri zdravstvenem domu, kjer je potrebna infrastruktura skoraj že vsa urejena, poleg tega pa bo moč bolnišnico funkcionalno povezati z zdravstvenim domom.

Novogradnja bo veljala 405 milijonov dinarjev, z njo bodo pridobili 1.750 kvadratnih metrov površin za bolnišnico, ki služi ne samo postojnski temveč tudi sežanski in cerkniški občini.

J. O.

Suša že »pobira« pridelek povrtnin

KOPER — Kmetje v slovenski Istri že pobirajo zadnje kilograme paradiznika s sadik z oporo namenjenega trgu. Zaradi suše je namreč prišlo do »prisilnega« dozorevanja na vseh njivah, kjer ni bilo mogoče redno namakanje. Pri temeljni organizaciji kooperantov Agrarije Koper, kjer trenutno paradiznik odkupujejo po 30 dinarjev, računajo, da bodo pomanjkanje te vrste paradiznika nadomestili s tako imenovanim industrijskim paradiznikom, ki je začel zoreti v teh dneh. Poleg paradiznika z oporo, je suša v Istri močno prizadela tudi stroje fizič, za voljo suše pa vrtarji zamujajo s sajenjem jesenske cvetče, ohrovtu in zelja. Kot je povedala Lilly Korelič, agronomija pri TOK Agrarija, so doslej z jesenskimi sortami zelenjave uspeli posaditi približno le pet hektarov njiv, urejenih z namakanjem, medtem ko so bile v tem času sadike jesenskih vrtnin v zemlji že na 13 hektarih.

I. U.

● V Makedoniji ni deževalo že skoraj tri mesece in zato suša že močno ogroža zlasti riž, zelenjavo, koruzo, dinje, tobak in druge poljščine na več deset tisoč hektarih. Zaloge v več in umetnih jezerih in namakalnih de v sistemih na jugu Makedonije so že dosegle kritično točko.

Takšne suše v Makedoniji že dolgo ne pomnijo. Zaradi vsak dan manjših zalog vode so na posameznih območjih Makedonije že izdalj prednostni seznam za uporabo vode. V prvi vrsti jo smejo uporabljati za pitje in pripravo hrane, zatem za industrijo, povrtnine, koruzo in tobak, ki ga v posameznih območjih doslej niso namakali.

J. O.

Kanalska dolina - zgodovina in značilnosti njenih vasi

Velikokrat se je pisalo o Kanalski dolini, o običajih in njenih značilnostih, o lepotah in o priljubljenih krajih in vaseh. Veliko Slovencev s Tržaškega in Goriškega prihaja letovati v te kraje, malo ljudi pa pozna zgodovino te doline. V slovenskih šolah v Trstu in Gorici se dosti govori o splošni zgodovini, o zgodovini slovenskega naroda v najširšem pomenu, malo ali pa skoraj nič o slovenskem življu, ki prebiva na severni meji Furlanije - Julijske krajine, in ki je najbolj izpostavljen asimilaciji.

V dolino prihaja veliko planincev in pa drugih turistov, ki večkrat nimajo veliko stikov z ljudmi in ki niso seznanjeni z njihovimi problemi in z njihovim vsakdanjem življenju.

Ker smo v polni poletni sezoni bi želeli izrabiti priložnost, da v nekaj strnjениh člankih, lahko seznanimo navadnega turista, ki želi obiskati Kanalsko dolino, o njeni zgodovini in o značilnostih njenih vasi. Upamo, da bodo ti napotki koristni predvsem mladini in pa vsem tistim, ki niso nikoli še obiskali teh krajev.

PROSTOR. Kanalska dolina je vložena med Julijske in Karnijske Alpe ter Karavanke. Dolini Bele in Ziljice, ki sestavljata to pokrajino, tvorita v geološkem in geomorfološkem pogledu enoto z Zgornjesavsko dolino: vse tri namreč tečejo po nekdanji ledeniški dolini, ki je izdolbena vzdolž tektonske prelomnice med Dravsko skupino in Južnimi Apeninskimi Alpami. Vse tri doline leže prilično visoko: savska doseže v svojem najzahodnejšem delu po zloženem vzponu od Jesenic (578 m) v Ratečaj 849 m; po skoraj nevidnem razvodju (857 m) preide v dolino Ziljice (Bela peč 770 m, Trbiž 704 m), ta pa preide preko razvodja pri Žabnicah (817 m) v Dolino Bele, ki pade do Pontablja ob zahodni meji pokrajine spet za okoli 250 m. Proti jugu je pokrajina povezana preko razmeroma nizkega sedla Predil (1.156 m) z zgornjo Soško dolino, s spodnjo Ziljsko dolino jo veže okoli

3 km dolga soteska ob Ziljici med Trbižem in Vrati, ki pa je tako ozka, da je v njej prostora le za reko: železnica in cesta sta zgrajeni okrog 100 m nad dnom soteske.

Veliko večino tega ozemlja pokrivajo hribi. Po statistiki je Italiji po svetovni vojni dodeljeno ozemlje obsegalo 360,35 kv. km; več kot tretjina ozemlja je neplodnega (skalovje: 121,92 kv. km), ravno toliko odpade na planinski gozd (139,08 kv. km) in skoraj šestina na planinske pašnike (56,78 kv. km). Le 1,6 od sto vse površine odpade na njive (5,44 kv. km) in vrtove (0,33 kv. km) in le 10,2 od sto na travnice (36,87 kv. km). Spričo tega je razumljivo, da je gostota prebivalstva kljub svinčenemu rudniku v Rablju in trem industrijskim podjetjem izredno majhna (leta 1931: občina Naborjet 13, občina Trbiž 32 prebivalcev na en kv. km).

UPRAVNI RAZVOJ. Najvzhodnejši del tega ozemlja (obč. Bela peč, od

1928 dalje del obč. Trbiž) je spadal v zgodovini vedno k upravnim enotam s središčem v Ljubljanski kotlini; sodni okraj Trbiž pa je spadal v antiki k Noriku, pokrajini, ki je zavzemala vzhodne Alpe, nato k slovenski Karantaniji, od 1077. l. dalje pa k vojvodini Koroški, K Italiji je spadal pred l. 1919 le trikrat za kratek čas: 623/6 — ok. 730 k langobardski državi, 828 — 1077 k Furlaniji, 1809 — 1813 h kraljevini Italiji.

Italija je v londonskem paktu zahtevala le zahodni del Kanalske doline (obč. Pontabelj, Lipalja ves, Naborjet, Ukve), ne pa Žabnic, Trbiža in Bele peči, ker je železniška zveza Podklošter - Trbiž - Ljubljana nujno morala ostati avstrijski državi, v kateri sta bili Koroška in Ljubljanska kotlina, kot notranja zveza dveh pokrajin. V tem času namreč velesile še niso nameravale uničiti habsburške monarhije. Svojih tozadevnih zahtev ni opirala na narodnostne momente, ker do l. 1918 na tem ozemlju Italijanov sploh ni bilo. Vzroki za italijansko zahtevo po popravi meje so bili izključno strateški. Kanalska dolina je namreč predstavljala pri vseh vojnih operacijah proti Avstriji v zgodovini zaporno črto, skozi katero je bilo le težko priti v osrčje Koroške, S priključenjem soteske pri Naborjetu pa si je odprla Italija pot v osrčje Celovške kotline. Na podlagi saintegermainске mirovne pogodbe (1919) in rapalskega dogovora (1920) je Italija dobila vse zahtevano ozemlje. Do l. 1924 je ostala upravna ureditev nespremenjena, l. 1928 je bila Pontablju pridružena še Lipalja ves; Naborjet in Ukve sta se združila v novo občino Naborjet -

Ovčja ves, Žabnice, Trbiž in Bela peč pa v občino Trbiž. Danes sta torej v Kanalski dolini le še dve samostojni občini in del občine Pontabelj.

V gospodarskem položaju Kanalske doline je mnogo pomenil promet. V poznem srednjem veku je za 200 let (15. in 16. stol.) uživala korist od tranzitne trgovine na cesti Benetke - Dunaj, dokler se ni avstrijski prekomorski promet osredotočil v Trstu. Poglavitni cesti k morju sta iz Koroške vodili odtlej iz Celovca preko Ljubelja in iz Beljaka preko Koroškega sedla v Ljubljano in od tod v Trst. L. 1870 je z železnico Ljubljana - Trbiž dobila Kanalska dolina prvo železniško zvezo s svetom, med leti 1873-1879 je bila zgrajena železnica Beljak - Trbiž - Pontabelj. V istem času (1875) pa tudi železnica Pontabelj - Videm, s čimer je bila Kanalska dolina tudi na drugi strani Julijskih Alp povezana z morjem. Ta železnica pa v tržaškem prometu ni nikoli veliko pomenila, ker enotirna proga, ki je ponekod prestrmo zgrajena, ne prenese velikega prometa. Prav ta železnica je bila tudi eden izmed vzrokov, zaradi katerih so Italijani l. 1919 zahtevali Trbiž, češ, da morajo imeti vsaj eno železniško progo, ki bi vezala tržaško pristanišče z avstrijskim ozemljem, ne da bi prečkala Jugoslavije. Pomen železnice se je v zvezi z novimi mejami v resnici povečal, toda ne v zvezi s Trstom. Blago, ki se je prej uvažalo in izvažalo preko Trsta, so Italijani sistematično odvajali na Benetke, ki so jih načrtno podpirali proti Trstu.

(Nadaljevanje sledi)

ANTON SIVEC

MIŠKO KRANJEC

Povest o dobrih ljudeh

64.

»Če pa poseže v življenje tretji, tedaj moramo na vsak način nastopiti in braniti tistega, ki je na kakršenkoli način prikrajšan ali ogoljufan. Vendar se mi zdi, da je zdaj brez pomena vtikati se še v zadevo, ker je Peter Koštrca hvala bogu izginil in se ne vrne; zlasti je še brez pomena, če Ivan za to nič ne ve. Mišljenja sem, da bi kaj takega le moglo napraviti razdor med njima. Čeprav je grenko misliti na to, da je Ivan Koren, sicer tako resen in pameten človek, kot revež pred nami, mu vendar dobro rava vse zamolčati; zlasti če se bo Marta sama dobro vedla in dobro prikrila stvar, kar je v ženski naravi že kar samo po sebi umljivo, da bo.«

»Da,« je prikimala Ana, ker se ji je zdelo dokaj modro, kar je Jožef trdil, »vendar ti moram povedati, da Ivan vse ve. Čeprav nisem videla in mi tudi ni nihče povedal, se mi vse tako zdi, da ju je Ivan ujel prav zadnji dan, tedaj namreč, ko so žandarji prišli po Petra. Slišala sem, da je Ivan prišel domov, stopil v malo sobo, slišala sem, kako je Marta kričnila, nakar je Peter Koštrca prišel od tam k meni.«

Jožef se je globoko zamislil in čutil je, kako se

mu je dotaknilo srca. Nekaj bridkega ga je navdalo. »Če je tako,« je rekel čez čas, »tedaj moramo vse natančno premisliti in se kakorkoli lotiti zadeve, da se ne bi po nerodnosti tega ali onega kaj izcimilo iz nje. Spregovoril bom na vsak način z Ivanom in ako bi zategadelj kakorkoli zametaval Marto, mu bom povedal, ne sicer kaj ostrega, vendar nekaj takega, da bo sprevidel, da je brez pomena iz tega napraviti kaj posebnega, zlasti pa ne kaj takega, kar bi njuno življenje samo razdvojilo. Če se pa Marta kuja, potem moram tudi z njo spregovoriti; ker zdi se mi, da je prišel čas, ko morava poseči vmes.«

»Jaz pa mislim, da bi zdaj še pustila, kakor je. Ne samo, da nobeden ne prosi najine pomoči, mislim, da tudi Marta ne bi pristala na spravo. Ker zdi se mi, da je stvar postala preveč resna. Peter Koštrca ji je moral obljubiti kaj takega, da ga ne bo nikdar več pozabila.«

Jože Koštrca se je spet predal premišljanju. Segel je po pipi, si jo nabasal in obsedel na postelji, da bi pokadil. Zvezdna noč je še vedno gledala v sobo.

»Ali je petelin že zapel?« je vprašal Ano.

»Ni še.«

»Pa bi moral, ker zdi se mi, kolikor mi zvezde povedo, da bo vsak čas ura tri. In ob treh vedno poje. — O tej stvari pa moram natančno premisliti, preden se je lotim na kakršnen način že bodi. Zdi se mi namreč, da ne smeva dopustiti, da bi se vse pre-

več zamotalo. Povedati pa ti moram, da se mi življenje drugih vedno zdi najbolj kočljiva zadeva, katere se moraš lotiti le z veliko previdnostjo, da ne razdereš več, kakor zgradiš.«

»Mislila sem tudi sama tako, zaradi česar nisem ničesar rekla nikomur, še tebi nisem povedala. — Ali nehoti se mi je vrinilo v misel in že sem si predstavljala, kako lep par bi bila Marta in Peter. Treba je priznati, da je Peter drugačen človek kakor Ivan. Imela pa sem vedno tudi občutek, da je imela Marta nesrečo, ko je dobila Ivana. Saj je res dober človek, ali to redkokje zadošča, da bi bil zakon srečen.«

Jožef je tudi o tem premišljal in ko je premislil, je dejal:

»Kakorkoli že, ne gre, da bi midva presojala in odločala. Življenje samo pozna tisoč poti, po katerih gre dalje. Nikdar se nihče ne vpraša, zlasti ne, kadar se srečata dva mlada človeka, ali bosta lahko skupno vlekla, temveč se jima zdi, da to pride samo od sebe. A moram te opomniti, da ni mogoče tu ničesar več ukreniti, da je marveč nujno tako, kakor je. Če bi bila dana samo majhna močnost izbire in kasnejšega spreminjanja, bi to postalo usodno za človeštvo, zlasti pa bi ženske, ki nikdar ne pretresejo nobene stvari z razumom, temveč se lotijo vsega samo s srcem, prizadele človeštvu več ko preveč nesreč. Tudi je tako, da mora mož neprestano paziti na ženo in jo čuvati, ne glede na to, da mora tudi skrbeti zanjo.«

Tržaška občina gluha za predloge prizadetih lastnikov

PEEP na Opčinah po letu dni: problemi ostali, škoda pa večja

Kmalu se bo izteklo okroglo leto, odkar smo na naših straneh pisali o zaostriži razmer okoli urešnjevanja načrtov za cenene ljudske gradnje, ali z italijansko kratico PEEP, na Opčinah. V začetku lanskega avgusta so namreč tehniki in geometri na osnovi pooblastila tržaške občine skušali vstopiti na zemljišča, namenjena razlastitvi, a so jim domačini namen odločno preprečili. Vljudno, a nepustljivo so jim izrazili svoja nasprotovanja in tako onemogočili, da bi si tehniki od blizu ogledali stanje zemljišč, s čimer so začasno ustavili postopek za razlastitev.

Zakaj so se domačini, oziroma lastniki zemljišč uprli razlastitvi? S pomočjo svojih organizacij so javno jasnilo razloge in hkrati zagotovili, da načelno niso proti gradnji ljudskih stanovanj, pač pa da morajo pri izbiri lokacije odgovorni upoštevati njihove pomisleke. Ob pokrajinski cesti, ki povezuje Opčine s Prosekom, prav v bližini železniškega nadvoza, je namreč vrsta novejših, lepo urejenih družinskih hišic, med katere bi se po načrtih PEEP morali vrniti bloki in jim omejiti vrtove, dohode ter svetlobo. Razumljivo se družine, ki so si s trudom uredile svoje domove, ne veselijo bodočih sosedov - velikonar in s tem občutne spremembe svojega načina življenja. K temu gre pripisati še vrsto praktičnih problemov, od vprašanja greznice, do dohodov, uničenja nasadov in vrtov itd. Nekaj drugih lokacij za stanovanjske zadruge kot so Štajbce, Cooperativa Nuova Trieste 80, ACLI in ANIA, pa leži onstran železniške proge ob JI. E.ancospino, kjer so razmere za gradnjo ugodnejše in kjer domačini in lastniki zemljišč nimajo toliko pomislekov. Toda, vprašanje openskih ljudskih gradenj je potrebno reševati celovito in načelno in predvsem v soglasju s prizadetimi razlaščenici. Prav zato so se slednji s pomočjo svojih organizacij obrnili tudi na Deželno upravno sodišče TAR, poleg tega, da so tržaški občinski upravi in pristojnemu odborniku predlagali kompromisno rešitev problema: da bi opu-

stili načrte za gradnjo ob proseški pokrajinski cesti in ohranili tiste onstran železniške proge. Pri tem so jih podprle tudi politične sile, kot KPI, PSI in SSK, kljub temu, da imata prve dve svoje interese tudi pri omenjenih gradbenih zadrugah. Toda, tržaška občinska uprava, ki se je na nekaj srečanjih obvezala, da bo vprašanje in predloge prizadetih lastnikov zemljišč preučila, do danes ni storila ničesar. Nasprotno, ostaja pri stališču, da načrtov ni mogoče spreminjati.

Seveda je to povzročilo hudo nevoljo med prizadetimi domačini in porodilo neljubo napetost med člani zadrug: problem je po letu dni še vedno nerešen, nezadovoljni so domačini, zamrznjena gradnja sicer potrebnih stanovanj in torej iz dneva v dan večja družbena škoda. Te dni je nekaj lastnikov zemljišč onstran železniške proge prejelo obvestila, da je župan pooblastil tehnike za izvedbo pregledov zemljišč in da so v občinski palači izobešeni načrti, ki si jih lahko prizadeži ogledajo do 10. avgusta, do 25. avgusta pa lahko predložijo svoje pripombe in ugovore. Vsi, ki so ta sporočila prejeli, so se že oglašili v uradih Kmečke zveze in bodo ugovore pisno posredovali. Zahtevali bodo revizijo načrtov, čeprav niso proti gradbenim zadrugam, a bodo morali vztrajati pri zavračanju načrtov in kakršnegakoli posega, dokler ne bo končno prišlo do ustreznih sprememb glede območja ob proseški cesti.

Tržaška občinska uprava vztrajno molči in se obnaša, kot da bi bilo v najlepšem redu, kljub temu, da so zahteve prizadetih lastnikov podprle kar tri politične sile. Kljub obžalovanju zaradi škode, ki jo ob tem trpijo člani gradbenih zadrug, torej domačinom ne preostaja drugega, kot da zavrnejo vse načrtovane nove gradnje ljudskih stanovanj vse dotlej, dokler ne bodo na občini doumeli, da je pred vsakim posegom na ozemlje nujno v prvi vrsti upoštevati mnenje in interese tistih, ki na njem živijo in delajo.

Tržaška pokrajina o problemih kmetijstva

Na sedežu tržaške pokrajine v Palači Galatti se je včeraj sestal stalni pokrajinski odbor za kmetijstvo, ki je pregledal nekatere probleme povezane s kmetijsko dejavnostjo v tržaški pokrajini. Še posebno so govorili o valorizaciji enološkega bogastva (tudi v zvezi z natečajem za osmice), o možnosti obnove pokrajinske razstave vin, o uvedbi nadzorovanega porekla za vina, o tako imenovani »cesti terana«.

Še največ pozornosti pa so na včerajšnjem sestanku namenili načrtu realizacije »kmečkega vodovoda«, ki naj bi še posebno v poletnih mesecih dobavil potrebno količino vode za namakanje kmečkih površin, kar bi tudi prispevalo k omejitvi zdaj zelo visokih stroškov za namakanje. V ta namen naj bi tudi dežela dala svoj finančni prispevek.

Na sestanku so tudi proučili možnost priprave načrta integriranega razvoja gospodarstva tržaške pokrajine, v katerem bi tudi kmetijstvo dobilo ustrezno mesto. Na osnovi tega načrta naj bi nato vprašali deželo, naj bi se angažirala v korist kmetijskega sektorja.

Danes zvečer seja zahodnokraškega sveta

Drevi bo na Proseku zasedal zahodnokraški rajonski svet. Uvodoma bo predsednik Štoka poročal o komaj odobrenih podrobnostih urbanističnih načrtih za Prosek, Kontovel in Križ ter razložil postopek za vložitev pritožb in prizivov. Seja se bo pričela ob 18.30.

Meteorologi sicer napovedujejo plohe in osvežitve...

Huda vročina pesti Tržaçane Kmetje zaskrbljeni zaradi suše

Marsikdo si je že pred meseci vroče želel toplih poletnih dni, kopanja, sončenja in izletov v naravo, nihče si pa ni predstavljal, da se mu bo julij za take želje tako presneto maščeval. Letošnja julijska vročina postaja namreč iz dneva v dan bolj neznošna, po tržaških avtobusih, trgovinah in uradih pa je govor le o vremenu, oziroma o nevzdržljivi sopari, ki vsakogar sili, da se doma zabarikira pod osvežilne naprave ali v kopalnico. Naj-srečnejši pa so seveda že zdavnaj zapustili ter odšli k morju ali v gore. Sicer tudi tu položaj ni posebno rožnat, saj poročajo, da so temperature v Gradežu, Lignanu in drugih letovišnih severnega Jadrana skoro neznošne, nekoliko bolje je le v gorah, kjer hladne noči ter ledeniki, skale in smrekovi gozdovi kljubujejo poletni sopari.

Toda pogledjmo, kakšen je položaj na Tržaškem.

Najtežje je seveda v mestu samem, kjer je prava muka stopiti na natrpan in razgret mestni avtobus, ravno tako hudo pa se je prebijati skozi mestni promet v razbeljenem avtomobilu. Tudi na delu ni prijetno. Sopara je verjetno najbolj prizadela delavce v tovarniških obratih, ki nestrpno čakajo na avgustovski delovni premor, hudo pa je tudi v uradih in v sami redakciji našega dnevnika, kjer je sopara stalno na jeziku vsakogar. Nekoliko drugačen je položaj za gostilničarje in lastnike trgovin v živili. Tudi tu je sicer dela do vrh glave, bari, restavracije in okrepevalnice so ves dan natrpani z vsakovrstnimi gosti, in marsikdo se je odrekal varčevanju in kljub ne ravno vabecim cenam poskrbel osvežitve v najrazličnejših mrzlih drinkih, v sladoleh ali enostavno v kozarcu mineralne vode. Tudi prodaja pičak in poletnega sadja je v teh dneh močno narasla.

»Lubenice, melone in breskve,« nam je zagotovila prijazna prodajalka tržaške pokrite tržnice, so v teh dneh za marsikoga edini vir prehrane.

Malo je namreč gospodinj, ki si s tako soparo upajo kuhati: nekateri si privoščijo sadje in suho hrano, drugi pa grede pozno zvečer v gostilno. Trst res zaživi šele pozno zvečer, ko se ljudje po dolgočasnem lenarjenju sredi komarjev in sopare podajo v kino na prostem, na trge, ali na krajše sprehode po nabrežju.

Če je položaj težak v mestu, seveda ne gre nič boljše kraškim kmetom. Slednji si lahko sicer privoščijo skromen oddih v senci svojega vrta ali dvorišča, suša, ki traja po podatkih deželne komande gozdnih čuvajev že več kot mesec dni, pa povzroča kmetom in predvsem živinorejcem hude težave. »Pred dvajsetimi dnevi je sicer prišlo do manjše plohe,« so nam povedali na Kmečki zvezi, »vendar to za pridelek, po taki suši, kaj malo pomeni. Kmetje so že ugotovili, da bo zadnja letošnja košnja za 30 odstotkov revnejša kot druga leta in to se bo živinorejcem kaj slabo obrestovalo. Dovolj je namreč pomisliti, da



Iskanje ohladitve je v teh vročih julijskih dneh glavna skrb marsikaterega Tržaçana, ki si še ne more privoščiti počitnic na morju ali v hribih. V ta namen seveda odlično služi barkovljanski borov gozd, v katerem v teh dneh kar mrgoli kopalcev (zgoraj), v sili pa prav pridejo tudi ne prav košata drevesa na Trgu Goldoni, ki so jih vsadili ob »pomladi v Trstu« (spodaj) (Sliki Davorin Križmančič)

naši kmetovalci še sedaj čakajo na deželno odškodnino za sušo, ki je bila pred dvema letoma. Daljše suš-1 no obdobje pomeni tudi nevarnost toče in kmetje na tržaškem in gorškem Krasu se bojijo, da bo slednja kmalu poškodovala tudi grozdni pridelek, za katerega sedaj še ne gre skrbeti.

Tudi nevarnost požarov je zaradi suhega in razbeljenega dračja velika. V zadnjih tednih je na srečo prišlo le do dveh hušjih požarov in sicer pri Devinu in nad Tržičem. Skupno je pogorelo nekaj več kot 25 hektarjev gozda, nevarnost novih požarov pa se ob pomanjkanju dežja veča iz dneva v dan. Gozdni čuvaji zato priporočajo vsem ljubiteljem narave, naj v gozdu in na travniku ne prižigajo ognjev, posebna pažnja pa gre cigaretnim ogorkom, saj kaže, da so bili slednji povzročitelji obeh omenjenih požarov. Toplota in sopara vabijo seveda vsakogar k ohladitvi v kopalnici in

prav zato smo se telefonsko povezali tudi s pristojnim občinskim podjetjem ACEGA, da bi zvedeli, kako je z dobavo vode. »Tržaçani so v teh dneh res odprli vse pipe in se dobesedno naselili pod prho,« se je nekoliko pošalil pristojni uradnik. »Poraba vode v Tržaški občini je že dosegljiva poletni rekord 230.000 kubičnih metrov na dan, vendar problemov z dobavo te ni in če bi bosta ob občinska vodovoda še naprej dobro delovala, se bodo Tržaçani lahko kopali kadarkoli jih bo volja.«

No, tolažilne besede vsaj kar zadeva dobavo vode, ki je pomenila druga leta za naše mesto hude poletne preglavice. Nekaj upanja in spodbud prihaja tudi s strani vremenslovcov, ki že več dni obetajo plohe in dež, v trenutku, ko se polni upanja spoprijemamo s pisalnim strojem, pa je na žalost nebo še vedro in jasno...

SUZI PERTOT

Kam po maturi? - Nekaj napotkov dijakom pred življenjsko izbiro

Kaj nudi fakulteta za matematične in fizikalne vede

V prvih člankih serije, ki smo jo posvetili izbiri fakultete in drugim možnostim, ki se odpirajo maturantu višjih srednjih šol, smo skušali obravnavati problem izbire kot take (kaj je bistveno za dobro izbiro, kaj botruje taki izbiri, kakšni problemi se ob tem odpirajo?), obenem pa smo se dotaknili problema zaposlitve in s tem v zvezi stanja pri nas ter morebitnih perspektiv. Z današnjim člankom pa vam bomo skušali prikazati široko paleto fakultet, ki obstajajo v okviru tržaške univerze, in fakultet, ki jih ni v Trstu, a ki morda vseeno prihajajo v poštev pri izbiri naših maturantov. Poleg tega bomo za tiste maturante, ki ne nameravajo nadaljevati univerzitetnega študija, omenili najrazličnejše izpopolnjevalne in poklicne tečaje, ki marsikdaj olajšajo iskanje delovnega mesta in seveda maturantu nudijo večjo izobrazbo. Naš namen še zdaleč ni ta, da bi podrobno in poglobljeno spregovorili o vsaki fakulteti posebej. Gre nam res za splošno predstavitev različnih študijskih smeri ter možnosti, ki jih le-te ponujajo bodočemu diplomirancu.

Predstavitev fakultet bomo začeli s FAKULTETO ZA MATEMATIČNE, FIZIKALNE IN NARAVOSLOVNE VEDE. Ta fakulteta združuje 6 različnih diplomskih smeri in sicer kemijo, matematiko, fiziko, geologijo, biologijo ter naravoslovne vede.

KEMIJA

Študij kemije traja uradno pet let, obveznih izpitov je trideset. Študij je razdeljen v biemij, kjer študent spozna v glavnem splošno kemijo, fiziko ter matematiko, ter v trienij, v katerem se mora odločiti za smer svojega študija, namreč za organsko ali

anorgansko kemijo. Poleg predavanj mora študent veliko delati tudi v laboratoriju, kar terja od njega mnogo zanimanja in zavzetosti, študija in seveda dela. Kemik se lahko zaposli v najrazličnejših laboratorijih, tudi v sklopu industrije, obstaja nekaj možnosti za raziskovalno delo, tako na univerzi kot v sklopu drugih znanstvenih ustanov, nekaj kemikov se odloči za poučevanje. Večje možnosti zaposlitve imajo diplomiranci industrijske kemije: te diplomske usmeritve ni v Trstu, najbližja je v Milanu. Tako za ene kot za druge pa velja, da so nudbe dela v naši deželi bolj skrom-

ne; tisti, ki cilja na dobro delovno mesto, mora računati s tem, da bo stalno delovno mesto verjetno laže našel izven naše dežele, kot pa doma.

V prejšnjem letu se je za študij kemije na tržaški univerzi odločilo 19 študentov, v istem letu pa je bilo študentov na celi fakulteti 56.

MATEMATIKA

Študij traja štiri leta, obveznih izpitov je petnajst, kar seveda še zdaleč ne pomeni, da je študij matematike lahek. Prvi dve leti sta skupni vsem študentom, ki morajo opraviti izpite kot so matematična analiza, geometrija, algebra, splošna fizika itd. V tretjem letniku pa študent izbira med tremi različnimi smermi študija. Te so splošna matematika, didaktična matematika in aplikativna matematika. Prva je namenjena tistim, ki se mislijo posvetiti znanstvenemu raziskovanju, druga usposablja prvenstveno za poučevanje na šolah, tretja pa za delo v računalniških centrih. Kje se lahko zaposli diplomiraneec te fakultete? Matematik je lahko raziskovalec in znanstvenik v okviru katere znanstvene ustanove, lahko poučuje v šolah vseh stopenj, lahko deluje na področju informatike, nekaj je možnosti v industriji, čeprav so te omejene.

Lani se je za študij matematike v Trstu odločilo 31 študentov, vseh študentov na fakulteti pa je bilo v istem letu 80.

FIZIKA

Študij traja uradno štiri leta in predvideva 21 izpitov; poleg tega na nekaterih fakultetah pa še kolokvij iz dveh jezikov, ki sta važna v okviru mednarodnih znanstvenih raziskav. Študij je izredno zahteven in ne dopušča veliko prostega časa. Prvi dve leti spoznava študent v prvi vrsti klasično fiziko, v zadnji dveletki pa moderno, kvantistično fiziko. Študent ima tudi možnost, da se odloči za različne študijske usmeritve, kot so npr. teoretska fizika, astrofizika, nuklearna fizika, didaktična fizika. Na tržaški fakulteti je študij bolj teoretskega kot praktičnega značaja. Diplomirani fizik ima več možnosti za zaposlitev, čeprav so te danes bolj omejene: dober študent ima nekaj možnosti za raziskovalno delo, ob tem pa mora seveda računati še na postdiplomski študij. Veliko študentov se odloči za poučevanje fizike in matematike na nižjih in višjih srednjih šolah. Nekaj fizikov se zaposli v industrijskem sektorju.

Vsako leto diplomira v Italiji približno 900 študentov fizike; lani se je na to fakulteto v Trstu vpisalo 53 štu-

dentov, na fakulteti pa jih je bilo skupno 161.

GEOLOGIJA

Kljub temu, da ima diplomiraneec te smeri nemalo težav pri iskanju delovnega mesta, se veliko študentov odloči za ta študij: letno diplomira v Italiji približno 700 študentov geologije, lani se jih je na tržaško fakulteto vpisalo kar 54, vseh študentov na fakulteti pa je bilo 206. Geologija je veda, ki preučuje Zemljo, njeno strukturo, njeno evolucijo v teku časa; kljub temu, da je tako pomembna, v Italiji ni veliko struktur, ki bi predvidevale delovanje na tem področju, in možnosti, da bi dejansko delali v okviru tistega, za kar so se odločili. Študij geologije traja štiri leta in predvideva 17 izpitov. V začetku se študent ubada s predmeti kot so matematika, fizika, kemija, splošna geografija itd., kasneje pa lahko izbira (vsaj kar se tiče večine fakultet v Italiji) med geološko, geofizično in geokemijsko študijsko usmeritvijo. V zadnjih letih dajejo na fakultetah večjo važnost na geofizikalno in geokemijsko usmeritev, saj sta ti bolj v skladu z razvojem, ki ga doživlja geologija kot veda. Univerzitetna reforma predvideva podaljšanje študija za eno leto.

MAJA LAPORNIK

Tudi Igor Tuta prejel obvestilo deželnega upravnega sodišča Spet zaplet v zvezi s pritožbo PRI o izidu volitev v Devinu-Nabrežini

Deželno upravno sodišče (TAR) bo 18. oktobra (kot smo že poročali) sklepalo o prizivu republikanske stranke, ki smatra, da je prišlo med preštevanjem glasov na majskih volitvah v devinsko - nabrežinski občini do nekaterih napak, ki so oškodovale PRI. Spadolinijeva stranka je namreč prepričana, da so po nekaterih voličih napačno tolmačili nekatere glasovnice oziroma nekatere preferenčne glasove, ki bi morali po mnenju PRI pripadati tej stranki, medtem ko so jih odgovorni proglasili za neveljavne. V občini je bilo skupno 145 neveljavnih glasov, konstatiranih glasovnic, ki jih mora sestaviti očitni glasovnik, pa je osem. Spridaj oceniti TAR, pa je osem. Spridaj tega je prva neizvoljena na listi (dobila je 48 preferenc) nekaj dni po volitvah vložila priziv na upravno sodišče in zahtevala naj pristojni organi preverijo veljavnost tistih osem kontestiranih glasovnic, za katere republikanci trdijo, da pripadajo njim. V primeru, da bi PRI zmagala izvoljena, bi bila Ferlugova avtomatično izvoljena v občinski svet na škodo zadnjega izvoljenega, ki je na podlagi volilnih rezultatov in drugih uradnih listin Marino Vocci, neodvisni levičar, izvoljen na komunistični listi. Da je Vocci zadnji izvoljen, izhaja

tudi iz prvega dokumenta upravnega sodišča, kot dokazuje tudi dejstvo, da sta se KPI in njen neodvisni kandidat že obrnila na odvetnika, ki ju bo zagovarjal 18. oktobra.

Do tukaj nič novega, kot strela z jasnega pa je včeraj prišla vest, da je TAR poslal uradno obvestilo o pritožbi PRI tudi socialističnemu svetovalcu Igorju Tuti kot »zadnjemu izvoljenemu, to se pravi dvajsetemu izvoljenemu v devinsko - nabrežinski občinski svet«. Gre za trditve, ki je v popolnem nasprotju tako z volilnimi rezultati (iz njih izhaja, da je KPI izvolila šestega svetovalca za tri glasove) in tudi s samimi uradnimi volilnimi zapiski, ki neizpodbitno dokazujejo, da je Vocci zadnji od iz-

voljenih. Vse kaže torej, da smo pričala le grobi formalni napaki (italijansko: errore materiale) enega izmed funkcionarjev TAR, ki je napisal uradni zapisnik in ga nato na osnovi te pomote poslal tudi Tuti, saj je v nasprotnem primeru težko verjeti, da je upravno sodišče na podlagi volilnih izidov samo prišlo do zaključka, da je zadnji med izvoljenimi Tuta in ne Vocci.

»Kakorkoli že, me je sporočilo TAR zelo neugodno presenetilo,« nam je povedal včeraj Tuta, »čeprav sem prepričan, da gre samo za formalno napako. Upam, da bodo ta nespornost čimprej razčistili, v pričakovanju pojasnila pa bom tudi jaz sedaj primoran najeti odvetnika.« (st)

V Nabrežini drevi sestanek treh strank

V devinsko-nabrežinski občini se bodo verjetno še ta teden nadaljevali razgovori za izvolitev nove uprave, nato pa bo vse prenešeno na prve dni septembra.

Skoraj tri mesece po volitvah je za sedaj edinole konkretno to, da so komunisti, Slovenska skupnost in socialisti sedli za skupno mizo, začeli obravnavati program in istočasno tudi načeli (bolečo) razpravo o porazdelitvi odgovornejših mest v odboru, začeni z županom. Na zadnjem skupnem sestanku so socialisti predlagali za župana Caldija, medtem ko je kandidat SSK od vsega začetka Brežigar. Devinsko-nabrežinska sekcija KPI pa je svojo kandidaturu formalizirala na sinočnji seji partijskega vodstva. Drevi se bodo vsekakor na ločenih sestankih spet sestale vse tri delegacije.

Slovenski vinogradniki prvi na natečaju Trgovinske zbornice



Prevladujoča večina vinogradnikov in pridelovalcev vin, ki so na kratki slovesnosti sinoči prejeli nagrade in priznanja tržaške Trgovinske zbornice, je bilo Slovencev. Na natečaj, ki sta ga razpisali dve italijanski stanovski organizaciji kmetov in nad katerim je naknadno prevzela pokroviteljstvo zbornica, se je prijavilo 36 vinogradnikov, prve štiri nagrade pa so gladko odnesli naši kmetje. V razredu črnih vin je bilo najbolje ocenjeno vino Sergija Starca s Furlanske ceste, drugo mesto pa so zasedla vina Ferdinanda Pahorja iz Medje vasi. Najboljša bela vina je po mnenju

ocenjevalcev predstavil Silvan Ferluga iz Trsta, drugo mesto pa je pripadlo Zoranu Parovelu iz Mačkoli. Že teh nekaj imen dokazuje, da so vina slovenskih vinogradnikov med najkvalitetnejšimi v pokrajini, zato je toliko bolj upravičeno nezadovoljstvo njihove strokovne organizacije, Kmečke zveze, ki k pobudi ni bila povabljen, čeprav je enakopravno zastopana v Trgovinski zbornici. Če je nad njo prevzela pokroviteljstvo javna ustanova, za kar ji gre vse priznanje, pa ne moremo mimo kritične pripombe, da bi v tem primeru morala povabiti k sodelovanju vse organizacije kmetov v tržaški pokrajini.

Sinočnje slovesnosti, na kateri so vsem sodelujočim vinogradnikom podelili knjige o vinu, prvim desetim uvrščenim pa tudi praktična darila namesto običajnih diplom ali denarnih nagrad, so se udeležili tudi vladni komisar De Felice, zastopnik tržaške občinske uprave odbornik Vattovani, odbornik dolinske občine Boris Mihalič in zgoniški podžupan Boris Strekelj. Spodbudnim besedam predsednika Trgovinske zbornice Tombesija o pripravljenosti za pomoč kmetom in še zlasti vinogradnikom, ki naj bi prispevali tudi k pozitivni turizmu v pokrajini, pa moramo žal dodati še majhno, a prav tako kritično pripombo. Vajeni smo najrazličnejših pomanjkljivosti, spodrsrlajev in še česa hujšega, zato ponavadi požremo razne »pozabljenosti«. Taka je sinoči ušla tudi njemu: v dvorani je videl le vladnega komisarja in predstavnika tržaške občinske uprave, čeprav je njegov protokol učinkovito deloval in se je še isto dopolne telefonsko pozanimal za udeležbo predstavnikov dveh okoliških občinskih uprav. Upamo le, da Tombesijevi zaključne besede o želji po sodelovanju vseh kmečkih organizacij pri pobudah Trgovinske zbornice, niso imele ničesar opraviti s temi »pozabljenostmi«. (vb)

Na sliki: sin Zorana Parovela prejema nagrado v očetovem imenu.

● Svetioivanski rajonski svet se bo sestel v petek, 2. avgusta, ob 19.30 na sedežu na Bošketo št. 3. Na dnevnem redu ima številne upravne zadeve in med drugim mnenje o novem urniku občinskih otroških vrtcev.

POPRAVEK

Ime člana pihalnega orkestra Breg, avtorja skladbe »Za mir in svobodo«, ki so jo izvajali na šagri v Mačkoli — o čemer smo pisali v včerajšnjih številki našega dnevnika — se pravilno glasi Giorgio Prašelj.

Na prazniku Unità in Dela v Sseljanu danes v ospredju glasba

Na pokrajinskem festivalu komunističnega tiska v Sseljanu bo danes v ospredju glasba. Občinstvu se bosta tokrat predstavila znani tržaški violinist Velimir Dugina in njegova skupina, ki bosta v rock slogu izvajala folkloristične aranžmaje. Koncert bo nedvomno zanimiv, saj omenjena skupina (ki nastopa pod imenom Veema) izvaja posebno glasbeno zvrst, znano kot etnični rock. Dokajšnje pričakovanje vlada tudi za nastop tržaškega kantavtorja Gina D'Elisa, ki so bo v okviru kulturno-zabavnega dela programa predstavil v petek zvečer.

Vzporedno z glasbenimi nastopi potekajo te dni tudi javne razprave. Današnje večerno predavanje bo posvečeno problematiki rasne diskriminacije v Južnoafriški republiki. Že jutri pa se bo začel štiridnevni ciklus predavanj posvečen vprašanju miru. Ob 20. uri bo na sporedu okrogla miza, na kateri bo sodeloval fizik Carlo Bernardini z rimskega vseučilišča, ki bo imel referat o tako imenovanih vesoljskih vojnah.

Odbor tržaške Trgovinske zbornice pozdravlja odločitev o sinhrotronu

Odbor tržaške Trgovinske zbornice je izrazil veliko zadovoljstvo ob novici, da bo Trst dobil sedež italijanskega sinhrotrona. Predsednik Tombesij je spomnil na vztrajne zbornične posege pri ministru za znanstveno raziskovanje Granelliju, ki so jih podprli tudi vsedravniki in krajevni znanstveni krogi.

Gre za zelo pomembno odločitev, ki predvideva uresničitev svetlobnega laboratorija in ki jo bo morala podpreti vsa tržaška skupnost, vključno z odločilno podporo deželne uprave. Po Tombesijevem mnenju bo novi laboratorij ovrednotil tudi vse ostale raziskovalne strukture, ki že delujejo v našem mestu, kar lahko postane odskočna deska za njihov kvaliteten skok v mednarodnem merilu.

Motociklist s suzukijem v avtobus

Mlad motociklist je bil včeraj popoldne žrtev prometne nesreče, ki pa na srečo ni imela hujših posledic. 21-letni Claudio Stefanucci iz Ul. S. Martino 26 se je ob 18. uri peljal na svojem suzukiju 500 po Ul. Marchesetti navkreber proti Ferdinandu, ko je v križišču s stransko Ulico Machlig trčil v mestni avtobus, ki je privozil iz te ulice. Avtobus je upravljal Carlo Papan iz Ul. Umago 4.

Motociklist se je pri padcu udaril in opraskal po udih. Z rešilcem so ga prepeljali v katarinsko bolnišnico, kjer so mu zdravniki nudili le prvo pomoč in ga odslovili s prognozo okrevanja v 10 dneh.

Trajal bo do petka, 9. avgusta

V MILJAH »POLETNI PUST«

V Miljah se bo do 9. avgusta nadaljeval »poletni pust«, ki ga organizirajo miljska občina, letovišcarska ustanova in miljske pustne kompanije. Spored prireditev, ki se je začel že v soboto, predvideva za danes najprej srečolov na Trgu Marconi in nato predstavo kompanije Spazzacamin. Jutri bo najprej koncert v maskah, nato pa predstava skupine Brivido. V petek bo na Nabrežju Venezia mimohod čolnov z veslači v maskah, nato pa predstava skupine Ongia. V soboto bodo priredili »maraton v maskah«, sledil po nastop skupine Lampo. V nedeljo pa bo na sporedu lov na zaklad, zvečer pa je predviden nastop skupin Bellezze naturali in Bulli e pupe, nato pa koncert »Muja Doc Band«.

Kot rečeno, se bo miljski poletni pust zaključil v petek, 9. avgusta, ko bodo slovesno nagradili zmagovalce pesniškega natečaja za narečno poezijo. K natečaju so se prijavili 103 avtorji z 230 sestavki v istrskem, beneškem, furlanskem in ladinskem narečju. Posebna žirija je že izbrala pet pesnikov, ki se bodo potegovali za prvo mesto — izbira bo pripadla posebni ljudski žiriji, ki jo bo sestavljalo 90 obiskovalcev zaključnega večera 9. avgusta. To so Mario Bon, ki piše poezije v furlanščini, Luciano Bonvento (beneški dialekt iz okolice Roviga), Lucifero Martini (istrsko - beneški dialekt iz Kvarnera), Daria Caracristi (tržaški dialekt) in Gilberto Zennaro (beneški dialekt). Vsem finalistom bodo podelili priznanja, vsem udeležencem pa kolajno, ki jo je izdelal miljski umetnik Giuseppe Negrinis. Zaključnega večera se bo

udeležil tudi splitski pesnik Ante Fijamengo.

Neprevidno prehitevanje: vespistka in sopotnik hudo poškodovana

Neprevidno prehitevanje je bilo vzrok včerajšnji prometni nesreči v Ul. Severo, v kateri sta se huje poškodovala mlada vespistka in mladenič, ki se je peljal na zadnjem sedežu njenega motornega kolesa.

Bilo je malo po 16. uri, ko sta se 19-letna Giuliana Carone iz Ul. Prato 5 in 17-letni Lorenzo Tedeschi z Rebrri Scoglietto 2 peljala na dekletovi vespi po Ul. Severo proti Opčinam. V bližini hišne številke 40 je Caronejeva zapeljala v levo, da bi prehitela vozilo, ravno takrat pa je iz nasprotni smeri privozil avtobus iz Ravenne, ki ga je upravljal Luigi Russo. Trčenje je bilo dokaj močno. Dekle je z glavo udarila v avtobus in si verjetno zlomila levo roko. Ko so jo z rešilcem prepeljali v katarinsko bolnišnico, se ni spomnila ničesar. Tedeschi je dobil močan udarec v levo koleno: zdravniki domnevajo, da si ga je zlomil.

Tedeschija so sprejeli na ortopedskem oddelku katarinske bolnišnice s prognozo okrevanja v 40 dneh, Caronejeva pa se bo morala zdraviti 30 dni na oddelku za specialistične preglede.

Neobičajna nesreča blizu križišča na Opčinah Lepilo preplavilo Trbiško cesto



Kakih 500 kilogramov tekočega lepila je včeraj preplavilo odsek Trbiške ceste nedaleč od križišča pri Opčinah. Lepilo je brizgnilo na cesto iz sodčkov, ki so zgrmeli na cestišče s tovornjaka nekaj metrov potem, ko

je le-ta izvozil iz križišča v smeri proti Trstu.

Neobičajna nesreča se je pripetila včeraj popoldne malo po 17. uri. Takrat je po Trbiški cesti iz Sseljana privozil v križišče tovornjak fiat 684

padovske registracije, ki je iz Reggio Emilie prevažal v Trst 110 plastičnih stokilogramskih sodčkov belega tekočega lepila. Sodčki so bili razmeščeni v treh vrstah in privezani z navadnimi vrvmi. Kot so pozneje ugotovili tržaški gasilci, je bila ena od vrvi dotrajana in se je najverjetneje prav na blagem ovinku v križišču nenadoma strgala. Sodčki gornje vrste so »zaplesali« na tovornjaku, pet pa jih je padlo na cestu in izlilo svojo lepljivo tekočino na asfalt.

Mestni redarji, ki imajo prav ob openskem križišču svojo postojanko, so nemudoma poklicali na pomoč gasilce, da bi odstranili s cestišča spolzko tekočino. Gasilci so prispeli z brzigalko in po nekajminutnem delu izprali s ceste lepilo, nato pa so tudi omogočili vozniku tovornjaka, soferju Ugu Gazzetti iz Padove, da je spet trdno privezal preostalih 105 sodčkov lepila na tovornjaku predno je nadaljeval svojo pot v Trst.

Na sliki: »Protagonisti« neobičajne nesreče: tovornjak, razbiti sodčki in sprana lepljiva tekočina.

Lažni inšpektorici INPS spet okradli upokojenko

Dve mladi zlikovki, verjetno isti, ki sta se že v preteklih dneh s tatinsko roko lotili prihrankov nekaterih upokojenk, sta spet okradli priletno ženo. Tudi za svoj doslej zadnji »podvig« sta se poslužili že dobro preizkušenega in »donosnega« trika lažnih asistentk ali uslužbenk zavoda za socialno skrbstvo INPS.

Ko sta neznanke v ponedeljek, približno ob 10.30 potrkali na vrata stanovanja 79-letne Renate Tomasovih vd. Crescia v prvem nadstropju soplejja v Ul. Ruggero Manna 9, sta se predstavili kot inšpektorici zavoda INPS. Ženici sta dejali, da morata pregledati evidenčne številke na bankovcih, ki jih je bila prejela za pokojnino, poleg tega pa še »kontrolirati« njeno pokojninsko knjžico.

Nič hudega sluteč ju je Tomasovicheva povabila v stanovanje in odšla v spalnico, kjer je iz enega od predalov vzela denar in knjžico ter ju izročila dekletoma. Ena od teh si je začela zapisovati številke bankovcev, druga je pregledala knjžico. Po »pregledu« sta ji oboje vrnili. Potem ko je ženica že spravila denar in knjžico na običajno mesto, jo je ena od deklet zaprosila za kozarec vode. Upokojenka ji je postregla z vodo in

verjetno prav tedaj je druga zlikovka izkoristila trenutek njene nepazljivosti, smuknila v spalnico in pobrala šop bankovcev za skupno 300 tisoč lir. Tatinski par se je takoj zatem poslovil od ženske in jo ucvril neznanu kam.

Tomasovicheva se je zavedela tatvine čez nekaj minut, ko je ponovno pregledala predal in žalostno ugotovila, da v njem ni bilo več denarja. Odšla je k sosedom in zatarnala, da sta jo dve »inšpektorici« ogoljufali iz okradli. Sosedje so takoj poklicali policijo, ki je uvedla preiskavo o tem ponovnem tatinskem izpadu na škodo upokojenk. Po opisu Tomasovicheve sta bili dekleti (stari od 25 do 30 let) podobni lažnim inšpektorici, ki sta konec preteklega tedna na malone isti način prikrajšali 73-letno Ernesto Dobrigna Fontana iz Ul. Imbriani 10 za 2 milijona 250 tisoč lir in tri zlate zapestnice.

Ob smrti sovaščana in borca Maria Maverja, ki je živel in je pokopan v Novem mestu, izreka svojem globoko sožalje

Zveza borcev Boljunc

gledališča

ROSSETTI
Do 11. avgusta bo v gledališču Rossetti »FESTIVAL OPERETE 1985«. Na sporedu bo opereta »Rose Marie« R. Frimla in H. Stotharta.
V soboto, 3. avgusta, ob 20.30 premiera operete »Rose Marie« R. Frimla in H. Stotharta.
Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.
CANKARJEV DOM - LJUBLJANA
Poletna violinska šola
Od 21. do 30. avgusta: šolo bosta vodila prof. Igor Ozim in njegova asistentka Christine Hutcap. Vse podrobnosti o vpisu dobite v Cankarjevem domu, tel. 003861/212-492 ali 221-121, int. 432 in 433.

kino

Ariston 21.30 »Don Giovanni«. Režija Joseph Losey; igrajo: Ruggero Raimondi, Kiri Te Kanawa, John Macurdy.
Eden 15.30 — 22.15 »Frenesie erotiche di coppie in calore«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Fenice Zaprt zaradi počitnic do 16. avgusta.
Excelsior Zaprt zaradi počitnic.
Nazione Dvorana št. 1 16.00 — 22.00 »Miami beach: spiaggia di fuoco per una ragazza svedese«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Dvorana št. 2 16.30 — 22.00 »L'ascensore«. Za vsakogar.
Dvorana št. 3 16.00 — 22.00 »Donne in cerca di piacere«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Mignon 17.00 — 22.15 »L'alcova«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Grattacielo 18.00 — 22.15 »Moonraker« (James Bond 007). Roger Moore.
Capitol Zaprt do vključno petka, 2. avgusta.
Lumiere Zaprt zaradi počitnic do 23. avgusta.
Radio 15.30 — 21.30 »Ether, porno esperienze di una giovane signora«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

včeraj-danes

Danes, SREDA, 31. julija
IGNAC
Sonce vzide ob 5.47 in zatone ob 19.35
— Dolžina dneva 14.48 — Luna vzide ob 20.56 in zatone ob 4.37.
Jutri, ČETRTEK, 1. avgusta
PETER

Vreme včeraj: temperatura zraka 29 stopinj, zračni tlak 1010,1 mb nestanovitno narašča, veter jugozahodnik 15 km na uro, vlaga 67-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 26,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Marco Battaglia, Melissa Fiorentini, Piero Pausin, Nicoletta Aresu.
UMRLI SO: 44-letni Mario Vascotto, 87-letna Felicia De Renzis vd. Palazzo, 78-letna Caterina Furlan vd. Coslovi, 72-letni Edoardo Francesconi, 83-letna Alida Ravalico, 74-letna Elia Zanatta, 100-letna Giulia Rencelj, 56-letna Vittoria Luxardo, 16-letni Alessandro Moccia.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Ul. Commerciale 26, Trg XXV. aprila 6, Fernetiči, Milje (Lungomare Venezia 3). (od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)

Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Fernetiči, Milje (Lungomare Venezia 3).

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrezina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 299-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761; predpriznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

KD J. Rapotec iz Prebenega prireja v soboto, 3., nedeljo, 4., in ponedeljek, 5. avgusta, VASKO ŠAGRO. Vsak večer ples ob zvokih vesele glasbe, za dobro počutje na razpolago bogato založeni kioski in prijetno hladno okolje. Ne zamudite priložnosti, da pokusite že tradicionalne breskve v vinu!

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, razstavlja svoje slike in risbe Zarko Vrežec.

šolske vesti

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje obvešča, da bodo uradi zaprti do 19. avgusta.

čestitke

Naša sestrična Valentina je v nedeljo dobila brata MATEJA. Prihoda malega bratranca se veselijo Silvija, Peter in Vitjan, mami in Kseniji in očku Bogdanu čestitajo vsi domači.

Nataši in Lari se je pridružil mali

DAVID
Srečnima staršema Giorgi in Mirotu Cibiju čestitajo. uslužbenci občine Dolina

KD V. Vodnik čestita svojemu odborniku Kazimiru ob rojstvu novorojenčka

DAVIDA
kateremu želi obilo sreče in veselja v sredini svojih.

razna obvestila

VZPI-ANPI sekcija Boljunec sklicuje masovni sestanek jutri, 1. avgusta, ob 20.30 v prostorih partizanskega sedeža. Dogovorili se bomo o organizaciji polletnega partizanskega praznika, ki bo 10., 11. in 12. avgusta.

Jazzovski koncert skupine JAZZVA bo v petek, 2. avgusta, ob 20.30 v Repnu.
Uradi ANPI-VZPI, ANED in ANPIA bodo zaradi letnih počitnic zaprti od 3. do 29. avgusta.

Zveza vojnih invalidov NOV obvešča svoje člane, da bo pisarna zaprta od 1. do 19. avgusta.
Slovenski raziskovalni inštitut obvešča, da bodo uradi zaprti od 5. avgusta do 17. avgusta.

darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob Mare Prašelj darujeta Angel Skrk 10.000 lir in Alekseja Možina 10.000 lir v isti namen. V spomin na Radislava Pertota darujejo Eligio, Giulio, Alma in Noelia 40.000 lir za SKD I. Gruđen.
V spomin na pokojno Maro Prašelj daruje Alfredo Danev z družino 20.000 lir za Godbeno društvo Prosek.

Ob 10. obletnici smrti Marije Ostrouške daruje Lidija Kapun 15.000 lir za gradnjo kulturnega doma - spomenika padlim v NOB iz Briščikov.

Namesto cvetja na grob Zofije Kriščak daruje Vida 10.000 lir za SKD Barkovlje.
V spomin na Zofijo Kriščak vd. Kermolj daruje Zora 15.000 lir za SKD Barkovlje.

Ob 5. obletnici smrti Jožeta Cesarja daruje Roža 50.000 lir za društvo zamejskih likovnikov.
V isti namen daruje Inči Pečar 20.000 lir za društvo zamejskih likovnikov.

mali oglasi

PRODAM autobianchi 112, 70 HP, letnik 1979, v dobrem stanju, 50.000 km prevoženih. Tel. 227-284.

PRODAM motor suzuki GS 550 E, letnik 1980, v odličnem stanju. Tel. na št. 227-284.

STAREJŠA GOSPA potrebuje žensko pomoč za oskrbo noč in dan. Za informacije obrnite se na goriško podružnico Primorskega dnevnika, Ul. XXIV. maja 1, tel. 83382.

PRODAM gumijasti čoln s prikolico in vso opremo. Tel. št. 727-837 ob urah obedov.

PRODAM dobro vpeljano trgovino jestvin v centru mesta, visok promet, odlični pogoji. Za informacije tel. na št. 040/62094 v uradnih urah.

NAJBOLJŠEMU ponudniku prodam ford escort 1100 v dobrem stanju. Tel. 040/751-684 ob urah kosila.

PANDO super 45, staro 4 mesece, prodam po zelo ugodni ceni. Tel. na št. 040/229-377.

NADALJUJE SE OSMICA pri Rudiju Košuti, Križ 44. Toči belo in črno vino.

NA PROSEKU je odprl osmico Milko Cibic. Toči belo in črno vino.

VINOGRADNIK Mario Usco, Ul. del Timo 12, je odprl osmico. Toči belo in črno vino. Vabljeni!

UPOKOJENEC, srednjih let, z lastnim stanovanjem, išče živahno žensko od 45 do 50 let, Slovenko, tudi onstran meje za prijateljsko srečanje, eventualni skupni vikend za »ferragosto«, morebitno skupno življenje. Pisati v Trst, »fermo posta patente auto« št. 32932.

PRODAM fiat 500 L, letnik 1971, v odličnem stanju ter motor morini 250, 12.000 km, 900.000 lir. Tel. na št. 040/226-517.

izleti

Združenje Union Podlonjer - Sv. Ivan prireja 2 izleta in sicer: 18. avgusta v Ravascletto in od 17. do 19. avgusta v Avstrijo na Dunaj. Za informacije tel. 040/61011 od 17. do 19. ure.

SKD Slavec priredi 1. septembra avtobusni izlet v Ribnico. Vpisovanje do četrta, 1. avgusta, od 20.30 do 21.30 v Kulturnem domu.

menjalnica

30. 7. 1985

Ameriški dolar	1.885.-
Kanadski dolar	1.390.-
Švicarski frank	182.-
Danska krona	226.-
Norveška krona	224.-
Švedska krona	592.-
Holandski florint	217.-
Francoski frank	31.50
Belgijski frank	2.685.-
Funt šterling	2.075.-
Irski šterling	666.-
Nemška marka	93.50
Avstrijski šiling	10.-
Portugalski eskudo	7.-
Japonski jen	10.-
Španska pezeta	1.250.-
Avstralski dolar	14.-
Grška drahma	6.10
Debeli dinar	6.20
Drobni dinar	6.20



Vozni red vlakov

Veljaven do 31. maja 1986

TRST - BENETKE - BOLOGNA - RIM - REGGIO CALABRIA - CATANIA - SIRAKUZE - PALERMO - MILAN - TURIN - GENOVA - VENTIMIGLIA	16.20 D Benetke 19.00 D Benetke express — (spalni vagoni Benetke - Beograd; spalni vagoni Benetke - Atene samo ob četrtkih in sobotah od 6.6. do 28.9.85; pogradi Benetke - Atene razen ob četrtkih in nedeljah od 4.6. do 28.9.85; pogradi 2. razred Benetke - Skopje ob ponedeljkih, sobotah in nedeljah od 2.6. do 28.9.85, od 29.9.85 samo ob sobotah)	8.36 E Benetke 9.46 D Ljubljana - Opčine (1) 16.38 D Ljubljana - Opčine (1) 19.05 E (Simplon express) Beograd - Zagreb - Ljubljana - Opčine (pogradi 2. razred Beograd - Pariz in Zagreb - Pariz od 28.9.85 do 31.5.86; spalni vagoni Zagreb - Pariz)	21.30 L Opčine (1) ne vozi ob nedeljah in v dneh 15.8., 1.11., 25. in 26.12.85, 1.1., 31.3., 25.4. in 1.5.86 (2) ne vozi ob sobotah od 2.6. do 27.9. in ob četrtkih ter sobotah od 29.9.85 (3) ne vozi ob petkih od 2.6. do 26.9. in ob sredah ter petkih od 28.9.85
TRST - VIDEM - TRBIŽ - DUNAJ - SALZBURG - MÜNCHEN	00.40 L/D Benetke (+) samo 1. razred in obvezna rezervacija (1) nadaljuje do San Donà di Piave od 3.6. do 15.6., od 16.9. do 21.12.85, od 7.1. do 26.3. in od 2.4. do 31.5.86; ne vozi ob praznikih (2) ne vozi ob petkih od 2.6. do 26.9. in ob sredah in petkih od 28.9.85 (3) ne vozi 15.8., 25. in 26.12.85 in 1.1.86 (4) ne vozi ob praznikih (5) vozi ob sobotah od 6.7. do 27.7.85 (6) ne vozi ob sobotah od 2.6. do 27.9.85 in ob četrtkih in sobotah od 29.9.85	5.12 L Videm 6.02 D Videm - Trbiž 6.06 L Videm 7.10 D (Gondoliere) Videm - Trbiž - Dunaj - München od 2.6. do 29.9.85 10.16 L Videm 12.43 D Videm - Trbiž 13.10 L Videm - Karnija 13.58 D Videm 14.30 L Videm 16.46 L Videm - Trbiž 17.35 R Videm - Benetke (+) - (1) 17.46 D Videm - Benetke 18.02 L Videm 19.14 D Videm 20.02 L Videm (vozi ob delavnikih od 3.6. do 28.9.85; avtobusni nadomestni servis) 20.02 L Videm (vozi od 29.9.85 do 31.5.86; od 2.6. do 22.9.85 samo ob praznikih) 21.00 D (Italien - Österreich Express) Videm - Trbiž - Dunaj - München (pogradi 1. in 2. razred Trst - Dunaj od 2.6.85 do 28.9.85) 23.10 L Videm Prihodi v Trst 1.25 L Videm (vozi samo ob delavnikih od 3.6. do 28.9.85; avtobusni nadomestni servis) 00.53 L Videm (vozi od 29.9.85 do 31.5.86; od 2.6. do 22.9.85 samo ob praznikih) 6.30 L Videm (ne vozi od 4. do 16.8.85) - (2) 7.17 L Videm 7.57 D Benetke - Videm (2) 8.45 L Videm 9.08 D (Österreich - Italien Express) München - Dunaj - Trbiž - Videm (pogradi 1. in 2. razred Dunaj - Trst od 2.6. do 28.9.85) 10.14 D Videm 11.20 R Benetke - Videm (3) - (1) 11.40 L Videm 14.31 D Videm 15.30 L Videm 16.46 D Videm 17.53 L Videm 19.30 L Videm 19.46 E Trbiž - Videm 21.10 L Videm 22.40 D (Gondoliere) München (od 2.6. do 28.9.85) - Dunaj - Trbiž - Videm 23.14 L Videm (+) samo 1. razred (1) ne vozi 15.8., 25. in 26.12.85 in 1.1.86 (2) ne vozi ob praznikih	

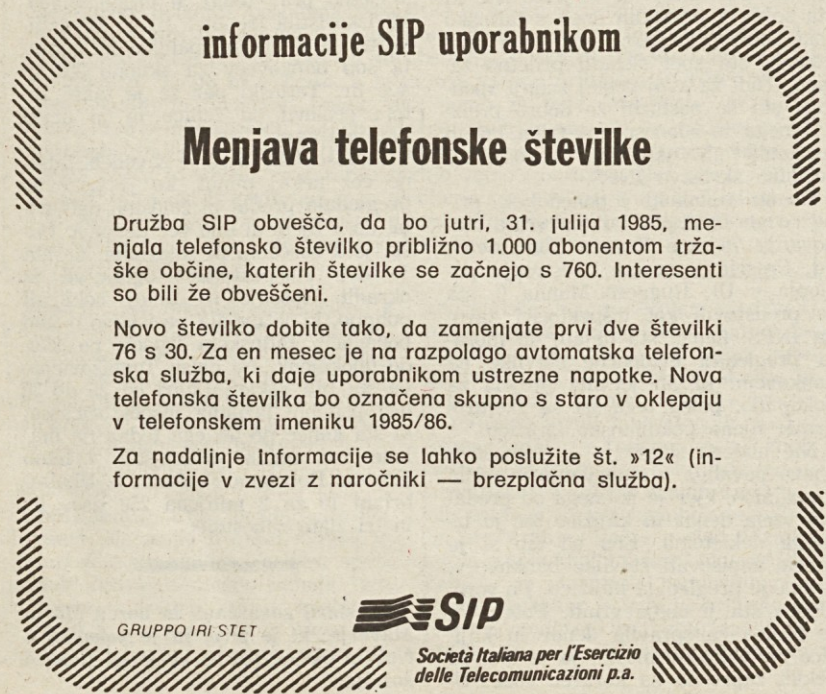
informacije SIP uporabnikom

Menjava telefonske številke

Družba SIP obvešča, da bo jutri, 31. julija 1985, menjala telefonsko številko približno 1.000 abonentom tržaške občine, katerih številke se začnejo s 760. Interesenti so bili že obveščeni.

Novo številko dobite tako, da zamenjate prvi dve številki 76 s 30. Za en mesec je na razpolago avtomatska telefonska služba, ki daje uporabnikom ustrezne napotke. Nova telefonska številka bo označena skupno s staro v oklepaju v telefonskem imeniku 1985/86.

Za nadaljnje informacije se lahko poslužite št. »12« (informacije v zvezi z naročniki — brezplačna služba).



avtomobil in človek

Španski Seat na pohodu: jeseni bo malaga pri nas

Tudi malago so razvili s pomočjo Porscheja



Potem ko se je razšel s turinskim Fiatom je španski Seat moral stopiti na lastne noge in obnoviti vso serijo svojih modelov. Tako je najprej nastala ronda, pri kateri je še zelo ostala ronda, pri kateri je še zelo ostala ronda, da izhaja iz Fiatovega ritma, čitno, da izhaja iz Fiatovega ritma, zatem pa še ibiza, ki je povsem novo vozilo, katero so razvili s pomočjo nemškega Porscheja. Zadnja v čjo seriji je malaga, ki sodi v nižji srednji razred in je limuzina klasične oblike.

Tudi malago, ki je na voljo v Španiji že od maja, v Italijo pa jo bodo začeli uvajati septembra, so razvili s pomočjo nemške tovarne Porsche, saj motor in menjalnik sta nemška, tokrat pa so se obrnili k italijanskemu oblikovalcu Giugiaru, ki je narisal še kar dopadljivo karoserijo, ki ji lahko očitamo le nekaj tradicionalnosti. Sicer pa je malaga sad Seaonovih tridesetletnih izkušenj predvsem na modelih, ki imajo 1,5 do 2,5 kubični motor.

Za sedaj razpolaga malaga s tremi motorji: 1,2 in 1,5 litrskim bencinskim motorjem ter s 1,7-litrskim dizlom. 1,2-litrski motor zmogel 62 KM pri 5800 vrtljajih v minuti ter 9 kpm

pri 3500 vrtljajih. Močnejši bencinski motor zmogel 85 KM pri 5600 vrtljajih in 12 kpm pri 3500 obratih v minuti. Tovarna zagotavlja, da je 1,5-litrski motor še posebno varčen, kljub temu da je zelo prožen in da se rad vrti. Zmogljivosti obeh bencinskih motorjev so zadovoljive: tako doseže šibkejši model najvišjo hitrost 150 km/h, močnejši pa 15 kilometrov več.

Zanimiv je tudi model z dizlom: 1700-kubični motor zmogel 55 KM ter požene malago do najvišje hitrosti 145 km na uro.

Vsi modeli imajo petstopenjski menjalnik, kolturne zavore spredaj in bobne zadaj ter sevroojačevalec. Malaga je dolga 425 cm in široka 165 cm, tovarna pa jamči, da je zelo dobro zaščiten pred rjo in zato daje šestletno garancijo. Cen za sedaj še ni, kljub temu, da je avto še kar zadovoljivo izdelan pa cena ne bo preslana. Naj omenimo še, da razpolaga malaga GLX, se pravi najpopolnejša različica s celim kupom dodatne opreme, ki je pri drugih tovarnah za doplačilo od električnih šip, do nastavljivega volana, kontrolnega pannoja na armaturni plošči itd.

ti in morje

Jahte, ki ne poznajo krize

»First 375« lepotica za petične izbrance

V naši rubriki dosledno predstavljamo jadrnice do 10 metrov dolžine. To je nekakšna meja preko katere ne gremo, saj tedaj cene bliskovito naraščajo. Danes se bomo temu izneverili. Prikazali vam bomo zadnjo lepotico francoskega obrata Beneteau »first 375«, ki je s svojimi 11,60 metra že prava jahta namenjena ozkemu krogu petičnežev. Za čudo pa dovoljajo v Italiji krizo prav tista plovila, ki vam jih v naši rubriki redno predstavljamo in ne taka in še večja, kot je »first 375«.

Predstavitev te jadrnice, ki se bo omejila predvsem na tehnične podatke, naj nam ne bo priložnost za zavist, temveč za ugotovitev, zakaj gre do take in ne manjše jadrnice dobro v promet. Nakup katerekoli kajutne jadrnice je danes v Italiji vezan na precejšnji enkratni izdatek. Temu je treba dodati vsakoletne stroške vzdrževanja, ki prav tako niso nizki, da si jih lahko privoščijo predvsem neodvisni delavci, z odrekanjem pa redki entuziasti. V razvitih državah Zahodne Evrope pa ni tako. Jadrnice do 10 metrov dolžine si lahko privoščijo že boljši uradniki, specializirani delavci in tehniki. Obrati prodajoj torej kar lepo število teh jadrnic, s tem se viša proizvodnja in znižajo stroški. Kot rečeno tega ni v Italiji. Kdor ima dovolj pod palcem si bo privoščil kar večjo jahto, kaj bi se stiskal na majhnih plovilih. Do neke mere to prav pride tudi za italijanske obrate, ki so za evropske raz-

mere do skrajnosti razpršeni. Gradnja večje jahte zagotovi precejšen zaslužek, že obrtniškega obratu, serijska izdelava manjših pa zahteva že pravo industrijsko tehnologijo, ki si jo lahko privoščijo le redki.

Po vsem tem pa preidimo kar na predstavitev Beneteaujeve jadrnice. Dolžina 11,60 metra, dolžina vodne črte 10,10 metra, maksimalna širina 3,80 metra, ugrez od 1,47 metra do 1,98 metra glede na različne balastne kobilice, višina jamborja 14,03 metra, prazna jadrnica tehta 7 ton, stane pa brez 18-odstotnega davka IVA 114 milijonov lir.

Pri takih jadrnicah je seveda bistvene važnosti notranjost. Maksimalna višina v osrednji kajuti je 1,95 metra, kar nam je že dovolj, da razumemo koncept takih plovil. Po strani dnevni kajuti, ki ima kuhinjski kot, navigacijsko mizo in jedilnico, je v premčevem delu že klasična spalnica z dvema pogradoma na V, pod kokpitom pa sta dve zakonski kajuti ob levem boku, ob desnem pa je stranišče. V bistru lahko na tej jadrnici dalj časa živi 6 oseb, v skrajni sili pa lahko v dnevni kajuti spita še dva otroka. Osebo pa se mi zdi, da je križarjenje s tako maso ljudi vse prej kot prijetno. V bistru je tu prostora za dve družini z otroki, kar je kot nalašč za eksplzivno mešanico, če nista družini do skrajnosti skladni in po okusih in načinu življenja skoraj povsem enaki.

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal	14.15 L'estate è un'avventura
11.15 Teletideo	16.50 Amici per la pelle - film
13.00 Poletni maraton - balet	Režija Franco Rossi
13.30 Dnevnik	18.25 Iz parlamenta
13.45 L'attentato - film	18.30 Dnevnik - šport
Režija: Yves Boisset	18.40 Samurai senza padrone - TV film
15.50 Viaggio attraverso il sistema solare - 4. del	19.45 Dnevnik
16.20 Včerajšnje, današnje in zgodbe od vedno	20.20 Sportna poročila
16.45 Il grande teatro del West - TV film	20.30 Alberto Sordi v filmu - Storia di un Italiano
17.10 L'ultimo fuorilegge - nadaljevanka	21.50 Dnevnik - večerne vesti
18.00 L'olimpiade della risata - risanke	22.00 Grisbi - film
18.45 Zgodilo se je v Bologni	Režija Jacques Becker
19.35 Almanah in vremenske razmere	23.30 Le voci del country - Jerry Lee Lewis's show
20.00 Dnevnik	00.10 Dnevnik - zadnje vesti
20.30 FBI danes - TV film	
21.15 Obladi Obladà	Tretji kanal
21.55 Dnevnik	11.15 Teletideo
22.05 Ljubezenska zgodba - film	19.00 Dnevnik
igrata: Tony Curtis in Shirley Jones	19.25 Nella sala vuota
23.40 Dnevnik in vremenske razmere	20.00 Šola in vzgoja - psicologia evolutiva
	20.30 Medemoiselle Zazà - film
Drugi kanal	21.50 Delta
11.15 Teletideo	22.25 Dnevnik
13.00 Dnevnik 3 ob 13. uri	23.00 Kamera in spomin
13.15 Due e simpatia - nadaljevanka dneva	23.15 Toothache (zobobol)
	23.25 Speciale orecchiochio - glasbeno oddaja

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana	Danes bo po ODPRTI MEJI oddaja iz serije »Zgodovina Slovencev«, ki jo je posnela ljubljanska televizija.
17.35 Poročila	19.30 TV D - Stičiče
18.00 Kuža laja - otroška lutovna igra	19.50 Francija v pesmi
18.15 Beli ciganeček - nadaljevanka	20.25 Italija v žogi - med dvema prvenstvom
18.45 Zeleli ste - poglejte - poučno-znanstvena oddaja	22.00 TV D - vse danes
19.15 Risanka	22.10 Sherlock Holmes - film
19.24 TV in radio nocoj	23.15 Smithovi - TV film
19.26 Zrno do zrna	23.45 Film
19.30 Dnevnik	
19.55 Vremenske razmere	Zagreb
20.00 Dokumentarna oddaja	17.50 Videostrani
20.35 Zgodba o ljubezni in prijateljstvu - film tedna	18.00 Poročila
22.25 Dnevnik	18.05 Koledar
	18.15 Legende sveta - otroška serija
Koper	18.45 Narodna glasba
15.00 Film	20.00 Filmski večer: Rabljeva pesem
16.50 Vestside - TV film	22.05 Dnevnik
17.50 Smithovi - TV film	22.25 Program plus
18.20 Risanke	
18.30 Kenguru Skippy - TV film	
19.00 Odprta meja	

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5	11.15 Gli eroi di Hogan - TV film
8.30 Ralphsupermaxieroe TV film	11.40 Sanford and Son TV film
9.30 Gioventù ribelle - film	12.10 Cannon - TV film
11.30 Lou Grant - TV film	13.00 Wonder woman - TV film
12.30 Peyton place - TV film	14.00 Video estate '85
13.25 Sentieri - nadaljevanka	14.30 Kung Fu - TV film
14.25 General hospital TV film	15.30 Gli eroi di Hogan TV film
15.25 Una vita da vivere - nadaljevanka	16.00 Bim Bum Bam - risanke
16.30 Dokumentarec	18.00 Quella casa nella prateria - TV film
17.00 Lobo - TV film	19.00 Fantasilandia - TV film
18.00 I ragazzi del sabato sera - TV film	20.00 Rascal il mio amico orsetto - risanke
18.30 Tuttinfamiglia - kviz	20.30 Zodiaco
19.00 I Jefferson - TV film	22.00 Toma - TV film
19.30 Love boat - TV film	23.00 Šport
20.30 Kojak - TV film	00.15 Una ragazza alla pari film
21.30 La fine del mondo nel nostro solito letto in una notte piena di pioggia	
Film - drama	TELEPADOVA
23.30 Canele 5 news	15.00 Arrivano le spose - TV film
00.30 Controspionaggio - film	18.50 Operazione ladro - TV film
	16.40 La rivale di mia moglie film
RETEQUATTRO	18.00 Risanke
8.50 La fontana di pietra - novela	18.30 Le nuove avventure di Pinocchio - risanke
9.40 La schiava Isaura - novela	19.00 Yattaman - risanke
10.40 Giorno per giorno - TV film	20.00 Cuore selvaggio - TV film
10.40 Alice - TV film	20.30 Matello - film
11.05 Mary Tyler Moore TV film	22.15 Barnaby Jones - TV film
11.30 Piume e paillettes - novela	23.15 Passo falso - film
12.00 Febbre d'amore - TV film	01.00 I nuovi Rookies - TV film
12.45 Giorno per giorno TV film	
13.15 Alice - TV film	TELEFRIULI
13.45 Mary Tyler Moore - TV film	10.00 Laramie - TV film
14.15 La fontana di pietra TV novela	11.30 Dr. Kildare - TV film
15.05 La valle dei dinosauri - risanke	12.00 L'amnesia - film
15.30 I gatti di Cattanooga - risanke	13.25 Horoskop
16.00 Mi benedica padre - TV film	14.00 A sud dei tropici
17.30 La squadriglia delle pecore nere - TV film	14.30 Avventura nel deserto - film
18.30 Febbre d'amore - TV film	16.30 Risanke
19.25 La schiava Isaura - novela	17.30 La leffe del taglione - film
20.00 Piume e paillettes - novela	18.50 Dr. Kildare - TV film
20.30 Si o no?	20.30 A sud dei tropici - TV film
23.10 Al di sopra di ogni sospetto film	21.00 Laramie - TV film
01.00 L'ora di Hitchcock - TV film	
	TRIVENETA
ITALIA 1	17.30 The bold ones - TV film
9.00 Quella casa nella prateria - TV film	18.30 Le meraviglie del mondo - dokumentarec
9.45 Infamia sul mare - film	19.20 Telefriuli sport estate
	19.40 TV film - Disperatamente tua
	20.30 Trastevere - film
	22.15 Attenti a quei due... l'ultimo appuntamento - film

RADIO

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20-8.00 Dobro jutro po naše; Koledarček; Narodnozabavna glasba; 8.10 - 10.00 Poletni mozaik; Izbor iz Povejmo v živo; 9.15 Iz arhiva mladinske dramatike: »Stopinje po zraku«, napisal Leopold Suhodolčan, dramaturg Janez Povše, prvi del; Lahka glasba; 10.10 Koncert v cerkvi sv. Martina v Dolini; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Beležka; 12.00 Iz svetovne zakladnice pripovedništva; Glasbeni potpuri; 13.20 Zborovska glasba s koncertnega odra: Komorni mešani zbor iz Nove Gorice; Glasbena priloga; 14.10 - 17.00 Popoldanski program: Fabianjevi iz Kobdilja; (5) »O propadanju in koncu« (ponovitev); 14.30 Včeraj, danes, jutri;
RADIO KOPER (Slovenski program)
13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev, glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme - prometni servis; 6.15 EP; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 6.50 Objave; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.15 Objave - EP; 7.30 Jutranji servis; 7.35 EP; 8.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev - Danes na valu Radia Koper; Objave - EP; 14.40 Zanimivost; 15.00 Glasbeni kiosk; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 15.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor. o...; 17.40 Grožnjan - mesto mladih;
RADIO KOPER (Italijanski program)
7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.30 Koledarček; 7.00 Dober dan; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Otroški kotichek; 10.35 Prost vstop; 11.30 Na prvi strani - Poročila v nemščini; 12.00 Glasba po željah; 12.35 Controluce; 14.35 Popoldanski spored: Popevka tedna; 15.00 Rubrika o kulturi in umetnosti; 16.16 Edig Galletti; 17.00 Gulp; 18.00 Radijski oder; 18.30 Klasična glasba; 19.00 Prostor za jazz;
RADIO 1
7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.45 Včeraj v parlamentu; 9.00 Radio anch'io? popevke; 11.00 Opereta v tridesetih minutah; 11.30 Trentatrè trentine, variete; 12.03 Lagrime - variete; 13.15 Master - glasba dan za dnem; 13.56 Turistične informacije; 15.00 Motel - Radio 1 po italijanskih cestah; 16.00 Il Paginone - poletni program; 17.30 Radio 1 - jazz '85; 18.00 Evropski objektiv; 18.30 Večerna glasba; 19.15 Verska rubrika; 19.20 Na naših trgih; 19.28 Audiobox Urbas; 20.00 Old blue eyes: Frank Sinatra; 20.45 Glasbeni odmor; 21.00 Il cabeliere - radijski varietejski spored; 21.30 Nočna glasba;
RADIO 2
6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 Dnevi; 8.00 Otroštvo: kako, nazaj...; 8.05 Napoved programa; 8.45 Quarto piano, interno 9 - soap opera; 9.10 Tuttitalia... parla; 10.00 Poletni program; 10.30 Motonave Selenia; 12.10 in 14.00 Deželni programi; 12.45 Tuttitalia... gioca; 15.00 Accordo perfetto; 15.37 La controra - glasbena oddaja; 16.35 La strana casa della formica morta; 17.30 Figli e amanti - 14. nadalj.; 19.50 Radio 2 - jazz; 21.00 Slavnostni večer; 22.20 Parlamentarna panorama;
LJUBLJANA
6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 6.00 Prometne informacije; 6.35 Vremenska napoved za pomoščake; 6.45 Prometne informacije; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.20 Dobro jutro, otroci; 7.35 Prometne informacije; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Popotovanje od strani do strani; 8.20 Počitniški pozdravi; 8.30 Zabavni zvoki; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervirano za...; 10.40 Lokalne radijske postaje se vključujejo; 11.05 Znano in priljubljeno; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.00 Na današnji dan; 12.10 Veliki zabavni orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ob izvirihi ljudske glasbene kulture; 13.00 Danes do 13. ure - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo; 14.25 - 15.25 Popoldanski mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.25 Obvestila; 15.25 EP; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja in EP; 17.00 Studio ob 17. uri in glasba; 18.00 P. Merku: »Tri majhne kantate«; 18.30 S knjižnega glasba; 19.00 Radijski dnevnik 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute z ansambлом Vitala Ahačiča; 20.00 Koncert za besedo - Ljubzen; 20.25 Muzična Pihalni kvintet RTV Ljubljana; 21.05 Peter Iljič Čajkovski: Odlomki iz opere »Jevgenij Onjegin«; 22.00 Našim po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov;

Trenja med goriskimi socialdemokrati

Ni še sporazuma o sestavi goriskega občinskega odbora

Pogajanja za sestavo občinskega odbora v Gorici se niso še zaključila. To kljub napovedi republikancev sredi prejšnjega tedna, da bo treba pogajanja nadaljevati in zaključiti v ponedeljek ponoči, češ da ni več moč odlašati s sklicem občinskega sveta.

Republikanska zahteva pa je očitno ostala neuslišana. Zastopniki koalicijskih strank so se pogajali nekaj ur, potem jih je pasja vročina pregnala. Ponovno se bodo sestali v petek. Treba bo ugotoviti ali bodo takrat končali s posvetovanjem.

Kot smo izvedeli vsaka stranka vztraja na svojem. Socialdemokrati hočejo obdržati dve mesti v odboru. Prav tako hočejo dve mesti socialisti. Demokristjanom pa te zahteve ne prija in hočejo imeti, poleg župana, še štiri odborniška mesta. Ker so jih doslej imeli le tri, je jasno, da morajo nekemu eno mesto odvzeti. To naj bi bilj socialdemokrati, ki so doslej imeli dve mesti. V ospredje prihajajo tudi zahteve socialistov, ki zahtevajo dve mesti, da bi zadostili notranjim razmerjem sil v stranki. Seveda ni dano vedeti ali bodo demokristjani konec koncev popustili in tako zadovoljili enega od partnerjev, socialiste ali socialdemokrate.

Da so pogajanja tako razvlečena je treba iskati razlog tudi v zunanjih faktorjih. Na eni strani še vedno nejasen položaj v Krmini, kjer se socialisti in demokristjani pričkajo kdo bo župan.

Na drugi strani pa je treba iskati

razlog tudi v položaju znotraj socialdemokratske stranke, torej enega od partnerjev. Tudi na Goriskem so med socialdemokrati nekateri že pripravljani, da prestopijo v socialistično stranko. Dve sta skupini, ki se najbrž pripravljata na ta korak. Če bo prestopila ena bo druga ostala kar v sedanji hiši. Tako se je namreč pripetilo v Vidmu. Med socialisti se za tak korak enih ali drugih zavzemajo pristaši Martellijeve oziroma De Michelisove skupine. Na eni strani so vodja socialdemokratov v Trzihu E-sposito z občinskim odbornikom Gentilejem v Gorici, na drugi pa stari socialdemokratski prvak Zucalli v Gorici. Socialistični voditelji o tem za sedaj nočejo ničesar povedati. Ker je v Gorici precej trenja v socialdemokratski stranki kdo bo stranko zastopal v občinskem odboru (Zucalli ali Gentile) se stvari zavlačujejo.

Načrt za preureditev proizvodnje v AAA

Na zadnji skupščini delavcev valjarne Acciaierie Altoadriatico v Trzihu so predstavili načrt preureditve proizvodnje v podjetju, ki ga je izdelala italijansko-španska družba, ki bo prevzela podjetje. Načrt je, po oceni sindikata kovinarjev, precej megljen, zelo neugodna pa so predvidevanja glede ponovne zaposlitve zdaj brezposelnih delavcev. Postopoma naj

bi približno sto delavcev zaposlil šele v petih letih. Na podlagi načrta, ki ga še preučujejo na deželi, naj bi približno polovico proizvodnih prostorov v bodoče namenili za gradnjo velikih kovinskih struktur, preostali del pa naj bi služil za nekatere pomožne dejavnosti.

Na skupščini, kjer je govoril član vodstva sindikata kovinarjev Snidero, so delavci opozorili, da je treba čimprej, poleg tehnično - organizacijskih zadev, rešiti tudi vprašanje izplačila denarnega nadomestila. Delavci so namreč že od konca lanskega leta brez prejemkov.

Ne tratimo vode

Na območju, kjer za oskrbo vode skrbi CAFO je v poletnem času prepovedano namakanje vrtov, pranje avtomobilov, prepovedana je torej vsaka potrata vode. Po pravilniku se taka nedovoljena poraba vode kaznuje z globo do 200.000 lir. Poraba vode je namreč dovoljena le za osebno higieno in za gospodinjske potrebe.

Ravnateljstvo CAFO zaradi tega opozarja vse uporabnike naj to upoštevajo, še posebej v tem času, ko je poraba vode za osebne potrebe večja od običajne.

Enak poziv velja tudi za uporabnike vode v gorški in števerjanski občini, kjer za dobavo vode skrbita tamkajšnji upravi.

Pred 10 leti smo izgubili kolego Iva Marinčiča



Na današnji dan, pred desetimi leti, 31. julija 1975, je v Gorici prenehalo biti srce našega delovnega tovariša in prijatelja Iva Marinčiča. Kljub temu, da je bil že tri leta upokojen, je se vedno, skoraj vsak dan, prihajal v redakcijo, pogledal kaj pišejo najrazličnejši časopisi ter nas opozarjal na to in ono kar se je dogajalo v Gorici in: tudi v okolici, nam dajal nasvete, kdaj pa kdaj tudi drugače priskočil na pomoč. Kar usedel se je za pisalni stroj in nam napisal marsikaj lepega za objavo v listu.

Z njim smo se srečali v povojnih letih, takrat ko je bil najprej urednik goriskega tednika Soča, potem pa v goriski redakciji Primorskega dnevnika. Vsak dan je polnil časopise stolpce z vestmi, ki jih je skrbno zbiral tako na županstvu kot na pokrajini, tako v sindikatu kot v drugih državnih uradih, na goriskem sodišču ali na kulturni prireditvi v takratni Prosvetni dvorani. S kolesom, motorčkom ali kasneje z avtom, je šel od vasi do vasi, da bi zbral kaj zanimivega za objavo. Še zlasti se je rad usedel za mizo z očanci, ki so mu pripovedovali zgodbe iz starih časov. Vse to je objavil v Soči in v Primorskem dnevniku in ljudje so mu bili za to hvaležni.

Ivo Marinčič je bil med tistimi primorskimi Slovenci, ki so za časa fašizma, in tudi kasneje, največ pretrpeli. Doma iz Zagorja na Piški (ro-

dil se je 18. 8. 1907), je najprej študiral v Gorici in v Trstu. Dopisoval je v tržaško Edinost dokler ni bilo njeno izhajanje prepovedano. Že od vsega začetka se je vključil v narodno in protifašistično delovanje. Postal je član TIGR. Bil je zaprt. Potem je odšel v Jugoslavijo. Tam je nadaljeval s pri nas začetim delom. Bil je med tistimi, ki so zbirali prostovoljce v Soško legijo. Po italijanski zasedbi Ljubljane je spet moral v zapor. Bil je konfirman na Jugu polotoka.

Po vojni je poprijel z delom na več področjih. Bil je med ustanovitelji in voditelji Demokratične fronte Slovencev. Bil je pet let pokrajinski svetovalec socialistične stranke. Vsestransko se je udeleževal na ljudskoprosvetnem področju. Imel je predavanja, društvom je pomagal. Tudi drugače je deloval na literarnem in društvenem področju.

Največ svojega časa je po vojni, kar trideset let, posvetil časnikarstvu. V goriskem slovenskem tisku je pustil globoko sled. Deset let po njegovi smrti se ta ni izbrisala. (mw)

»Noi tre« drevi na gradu

»Noi tre« Pupija Avatija je naslov filma, ki ga bodo predvajali drevi, ob 21. uri, na goriskem gradu. V njem igrajo Lino Capolicchio, Gianni Cavina, Carlo Delle Piane in Ida Di Benedetto, ter še Christopher Davidson, Dario Parisini, Barbara Rebeschini in Giulio Pizzirani.

kino

Gorica

VITTORIA 17.30—22.00 »I sensi, i desideri di Ulla, Brigitte e Ball Amy«. Prepovedan mladini pod 18. letom. GORIŠKI GRAD (v okviru predvajanja filmov za nagrado Amidei) 21.00 »Noi tre«. Režija Pupi Avati.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30 »Zmaj gospodar«; 20.30 »Plava laguna«. SVOBODA 20.30 »Gunan - Kralj barbarov«. DESKLE 19.30 »Samo za tvoje oči«

DEŽURNA LEKARNA V GORICI D'Udine, Trg sv. Frančiška 4, telefon 84124.

DEŽURNA LEKARNA V TRZIHU San Nicolò, Ul. 1. maja 94, telefon 733328.

POGREBI:

Danes v Gorici, ob 8. uri Giuseppina Leban, iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče; ob 10. uri Roberto Ballarini, iz bolnišnice Sv. Justa v cerkev Srca Jezusovega in na glavno pokopališče.

1975

31. julij

1985

Ivo Marinčič

V večnosti stolpu zdaj stojim, na stotine stopnic me loči od bed in revščine sveta. Očiščen kot po borbi vroči sem boli prost in prost gorja.

Družina

Na 31. vinskem sejmu v Ljubljani

Štiri velike zlate medalje vinogradnikom iz naše dežele

Štiri velike zlate medalje so iz Ljubljane domov prinesli vinogradniki iz naših Brd ter iz sosedne Furlanije. Tudi letos so se tukajšnji vinogradniki udeležili mednarodnega vinskega sejma, ki bo letos že enatridesetič na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču konec avgusta.

Za razliko od prejšnjih let je bila letošnja udeležba naših vinogradnikov precej manjša od tiste v prejšnjih letih. Takrat so namreč naši vinogradniki (med temi kar precej Slovencev) šli masovno v Ljubljano. Bilo jih je vsako leto več kot dvajset, vsak z več vzorci svojih vin. Nekateri med njimi so na prejšnjih sejmih dobili laskava priznanja, kar precej velikih zlatih kolajin, potem pa še veliko zlatih, srebrnih itd. Pred leti je eno vino krminske zadržne kleti dobilo celo najvišji naslov, naslov šampjona.

Letos pa je svoje vzorce poslalo v Ljubljano le šest vinogradnikov oziroma podjetij. Vina pa so bila tako kvalitetna, da so dobili precej laskava priznanja. Miro Gradnik s Plešivega je dobil veliko zlato medaljo za vino chardonnay ter še eno srebrno za merlot. Ferruccio Sgubin iz Mirnika je dobil veliko zlato medaljo za beli pinot in eno zlato za tokaj. Luigi Valle iz Buttrija je dobil dve veliki zlati medalji in sicer za sauvignon in za merlot (riserva). Zadržna klet v Krmini je dobila zlato me-

daljo za peneče se vino cormorano rosso, in srebrno medaljo za peneče se vino cormorano bianco. Bratje Bužinel iz Krmina so dobili dve srebrni medalji za traminca in kabernet franc, podjetje Vinicola udinese iz Vidma prav tako dve srebrni, za briški tokaj in za refošk iz nižinskih predelov Grave del Friuli.

Tudi letos so bile na delu tri komisije. Italijo je zastopala Vanda Gradnik iz Krmina.

Zaprta Državna knjižnica

Državna knjižnica v Gorici bo od jutri do 15. avgusta zaprta zaradi vsakoletnega splošnega čiščenja in urejanja. V tem času bo delovala samo služba za informacije in sicer vsak delavnik od 10. do 11.30.

Ptičji sejem v Doberdolu

Jernejev ptičji sejem, gorška prireditve s stoletno tradicijo, bo tudi letos (že drugič) v izgnanstvu. Prireditve bo namreč, kakor napovedujejo organizatorji, 25. avgusta, na vrtu restavracije Siliade v Doberdolu.

Nad vsa pričakovanja uspeh Tiepolove razstave na gradu

Goriški občinski upravitelji so imeli srečno roko, ko so se odločili prirediti na goriskem gradu razstavo Tiepolovih malih slik, grafičnih listov. Zanimanje za dela tega znanega beneškega ustvarjalca je seveda zelo veliko. Kljub poletnemu času prihaja v gorške grajske sobane veliko ljubiteljev umetnosti. Poletni časa pravzaprav privabi v Gorico tudi turiste, ki so trenutno na letovanju v Gradežu ali kakem drugem obmorskem kraju. Seveda je obisk odvisen od vremena. Če je vreme takšno kot je bilo to nedeljo, ko je vse drlo na morje ali v trnovske gozdove, potem je obiskovalcev malo. Več jih je bilo prejšnjo nedeljo, ko je po nevihtih bilo vreme nekoliko muhastvo. Na goriskem gradu so ta dan imeli kar 700 obiskovalcev, kar za Gorico ni malo. Doslej je bilo obiskovalcev že več kot dvanajst tisoč.

Kot je znano so razstavo podaljšali do prvih septembrskih dni. Nadejajo si, da jo bodo v prihodnjih dneh obiskali tudi tisti, ki pridejo v Gorico ob filmskih dneh.

Sicer pa so pripravili še nekaj, kar bo zanimalo ljubitelje likovne umetnosti. V nedeljo, 4. avgusta, ob 11. uri bo o Tiepolovi umetnosti govoril Rainer Michael Mason, konservator oddelka za grafiko v muzeju v Ženevi. V soboto, 10. avgusta, bo o Tiepolu govoril prof. Giandomenico Romanelli, direktor beneških občinskih muzejev. V nedeljo, 25. avgusta, bo dr. Dario Succi, ki je sedanjo razstavo

tudi uredil, bo govoril o Tiepolovih delih. 8. septembra, ob zaključku razstave, bo predaval dr. Filippo Pedrocco, kritik muzeja Ca' Rezzonico iz Benetk. Tudi poletje je torej v Gorici kulturno zanimivo.

Podpis listine

Na krovu križarke - nosilke helikopterjev »Giuseppe Garibaldi«, ki je zasidrana v Trzihu, bodo danes podpisali listino o prevzemu. Dokument bosta podpisala admiral Giorgio Landolfi in ravnatelj tržiške ladjedelnice inženir Dario Alessandri. Podpis bo tokrat brez posebnih slovesnosti, saj bo slovesnost ob prevzemu, kakor znano, septembra meseca.

Nesreča na avtocesti

Na avtocesti, v bližini Šempetra ob Soči, je v ponedeljek ponoči prišlo do težje nesreče, ki le za las ni imela hujših posledic. Voznik avtocestarne, 50-letni Donato Cirasella iz kraja Cologno Monzese, je izgubil nadzorstvo nad težkim vozilom, ki je prebilo ograjo ter po nasipu pridrvelo samo nekaj metrov od neke hiše v Ul. Battisti. Na srečo je bila cisterna prazna. Šoferju so iz razbitin pomagali prav stanovalci omenjene hiše.

Marko Waltritsch

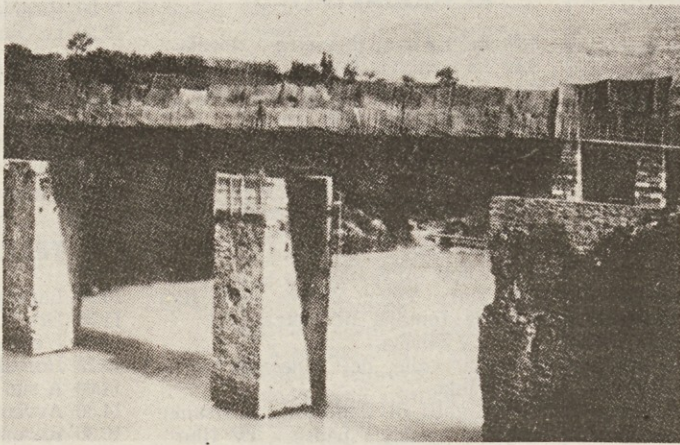
Pevma, Oslavje in Štmaver skozi stoletja

19.

Ostali sta pokoncu le dve, Gravnerjeva ob glavni cesti in Klanjščkova na Borjaču. Tudi v Pevmi je bilo vse uničeno. Ko so Italijani izvedeli, da je v gradu baronov Thoemeli avstrijsko poveljstvo, so dali nalog svojim topničarjem, da stavbo porušijo. To jim je tudi uspelo.

Danes sploh ni več ostankov tega gradu, ki je stal sredi lepega parka nasproti sedanjega spomenika padlim partizanom, tam, kjer je danes nekaj stanovanjskih hiš. Le kaka klet je bila uporabna, tudi zato ker so jo vojaki uredili za svoje potrebe. Kar se tiče te palače, ki so ji Pevmanci pravili »Grad«, je treba povedati, da je to bila nekdanja graščina baonov Teuffenbach. Baronica Adrienne se je poročila s plemenitašem baronom Thoemellom in tako so domačini pozneje gradu pravili kar »Pri Thoemellu«, medtem ko je manjša stavba, ki ji danes pravijo v Pevmi »restavrant«, ker je bila po prvi vojni v njej gostilna, bila takrat znana kot graščina Teuffenbachov in je bila tudi še nadalje last te družine, ki je sicer bivala drugje.

Prebivalstvo je moralo v izgnanstvo. Večina se je izselil av notranjost cesarstva. Kdor je šel k slovenskim kmetom na podeželje, se je dobro počutil. Huje je bilo za tiste, ki so prišli v mesta,



Pevmski most popravljen za silo od Italijanov leta 1916

v Ljubljano, na štajersko, na Češko. Nekateri štmavrci so se najprej umaknili k znanec ali sorodnikom v Solkan. Tam so ostali do avgusta 1916 ko se je, po italijanski zasedbi Gorice, fronta premaknila za kak kilometer proti vzhodu. Takrat so iz Solkana do Ajdovščine šli begunci v koloni. Skrivati so se morali pred napadi italijanskih letal, umikati se avstrijskim vojaškim kolonom, ki so na cestah imele prednost. Mnogi begunci so pomrli od bolečin in lakote kar na cesti. Za trideset kilometrov dolgo pot so nekateri porabili več kot dva tedna. Medtem ko so v avstrijskih mestih, še zlasti na štajerskem, v začetku begunce toplo sprejeli in jim nudili hrano ter obleko, je tem beguncem v zadnjih mesecih vojne bolj trda predla. V Avstriji je bila takrat velika lakota.

Pomrlo je tudi precej briških pregnancev. Bolje so se imeli, kar se hrane tiče, ljudje, ki so šli v pregnanstvo v Italijo. Tam ni bilo tolikšnega pomanjkanja kot v Avstriji. Precej Oslavcev je bilo v pregnanstvu v Steincklammu na Gornjem Štajerskem, kjer so obiskovali tudi begunsko slovensko šolo.

Po zavzetju Sabotina in Gorice je na briškem področju zavladal mir. Frontna linija se je premaknila na vzhodno in severno stran Gorice. Avstrijski topničarji pa so z Banjske planote obstreljevali Gorico. Takrat so Avstriji zadeli in porušili tudi cerkev v Štmavru. Ta je takrat bila tam, kjer je sedaj štmavrsko pokopališče. Okrog cerkve so bili grobovi. Stari Štmavrci vedo povedati, da je bil zvonik njihove cerkve zelo visok, za več kot štiri nadstropja stanovanjske hiše. Italijani so v njem postavili opazovalnico, ki so jo avstrijski topničarji uničili.

Avstrijske čete so se spet vrnilo v Brda v oktobru 1917 po kobariškem prodoru. Na območju Pevme, Oslavja in Štmavra je bilo vse polno italijanskih in avstrijskih pokopališč, pa čprav so Avstriji v glavnem svoje padle nosili pokopavat preko Soče na pokopališča v Solkanu, Kromberku, Gorici, na Ajševici. Pokopališče padlih avstro-ogrskih vojakov je bilo v Pevmi, prav tam kjer je danes cerkev.

Na italijanskih vojaških pokopališčih je bilo, kot je razvidno iz poročila podgorskega županstva z dne 29. januarja 1919, veliko grobov. 1.416 grobov je bilo v Pevmi in na Oslavju, 710 v Podsobotinu, 368 v Štmavru in 511 v Podgori.

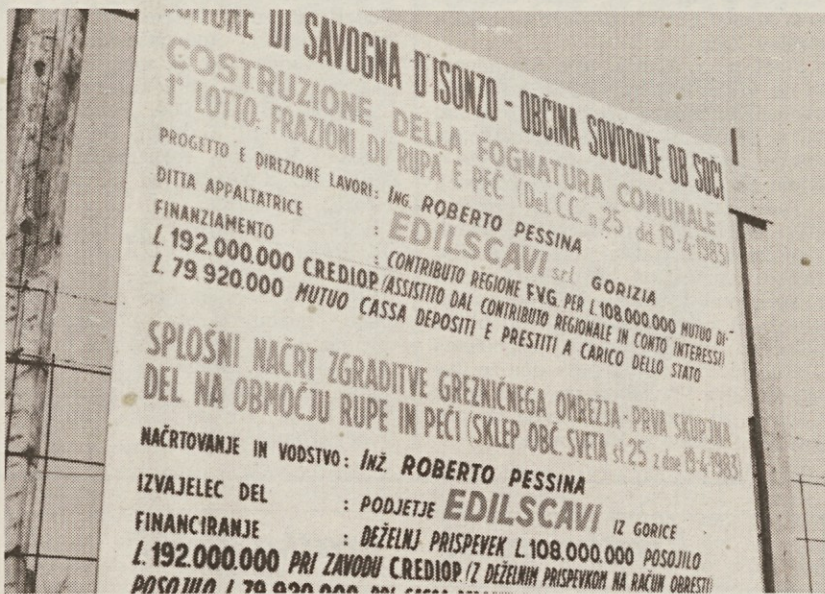
V času med dvema vojnama je italijanska vlada dala zgraditi kostnico na Oslavju. V njej so zbrali posmrtno ostanke nekaj deset tisoč italijanskih padlih. Podobni kostnici sta bili zgrajeni v Redipulji in v Kobariду.

Po sobotni objavi nekaterih slik

»V Sovodnjah na slovenščino zares nismo pozabili«

»Na slovenščino nismo pozabili!« so nam povedali na županstvu v Sovodnjah potem ko so brali naš članek in pogledali razne napise na treh fotografijah, ki smo jih objavili v naši sobotni številki. Na županstvu so nam povedali, da so že pred časom gradbenemu podjetju, s sedežem izven občine, ki so mu zaupali gradnjo greznice, ki so naravnost na območju Rupe in Peči, naročili, da mora postaviti na gradbišču dvojezično napisano tablo. Take table postavljajo ker zakoni to predpisujejo. Še zlasti ko gre za javna dela, ki jih financirajo z raznimi državnimi ter državnimi zakoni. Vrh vsega pa pomeni taka tabla tudi dobro reklamo za izvajalca del, za naročitelca in tudi za gradbeno podjetje. Kot je moč razvideti s te naše fotografije je gradbeno podjetje Edilscavi iz Gorice postavilo tako dvojezično tablo prj Rupe. Sicer se je pri nekaterih besedah za malenkost zataknilo. Podobno tablo z dvojezičnim napisom vidimo tudi na Vrhu pred tamkajšnjim pokopališčem. Tudi tam je sovolednja občinska uprava naročila postaviti dvojezično napis.

Na sovolednjem županstvu so nam tudi povedali, da nimajo nobenega opravka s transparentom, ki je bil postavljen čez pokrajinsko cesto, tik poleg telovadnice, ob priložnosti mednarodnega odbojarskega turnirja. Za transparent je odgovorna pokrajinska uprava, oziroma odborništvo za šport. Prav bi bilo, poudarjajo v Sovodnjah, da bi bil ta transparent dvojezičen. Saj vendar imamo dvojezične transparente v strogem centru Gorice vsakokrat ko prirreajo pohode prijateljsva



ali še kako drugo prireditev z mednarodnim značajem. Marsikateri naš bralec nam je v teh dneh telefoniral v uredništvo in hotel izvedeti kje so postavljene tiste table s samo italijanskim napisom, katerih slike smo objavili v soboto. Mislili smo, da naši ljudje vedo kje so te table. Zaradi tega nismo napisali za kaj gre. Razvozljamu uganko. Prva tabla je na gradbišču nove telovadnice ob Katoliškem domu na Drevoredu 20. septembra. Lastnik stavbišča je Katoliško tiskovno društvo. Druga tabla pa je v Pevmi tam kjer bodo pričeli v kratkem pričeli

graditi 24 zadrudnih stanovanj. Kar povejmo, da so nekatere naše bralci zelo hudovali ker nekateri med nami ne postavljajo ob takih priložnostih v ospredje slovenskega napisa. Povedali smo že, da niso to edini primeri. Take table vidimo v Števerjanu, v Gorici in še kje. To na stavbiščih kjer so lastniki Slovenci tako zasebniki kot razna društva oziroma ustanove. Kaj če bi vsi sledili zgledu sovolednje občinske uprave? Marsikdo nam je tudi dejal, da upa, da bodo tabli pri Katoliškem domu in v Pevmi zamenjali s takimi, kjer bo napis dvojezičen.

Izšla je pri založbi Editrice Goriziana

Tudi dogajanje na Goriškem v knjigi Angleža Geoffreya Coxa

Od časa do časa se na knjižnem trgu pojavi delo, ki nas približe zanima. Velikokrat so to prevodi del tujih avtorjev, ki so bila svojčas že preučena s strani strokovnjakov. Marsikdaj pa tukajšnji bralec, ne le povprečni, marveč tudi tisti, ki se z določeno problematiko ukvarja, seznan s tem delom šele ko to izide v italijanskem prevodu. To je tudi rezultat nepoznanja jezikov s strani italijanskih intelektualcev. V Italiji je namreč učenje tujih jezikov premalo v mislih. Zaradi tega večina italijanskih intelektualcev ne izve za tega ali drugega avtorja, dokler nima pred sabo italijanskega prevoda njegovega dela.

Tako je tudi z deli v katerih je govor o dogodkih pri nas. Goriška knjigarna - založba Adamo (sedaj spremenjen naslov v Editrice Goriziana) je v zadnjih letih dala na trg več knjig. V glavnem so bili to prevodi del avstrijskih in nemških avtorjev v dogodkih pri nas med prvo in drugo svetovno vojno. Knjige so šle dobro v promet, saj so večini bralcev pri nas prvič odkrile kaj so pisali avstrijski oz. nemški vojaki in politiki o dogajanju pri nas.

Brez dvoma bo tako tudi s knjigo Geoffreya Coxa, ki je pred kakim mesecem izšla z italijanskim naslovom »La corsa per Trieste« pri že prej omenjeni goriški založbi. Gre za knjigo, ki je v angleškem izvirniku izšla že leta 1977. Kot smo lahko ugotavljali iz ocen objavljenih v nekaterih italijanskih listih s strani strokovnjakov niso ti poznali te knjige. Pa je njen avtor vendarle pomembna oseba. Med zadnjo vojno je bil šef obveščevalne službe novozeland-

skega generala Freyberga, ki je poveljeval novozelandskim četam, ki so v začetku maja 1945 prišle v Tržič, Trst in Gorico. Iz prvega vira so torej njegove vesti o prodiranju te divizije iz Emilije skozi Veneto v smeri Trsta in Gorice. V knjigi najdemo veliko zanimivih vesti o tem prodiranju. O ukazih zavezniškega poveljstva kako je treba prodirati. O stikih z italijanskimi partizani v raznih krajih Veneta. O predaji nemških čet v teh krajih. In seveda o prvem stiku z jugoslovanskimi partizani na Soči zahodno od Tržiča, o prodiranju proti Trstu in Gorici. O stikih z jugoslovanskimi partizanskim poveljstvom v Trstu. O kasnejših dogodkih, o odhodu jugoslovanske vojske iz Trsta, Gorice in Pulja, o vzpostavitvi angloameriške oblasti v takratni coni A.

O vsem tem se bo pri nas brez dvoma našel nekdo, ki bo kaj napisal, ki bo ocenil vsebino te knjige. Saj je ta v italijanskem prevodu izšla tempirana s 40-letnico osvoboditve in je brez dvoma vzbudila (vsaj med tistimi, ki je niso poznali v angleškem izvirniku) precej zanimanja.

Nas približe zanima, da knjiga piše tudi o prodiranju novozelandskih čet na Goriško. Kako so se srečali s furlanskimi partizani v Spodnji Furlaniji. Kako so se na Soči srečali z jugoslovanskimi stražami. Kako so se prvi Novozelandski znašli v Tržiču sredi ljudske manifestacije, ki je bila projugoslovansko nastrojena. Kako so se v Krminu in okolicih krajih srečali s četniško vojsko, ki se je tam utaborila beže pred jugoslovanskimi partizani. Kako so potekala pogajanja s četniki in domobranci in kako so se ti Novozelandskem predali.

Ni namen pisca teh vrstic iti v podrobno preučevanje takratnih dogodkov. Bolje bodo to napravili tisti, ki se s tem časovnim obdobjem podrobneje zanimajo. Brez dvoma pa je tudi ta knjiga prinesla nekaj novega k spoznavanju takratnih dogodkov. Za nas so bili odločilnega pomena.

MARKO WALTRITSCH

Izvoz SOZD VIPA

Sestavljena organizacija združena dela VIPA v Ajdovščini združuje vsa najpomembnejša podjetja s področja agroživilstva v občinah Ajdovščina in Nova Gorica. Med njimi so tudi Mlnotest in Fructal ter kmetijski organizaciji v Vipavski dolini in v Goriških brdih. Iz teh delovnih organizacij bodo letos izvozili v tujino, zlasti v Italijo, raznega blaga v vrednosti 10 milijonov dolarjev. Največji izvozniki so sadnolikerski kombinat Fructan, Mesna industrija Primorske s sedežem v Kromberku in delovna organizacija za zunanjo trgovino »Primorje-export« v Rožni dolini pri Novi Gorici. (m.d.)

Zastopniki števerjanske občine v komisijah in upravnih svetih

V števerjanskem občinskem svetu so izvolili njih zastopnike v razne odbore in komisije. Poleg po zakonu predvidenih oseb v gradbeni komisiji (načeljuje ji župan) so kot strokovnjaka potrdili arh. Luiso Codelio, kot zastopnika občinskega sveta pa Darka Mikluša in Ivana Mikluša. V volilno komisijo so, poleg župana, izvolili svetovalce Florijana Planinščka, Franca Komica, Silvana Pittolija in Ivana Vogriča, kot namestnike pa Alojza Juretiča, Davida Klanjščka, Jožefa Vogriča in Darka Mikluša. V Briški gorski skupnosti bodo župan Ivan Humar ter svetovalec Ivan Mikluš, Rudi Korsič in Hadrijan Corsi. V komisiji za ocenjevanje škode prizadetim kmetovalcem bodo župan ter svetovalec Silvan Cibini in Ivan Vogrič, kot zastopniki strokovnikov združenj pa Milan Mikluš (Confcoltivatori), dr. Michele Formentini (Zveza

agrarcev) in Emil Terpin (Coldiretti). V komisiji za imenovanja ljudskih sodnikov pa sta, poleg župana, še svetovalca Ernesto Mahnič in Darko Mikluš. V vseh komisijah je zastopna tudi manjšina v občinskem svetu. Na prihodnjih sejah občinskega sveta bodo imenovali svoje zastopnike še v nekatere druge upravne odbore.

● Upravitelji doberdobske občine bodo na razpolago strankam ob naslednji dnevi. Župan Mario Lavrenčič ob sredah in petkih od 16. do 17. ure; Dario Legiša (zdravstvo in socialno skrbstvo) ob sredah med 17.30 in 18.30; Karel Černic (šolstvo, kultura in urejevanje teritorija) ob sredah med 9. in 10. uro; Janko Gergolet (osebje in finance) vsak ponedeljek med 8. in 9. uro; Lilijana Semolič (šport in rekreacija) vsak torek med 17.30 in 18.30.

Filatelistični ovitki v Novi Gorici



dobrodošli na primorskem, iskraši in prijatelji

F. D. NOVA GORICA št. 29
Na naši sliki je posebna kuverta Filatelističnega društva dr. Franca Marušiča iz Nove Gorice. Nosi zaporedno številko 29. Izdali so jo letos 4. julija, ob priložnosti zbora delavcev



vseh Iskrinih obratov, ki so se zbrali v Novi Gorici. Novogoriška pošta je ta dan uporabljala tudi posebni žig. Novogoriški filatelisti so pismo opremili z znamko sabotinske ceste.

Pogovor z nekaterimi tistih, ki so zapustili šolske klopi

Vsi naši maturantje si žele znanja angleščine

Poletje ponavadi istovetimo s počitnicami, potovanji, zabavo. Poletje ni čas za načrte, preglede in pomembne sklepe. Vendar to ne velja za maturante, saj se morajo oni sedaj odločiti za svojo življenjsko pot. Zato je za njih to čas pomisleka in informiranja o nadaljevanju njihovega študijskega procesa ali vključitve v delovno okolje. Obrnili smo se do nekaterih letošnjih maturantov, da bi zvedeli za njihove načrte in izbire. Odgovore, ki smo dobili so zanimivi, med seboj zelo različni, vsi pa imajo eno stalnico: goriški maturantje bi se radi na eden ali drugi način naučili angleščine in izpopolnili znanje nemščine in z znanjem svetovnega jezika načrtujejo »prodor v svet«. Ne smemo namreč pozabiti, da izmed vseh goriških višjih srednjih šol poučujejo angleščino le dve leti na trgovskem tehničnem zavodu Ziga Zois.

Marija Bertolini iz Moša, maturantka goriškega oddelka za zunanjo trgovino trgovskega tehničnega zavoda Ziga Zois: »Sama nisem nameravala nadaljevati študij po opravljeni maturi. Premislila pa sem se med svojim enoletnim bivanjem v ZDA, kjer po končani višji srednji šoli skoraj vsi dijaki nadaljujejo študij na univerzah. Moram biti iskrena, da nisem pri izbiri fakultete (ekonomijo) sledila svojim željam. Rada bi namreč študirala leposlovje, vendar perspektiva brezposelnosti ali le delne zaposlitve me je pripeljala k temu, da sem se premislila. »Stopila sem na tla« in zato se bom vpisala na fakulteto, ki mi bo dala možnost zaposlitve v očetovem

podjetju. S tem bom vsaj delno zadovoljila svoji želji po aktivni, dinamični službi, saj si uradniškega poklica najmanj želim.«

Danilo Marušič s Peči, je tudi maturiral na Ziga Zois: »V svoj kratkoročni načrt sem vključil izpopolnitev nemščine (ker za tečaj angleščine nimam možnosti) in opravljanje vojaškega roka. Potem se bom zelo verjetno vpisal na fakulteto za ekonomijo, ker mi bo ta študij dal potrebno znanje, da bom samostojno nekaj ustvarjal. Sicer ne vem še točno kaj, ampak možnosti so velike, dovolj je nekaj spretnosti in seveda »trgovske žilice«. Vprašanje, ki se pri izbiri fakultete postavlja je, če je višja srednja šola dala potrebno znanje za nemoten študijski proces tudi na fakulteti. Mislim, da je optimalnih (v smislu, da se višješolski in univerzitetni študij absolutno skladata) rešitev malo, vendar moram priznati, da mi je Ziga Zois dala temelje znanja, ki ga bom rabil na fakulteti.«

Marko Gergolet iz Doberdoba, je maturiral na klasičnem liceju Primož Trubar: »Vedno so me zanimali znanstveni predmeti, zato sem se odločil za študij medicine. Kljub slabim izgledom glede zaposlitve in sorazmerno daljši študijski dobi me ta izbira nikakor ne prestraši. Vem, da bo npr. za dobre zobozdravnike ali okulistice vedno dovolj mesta. Zato nujno potrebujem znanje angleščine, ki ga na višji šoli nisem dobil. 19. avgusta bom zato šel na štirinajstdnevni tečaj v Oxford. Morda bo zgedalo kot »zvonenje po točič, saj sem jaz



Marija Bertolini



Danilo Marušič



Marko Gergolet



Simon Terpin



Patricija Štekar



Mirjam Conzutti

že zapustil višjo srednjo šolo, vendar moram povedati, da sem na liceju prešel predvsem empirično delo v laboratorijih ter uporabo audiovizualnega materiala.

Simon Terpin iz Števerjana, maturant na zavodu za trgovino Ivan Cankar: »Čas pomembnih odločitev je že tu, kljub temu pa sem še vedno brez jasnih pomjov. Če bi sledil nagonu bi se čimprej zaposlil, vendar vemo, da v Italiji, kljub očitni slabi kvaliteti univerzitetnega študija, brez univerzitetne izobrazbe ne prideš nikamor. Rad bi študiral npr. informatiko, v Vidmu obstaja petletni kurz, v Trstu pa le dveletni. Zavedam pa se, da nimam za ta študij primernega znanja, saj smo imeli na šoli veliko premalo fizike in matematike. Mogoče se bom na koncu le odločil za kakšen visokošolski tečaj. Dodatno oviro predstavlja vojaški rok, ki ga bom verjetno čimprej opravil. Če je že

študij taka neznanca, si lahko predstavljate kakšna je šele negotovost v zvezi z bodočo zaposlitvijo. Vendar sem med srečnejšimi, saj imam »asa v rokavu«, izvozno-uvozno podjetje svojega očeta.«

Patricija Štekar iz Gorice, tudi maturantka na zavodu Ivan Cankar: »Pred maturo sem nameravala nadaljevati študij na univerzi, po zaključku pa sem se premislila in se bom zelo verjetno zaposlila. Rada bi delala v kakšnem podjetju, kjer bi imela možnost vsakodnevnega odnosa s ljudmi. Sicer ne vem kaj je botrovalo tej odločitvi, mogoče želja po večji ekonomski samostojnosti. Za lažjo vključitev v delovno okolje bom zato jesni obiskovala tečaj angleščine v Gorici, ker povpraševanje po znanju angleškega jezika iz leta v leto raste. Vendar ne želim dokončno zapustiti študij, zato bom obiskovala tečaj za računalništvo, saj zna biti ta »investi-

cija« v bodoče zelo rentabilna.« Mirjam Conzutti iz Rupe, maturantka učiteljskega študija: »Jeseni se bom vpisala v peti letnik učiteljskega, ker mi le to omogoča študij prava. Do te izbire sem prišla ker ni bilo dejanske nobene prave alternative, čeprav sem vedno imela do jusa nekako afineteto. Glede dosedanjega in bodočega študija pa ni, na žalost, med obema nobene korelacije. To in slaba perspektiva glede zaposlitve pa predstavljata zame še večjo spodbudo pri delu. V ta kontekst spada tudi znanje tujega jezika, seveda mislim na angleščino, saj si danes z znanjem nemščine res ne moreš veliko pomagati. Zato nameravam kmalu v Anglijo, kjer bom osvojila to potrebno »orodje«. Mislim, da bi morali pristojni pomisliti na možnost vključitve v višješolske programe tudi študij angleškega jezika.«

FABIO GERGOLET

Nogomet: italijanski prvotligaši in drugotligaši na delu

»Poletni naslov« Interju

Nogometne ekipe italijanske A in B lige se vestno pripravljajo na bližnje prvenstvo, že konec avgusta pa bodo na sporedu prve uradne tekme, saj bo start v italijanskem pokalu. Zadnji so se na pripravah zbrali igralci milanskega prvotligaša Interja in Milana. Ekipe Interja je veliki favorit prvenstva, saj se je okrepila s takimi igralci, kot so Fanna, Marangon in Tardelli. Glede na to pa, da je bila ta ekipa že prej odlična s takimi asi kot so Altobelli, Rumenigge in še drugi, je njegova vloga favorita upravičena. Po splošnem mnenju mu prvo mesto v poletnih predvidevanjih ogražata le Verona in Sampdoria. Verona je kot državni prvak, pa čeprav je izgubila Garello, Fanno in Marangona, izredno homogeno moštvo, Sampdoria pa sestavljajo mladi in ambiciozni igralci, ki odkrito računajo

na državni naslov, potem ko so pred kratkim že osvojili italijanski nogometni pokal. Mimo napovedi o bodočem državnem prvaku, je še nekaj perečih problemov, ki jih morajo ekipe čimprej rešiti. Tako se ni jasno, ali bo v naslednji sezoni Falcao še igral za Romo (ta ekipa ima namreč že dva tujca, Cerezo in Bonieka), pa tudi problem Brazilca Socratesa ni jasen. Bo še igral za Fiorentino, ali se bo vrnil v Brazilijo, kot je to pred kratkim storil bolj znani Zico? Medtem se tudi videmski prvotligaši v Trbižu pripravljajo na bližnje prvenstvo. Igralci so si svesti, da se bodo morali boriti proti izpadu in da se bodo morali sprijazniti z vlogo »provincialne« ekipe. Po odhodu »kralja Zica« so si videmski igralci zavihali rokave, saj hočejo dokazati, da je

bil Brazilec prej handicap, kot pa prednost. Napadalcu Barbadillo, Carnevale in mladi Gregorič pa bodo skušali dokazati, da lahko dosežejo celo kopico golov tudi brez kazenskih strelav Zica. Jutri se v Italijo vrne Maradona, ki je vodstvu Napoli je že priporočil svojega 16-letnega brata Huga, ki naj bi v kratkem postal prav tak as, kot je sam Diego, Cerezo pa je že v Rimu in bo treniranje začel čimprej. Tudi ekipe B lige se vestno pripravljajo na bližnje prvenstvo. V televizijskem intervjuju je trener Ascolija Boškov izjavil, da bo njegova ekipa s spektakularno igro odločno naskovala A ligo, pri tem pa naj bi bil odločilen jugoslovanski nogometaš Trifunović, ki zaradi poškodbe že dve leti ne igra. Triestina pa se v kraju Canove pri Asiagu pripravljajo na prijateljsko tekmo s Palermom.

Nogomet: mednarodni turnir v Splitu

Zasluzena zmaga Hajduka

Hajduk — Avellino 2:0 (2:0)
STRELCA: v 20. min. Gudelj, v 35. min. Sliškovič.
HAJDUK: Pudar, Miljuš, Petrovič, Gudelj, Kalinič, Petrinović (od 73. min. Tipović), Andrijašević, Sliškovič, Jerolimov (od 66. min. Spanjič), Asanović (od 85. min. Minše), Čelič.
AVELLINO: Di Leo, Ferroni (od 46. min. Vullo), Galvani, De Napoli, Amodio, Romano, Agostinelli, Benedetti, Diaz, Colomba (od 70. min Pecoraro), A. Bertoni.
SODNIK: Petrovič iz Beograda.
GLEDALCEV: 10.000. IZKLUČENA: Miljuš in Benedetti.
SPLIT — V sinočnjem prvem srečanju mednarodnega nogometnega turnirja za 12. trofejo Marjan v Splitu je domači Hajduk zaslužno premagal italijanskega prvotligaša Avellina, ki ga trenira bivši Hajdukov trener Tomislav Ivič.

Srečanje je bilo v prvem delu izredno grobo, saj je moral beograjski sodnik Petrovič zaradi medsebojnega obračuna predčasno poslati v slabičnice Miljuša in Benedetija, obenem pa je pokazal še šest rumenih kartonov. Spličani so povedli v 20. min.: Petrovič je sijajno prodri v nasprotnikov kazenski prostor, podal prostemu Gudlju, ki je s 15 metrov premagal Di Lea. Drugi zadetek pa je dosegel Sliškovič neposredno s prostim strelom z razdalje 25 m. V drugem polčasu so se duhovi na igrišču le pomirili. Obe ekipi sta imeli nekaj priložnosti za zadetek, izid pa je ostal nespremenjen. Drevo bo na sporedu drugo srečanje tega turnirja. Igrala pa bosta državni prvak Sarajevo in Avellino. (nb)

Navdušen sprejem prvakom



Italijanski nogometni prvaki Verone so bili v Cavaleseju deležni navdušenega sprejema domačih ljubiteljev nogometa. Na sliki AP: Elkjaer in novi nakup Verza med navijači

Lipiški jahači znova odlični

MONDORF — Trije lipiški jahači, ki so zastopali Jugoslavijo, so se tudi na osmi tekmi dresurnih jahačev v prostem programu z glasbo za prvi svetovni pokal v Mondorfu v Luksemburgu odlično odrezali, saj so se vsi trije uvrstili med dvanajst najboljših, ki so jih izbrali z nalogo Grand prix special. V tej osmi od skupno 16 tekem za svetovni pokal je bil vrstni red naslednji: 1. Stückelberger (Švi. - Rubelit) 43,3 točke; 2. D'Esme (Fr. - Freshwind) 42,3; 3. Grillo (ZRN - Losander) 41,9; 5. Lah (Jug. - Maestro Monteauro) 40,2; 6. Mavec (Jug. - Pluto Canissa) 38,6; 9. Fabris (Jug. - Favory Vera). Za eno mesto boljše uvrstitev bi tudi Fabrisu prinesla prvo točko za svetovni pokal. Skupna lestvica za SP: 1. D'Esme 31 točk; 2. Lah 27; 3. Stückelberger, Jensen (Dan. - Marzog) in Linsenhoff (ZRN - Vallauris) 24; 6. Mavec 21. Lipiško ekipo čaka sedaj najpomembnejša tekma letošnje sezone, evropsko prvenstvo v dresuri, ki bo od 8. do 11. avgusta v Köbenhavnu.

Angleški navijači na stadion samo z osebnimi izkaznicami

LONDON — Kljub začetnemu naspotovanju, predvsem zaradi visokih stroškov, je angleški premier Margaret Thatcher dosegla, da bodo za prihodnjo sezono angleški nogometni klubi za svoje navijače uvedli osebne izkaznice, brez katerih ne bo vstopa na stadion. Thatcherjeva je tako zmagala prvo bitko v boju proti nasilju angleških navijačev, ki je svoj višek doseglo maja letos, ko je na srečanju med Juventusom in Liverpoolom zgubilo življenje 38 ljudi. V zamenjavo za uvedbo osebnih izkaznic je Thatcherjeva obljubila zaostrite ukrepe proti nasilju na stadionih, vendar je obenem terjala vrsto drugih varnostnih korakov, kot je postavitev televizijskih kamer, s katerimi bi imeli pod kontrolo gledalce. Ob koncu srečanja med Thatcherjevo in predstavniki klubov sicer niso izdali nobenega uradnega

kratke vesti - kratke vesti

Danes prizivna razprava o Tarantu in Padovi
MILAN — Prizivna komisija italijanske nogometne zveze bo danes razpravljala o prizivih vseh zainteresiranih kot tudi preiskovalnega urada v zvezi z razsodbo, ki je Padova pahnila v C-1 ligo. Kot znano, naj bi prišlo na tekmi med Tarantom in Padova do podkupovanja, zadeva pa se je končala pred disciplinsko komisijo. Priziv je vložil tudi preiskovalni urad, ki zahteva, da obsodijo še predsednika Padova. Za razplet je zainteresiran tudi Cagliari, kajti če bi potrdili prvostopenjsko razsodbo, bi prihodnjo sezono spet igral v B ligi.

V Jesolu in Caorlah ženski »mundialito«
RIM — V Rimu so včeraj predstavili ženski nogometni »mundialito«, ki bo od 18. do 25. t.m. v Jesolu in Caorlah. Tekmovanja se bo udeležilo šest državnih reprezentanc. Poleg Italije, ki je osvojila prvo mesto na

dosedanjih dveh izvedbah, bosta v 1. skupini skupaj z »azzurrami« igrali še Škotska in Zambija, v drugi skupini pa se bodo pomerile Anglija, ZDA in Danska.

Banks premagan
BATON ROUGE (ZDA) — Ameriški atlet in svetovni rekord v troskoku Willie Banks je na mednarodnem atletskem tekmovanju v Baton Rouge z znakom 17,11 m osvojil le drugo mesto. Zmagal je njegov rojak Charles Simpkins (17,35 m).

Poraz Šibenke
CISTERNINO (Brindisi) — V prvem dnevu mednarodnega košarkarskega turnirja v Cisterninu je ameriška selekcija Chesterfiel San Marino premagala jugoslovanskega prvotligaša Šibenko z 90:86 (38:33). V drugem srečanju pa je domača reprezentanca Chaffoteaux Maury premagala ameriško moštvo Bradley University s 94:93 (49:56).

Podvig alpinista Giuliana Gionga Sam v Patagonijo

Pred kratkim se je v Patagonijo podal znani italijanski alpinist in fotograf Giuliano Giongo, da bi tam opravil nenavaden podvig. V povsem zimskih razmerah večnega ledu in pomanjkanja vsakršne vegetacije, bo svojo avanturo (prehodil bo namreč več sto kilometrov) obarval z alpinistično - navtičnimi otenki. To pa bo storil popolnoma sam, pač le s svojim nahrbtnikom, ki ga bo po potrebi spremenil v sanke. Sam Giuliano Giongo ni prepričan, da bo v svojem podvigu uspel, vendar pa se je lotil Patagonije, da bi, po lastnih besedah »razbil negativni psihološki blok«, ki ga imajo ljudje na splošno do Patagonije. Giongo je v Patagoniji že plezal leta 1977, ko se je lotil severovzhodne stene gore Torre Egger pa tudi mitične gore Fitz Roy. Alpinist bo tudi prekal mnoge fjorde in se bo spopadel s problemom golega preživljanja. Ta problem je v današnjih časih civilizacije kompjuterjev zelo občuten in priljubljen.

Jadran pred novo sezono: se bo poskus »elitne B lige« posrečil?

Medtem ko so Jadranovi košarkarji na zasluženih počitnicah, pa je marsikateri odbornik že krepko na delu, kajti nova sezona je pred vrati. Nastop v B ligi seveda zahteva ogromno napora, zato je potrebno vse pravočasno pripraviti, da bo naša združena ekipa povsem nared za tako zahtevno preizkušnjo, kot je igranje med drugotligaši. Pa tudi nekaj novosti je letos v samem sistemu tekmovanja B lige. Kot je znano, se bo letošnje prvenstvo B lige začelo v nedeljo, 6. oktobra, končalo pa 11. maja 1986. V B ligi nastopa skupno 32 ekip, ki so razdeljene v dve skupini. V Jadranovi skupini nastopa še naslednjih 15 moštev: ABC Varese; Busto Arsizio; Arese (Milan); Forti e Libero Monza; Mauri Treviglio; Bergamo; Crmona; Ferrara; Citrosil Verona; Americanino Vicenza; Kidland Padova; Nordica Montebelluna; OECE Pordenon; Maltinti Pistoia in Panapesca Montecatini. Jadran bo svoje domače tekme igral v tržaški športni palači ob nedeljah s pričetkom ob 18. uri. Tri srečanja pa bo verjetno moral igrati ob sobotah, ker njegovi urniki sovpadajo z nastopi tržaškega prvotligaša. Naše košarkarje čakajo tudi letos

dokaj naporna potovanja. Prevozili bodo namreč približno 9.800 km. Najdaljša gostovanja pa so: Varese, Pistoia in Montecatini (približno po 450 km). Z nastopom v višji ligi pa se je krepko povečala tudi taksa za posamezno srečanje (300.000 lir na tekmo). Kaj pa o novem sistemu tekmovanja? Tudi letos bosta v B ligi dve skupini po 16 ekip. Po koncu regularnega dela prvenstva bosta prvi dve uvrščeni moštvi igrali v »play-off«. V A-2 ligo napredujejo tri ekipe, četrtouvrščeno moštvo tega »play-offa« pa bo v naslednji sezoni igralo v elitni B ligi (»Serie B di eccellenza«). In prav v tej elitni ali B-1 ligi (kako bi jo lahko imenovali?) je velika novost letošnjega drugotligaškega ita-

lijanskega košarkarskega prvenstva. V B-1 ali elitno B ligo se bo s sezono 1986/87 uvrstilo prvih šest ekip, sedmouvrščena pa bo morala igrati dodatno tekmo na nevtralnem igrišču z dvema ekipama C-1 lige. To je proti moštvo, ki bosta izgubili v dodatnih srečanjih med zmagovalci štirih skupin C-1 lige. Kot vidimo zadeva ni tako enostavna. Kaj pa z moštvi, ki se bodo uvrstila od 8. do 16. mesta? Le-ta bodo še naprej ostala v B ligi, kar pa bo dejansko dosedanja C-1 liga. V sezoni 1986/87 bodo tako prvenstva naslednja: A-1 liga, A-2, B-1 liga s 16 ekipami, B liga (4 skupine po 16 ekip), C liga (8 skupin po 16 ekip), D liga (16 skupin po 14 ekip) ter promocijska prvenstva in prvenstva 1. divizije. Če je elitna ali B-1 liga nastala pod »pritisikom« nekaterih društev, pa se je že sedaj navdušenje za to »novost« precej ublažilo. To pa predvsem, ker bodo morala nastopajoča društva v tej ligi imeti kar lep proračun. Potovati bo potrebno po vsej Italiji (od

V nedeljo Crvena zvezda-Koper Že danes Koper-Jadran Dekani

KOPER — Nogometaši Kopa so se z 10-dnevnih priprav, ki so jih imeli v Visokem, vrnili izredno zadovoljni. Priprave so sklenili z 2-dnevnim polfinalnim turnirjem za amaterskega prvaka SFRJ, na katerem so zmagali, s čimer so dosegli doslej največji uspeh v zgodovini koprškega nogometa. Zadar so odpravili z 2:1 (strelca Hrovatič in Vojčič) ter v tekmi za prvo mesto še Famos z 1:0 (strelac Hrovatič). Že v nedeljo jih čaka finalna tekma v Gnjilani (Košovo) z domačo Crveno zvezdo. Tako je načrtovana predprvenstvena generalka v nedeljo na koprskem stadionu odpadla in svojemu občinstvu se bo edini slovenski drugotligaš predstavil že danes, ko bo na svojem stadionu odigral prijateljsko tekmo z Jadranom iz Dekanov (s pričetkom ob 18. uri). Ves inkaso s tekme so Koprčani namenili družini tragično umrlega Ivana Gregoriča, nogometnega

delavca iz Dekanov, ki se je zlasti potegoval za enotno politiko razvoja nogometa na Obali. Trener Petrič je s pripravami v Visokem izredno zadovoljen in pravi, da ni pričakoval takšne pripravljenosti in volje, kot so jo pokazali njegovi izbranci. V tem zelo kratkem času je uspel že tudi sestaviti nadvse harmonično ekipo. Včeraj je izvršni odbor kluba potrdil tudi strokovni štab. Tako bo prvi trener Kopa Lucio Bertič, ki je z ekipo dosegel največji uspeh doslej, drugi trener bo Jani Zavrl, trener vratarjev pa Saša Vugdalič. (J. Krefl)

Enrico Vidoli vodi
MINNEAPOLIS — Enrico Vidoli je osvojil šesto preizkušnjo svetovnega prvenstva v motonavtiki formule 1 in je zanesljivo v vodstvu na skupni lestvici.

obvestila

KOŠARKARSKA KOMISIJA ZSSDI obvešča, da so v tajništvo združenja v Ul. sv. Franciška 20/II. na voljo prijavnice za udeležbo na prvem zamenjskem košarkarskem taboru, ki bo od 1. do 7. septembra pod strokovnim vodstvom Petra Brumna. Tabor je namenjen igralcem letnikov 1970, 71, 72 in 73. Ostale informacije v tajništvu združenja. Rok za prijavo zapade 28. avgusta 1985

KOŠARKARSKA KOMISIJA ZSSDI obvešča, da sprejema prijave za začetniški trenerski tečaj, ki bo potekal od 15. do 30. avgusta v Borovem športnem centru na stadionu »1. maj« v Trstu. Zainteresirani se na tečaj lahko prijavijo v tajništvo združenja tudi telefonsko 040/767304.

Obisk pri športnih organizacijah na Goriškem

Športno združenje Mladost se pripravlja na novo sezono



Nordio Gergolet

Po prvenstvenih obveznostih se SZ Mladost pripravja na novo sezono. Kljub temu pa določena vprašanja ostajajo še vedno odprta. Predsedniku Mladosti Nordiotu Gergoletu smo postavili nekaj vprašanj, da bi bolje uokvirili delovanje doberdobskega športnega društva.

Prvenstvo se je izteklo. Vendar pa je marsikdo ostal zagrenjen zaradi zamujene priložnosti. Kaj se je zapletlo?

Ko smo začeli prvenstvo, nismo sploh štartali na napredovanje. Na polovici sezone pa smo se znašli med vodečimi in smo začeli upati. Toda proti koncu prvenstva so igralci odpovedali na treningih. Z večjo resnostjo in požrtvovalnostjo bi lahko dosegli cilj. Okrog vsega tega se je mnogo govorilo. Poudarjam pa, da društvo dela za to, da se ekipa dobro uvrsti. Vedno igramo na zmago.

Med nekaterimi igralci je prišlo do mnenja, da ni dovolj volje do napredovanja...

Prej je treba zmagati prvenstvo, šele potem lahko diskutiramo, če se nam splača napredovati. Vse razprave so zato zaman. Če bo več odgovornosti do društva in več pomoči, bodo tudi uspehi vidnejši.

Iz lanskega občnega zbora je bilo očitno, da je društvo v finančnih težavah. Kakšno pa je stanje sedaj?

Lansko leto smo uspeli kriti primanjkljaj z različnimi podporami in z zasluzkom na športnem prazniku. Treba pa je omeniti, da brez podpore naših prijateljev bi ne prišli nikamor. Zadovoljni smo z njimi. Vedno so ob naši strani in nas spodbujajo. Zahvaliti se moramo njihovim zvestobi. Vedno so bili pripravljeni pomagati. Tudi njihovo obnašanje ob robu igrišča je korektno. Skratka zadovoljni smo s tako publiko. Žal pa letos športnega praznika ne bo. Oblasti ne dovoljujejo več improviziranja. Hočejo, da je vse v redu. Mi pa nimamo toliko sredstev, da bi si prevzeli vse to v breme. Menda bi bilo dobro, če bi v bodoče občinska uprava poskrbela vsaj za razsvetljavo. Mislim, da bi skupina reflektorjev na fiksni kolih zadostila tej potrebi. Tako bi se tudi izognili vrsti varnostnih predpisov.

Koliko mladinskih ekip ima društvo?

Društvo ima dve ekipi, naraščajniške in cicibane. Zaradi demografskega

padca rojstev pa je v tem sektorju nekaj težav. Zaradi tega se je že lani začelo sodelovanje s sovodenjsko ekipo na mladinski ravni. Poleg tega bomo naše začetnike usmerili k Juventini. Pri nas ni dovolj otrok za celotno ekipo. Zato smo se domenili s Štandrežci za tako sodelovanje. V našem interesu je, da naši člani stalno delujejo. Zaenkrat pa je tako sodelovanje edina možnost. Kar se naših dveh ekip tiče, pa imamo vso zadevo precej dobro organizirano. Vsaka ekipa ima svojega stalnega trenerja in zato stvari tečejo. Dodal pa bi rad, da bi za mladinske ekipe rabili večjo pomoč s strani staršev. Starši bi s svojo pomočjo razbremenili odbornike, ki bi se lahko bolj posvečali društveni organizaciji.

Kaj pa glede drugih panog?

Dokler ne bo v Doberdodu strukture, ki bo to omogočala, se ne bomo spuščali na druga področja.

Borut Spacal, ki je sedaj odbornik, že nekaj let vodi na svojo roko rekreacijsko telovadbo. Boste to pobudo podkrepili?

Spacal je tudi prej sodeloval z nami. Ko so bile ustanovljene mladinske ekipe, je vodil telovadbo za osnovnošolske otroke. To pa je odpadlo, ko smo ustanovili začetniško ekipo. Sedaj Spacal prireja predsmučarsko telovadbo in pa telovadbo za odrasle. Z njegovimi pobudami smo nadvse zadovoljni.

Kaj pa mislite glede združevanja ekip?

Izrabil bom nekaj osebnih mnenj. Po mojem je treba res preveriti, če je tak korak koristen naši stvarnosti. Tudi kakovost združene ekipe je zelo vprašljiva. Dejstvo pa je tudi to, da od treh obstoječih ekip bi imeli na področju eno ali dve moštvi. Zato mislim, da za to stvar še ni zrelo. O tem se mnogo govori. Tudi med našimi igralci je nekaj navdušencev. Večina igralcev pa ni za ta korak. Vsekakor pa imamo stike in sodelujemo, kot sem že prej omenil, na mladinski ravni. Če bi kdaj prišlo do odločitve za združevanje ekip mislim, da bi morali začeti na mla-



dinski ravni. Prav na tem polju lahko zasledimo perspektivne igralce. Mladost je pripravljena pomagati talentiranim igralcem. Mi jim ne moremo dosti nuditi, zato je prav, da dobri igralci poizkusijo srečo tudi v višjih ligah. Če pa jim ne uspe, se lahko vedno vrnejo v naše vrste.

Kako pa napredujete dela okrog nogometnega igrišča? Kaj imate v načrtu?

Moramo še dokončati gradnjo pomožnih slačilnic in bomo poskrbeli tudi, da bo publika imela na razpolago stranišča. Poleg tega pa bo zgrajeno tudi skladišče. Dela so bila in bodo uresničena s prostovoljnimi delom navijačev, odbornikov itd. Mislim, da bi se igralci članske ekipe lahko dosti bolj vključili v delo društva. Organizacija bi bila prav gotovo boljša.

Kaj pa ste sklenili na zadnji seji?

Želel sem sklicati občni zbor, ker sem hotel, da odločitev o združenju ekipi pade le na izrednem občnem zboru. Odbor pa se je izrekel negativno. Problem ni lahek in stvari ne gre podcenjevati. Poleg tega pa nečemo odločati, ne da bi tudi naša publika izrazila svoje mnenje. Kar pa se članske ekipe tiče lahko povem, da bo ekipa pomlajena. Poleg tega pa imamo namen ojačiti obrambno vrsto. Vsekakor pa moramo še mnogo stvari preveriti in šele nato bomo ukrepali.

MARKO JARC



Članska ekipa Mladosti, ki ji je za las ušlo napredovanje v 2. amatersko ligo

DAVOR ZUPANČIČ



8. Dnevnik z odprave SPDT na Južno Anapurno

Kuhali smo ločeno, ker so nam že prej v Pokhari odsvetovali uživati hrano v hotelih ob cesti, ki jih imenujejo lodge.

Prenočili smo na tako umazanih posteljah, da sem bil čisto prepričan, da bom staknil uši. Na srečo se kaj takega ni zgodilo in naslednji dan smo v zgodnjih jutranjih urah odšli na pot, da bi tako nadoknadili, kar smo prejšnji dan zamudili.

Široka steza se je kaj kmalu spremenila v ozko, komaj vidno stezico, ki je tako silovito zavila navzgor, da smo si dobre dve uri grizli kolena, preden smo dosegli položnejši svet pri naselju Dampus, ki bi ga bili morali doseči že prejšnji dan. Po lepem gozdnatem grebenu, ki je omogočal lep razgled bodisi na veličastna gorovja, kot tudi na neskončne nepalske doline, smo dosegli spust v naslednjo dolino in nato v vas Landruk.

Tudi ta dan nam ni bilo vreme naklonjeno, tako da smo do prenočišča prišli premočeni do kosti. Še vedno sem hodil z Lenardom dobro uro pred ostalimi in kar užival sem nad bogatim rastlinstvom, še več pa nad verigo Anapurn, ki je, čeprav še zelo oddaljena stala pred nami. Večera v Landraku ne bom tako zlepa pozabil, ker sem tu prvič v življenju okusil kaj pomeni biti klavn.

Ko je končno prenehalo deževati in se je na zahodu pokazalo zadnje sonce, sem se počutil grozno umazana in sem sklenil, da se umijem pri vodi, ki je tekla iz vaškega vodovoda. Opgumljen, ker pri vodi ni bilo žive duše, sem vzel milo in brišačo ter se odpravil na kopanje.

Za vsak slučaj sem stopil za zidek, se slekel in začel to, kar je pri nas nekaj vsakdanjega. To moje »čudno« početje in skrivanje za zidom so opazili otroci in takoj prišli v trumah gledat, kaj sploh počenjam. Hodili so okoli zidu in se tako glasno krohotali, da so kmalu privabili še starejše vaščane. Popolnoma gol in ves poln mila sem ostal kot pribit, rdeč do ušes, ne da bi vedel, kaj storiti. Najprej sem skušal ostati miren in dokončati kopanje, ker pa mi to ni uspelo, sem se moker in penast, med splošnim smehom, odpravil v kočo.

Po večerji, ki jo je spet izvrstno pripravil naš kuhar, smo v tihem mraku prepevali otožne domače pesmi. Slovenske in tržaške melodije so seveda v nas obujale spomine na rojstne kraje in marsikomu je postalo težko pri srcu, ko je pomislil na svoje drage, ki ga težko pričakujejo, oddaljeni na tisoče kilometrov.

Naslednje jutro sta se meni in Lenardu pridružili še Eva in Fausta. Skupaj smo zapustili lodge dobre pol ure pred ostalimi in hodili smo s tako vnmemo, da še opazili nismo, da nam pravzaprav nihče ne sledi.

Pred nami je stal visok grič, ki bi bil pri nas lahko že gora, nanj pa se je vzpenjala strma stezica. Z namenom, da bi dosegli vrh krepko pred ostalimi, smo se brez obotavljanja lotili strmine in v približno dveh urah dosegli cilj. Srkajoč pri-

jetno hladno limonado smo v senci tamkajšnje kočice zadovoljno čakali na »počasneže«. Z vodjo odprave smo bili dogovorjeni, da se točno opoldne javimo po radijski zvezi in mu posredujemo naš položaj. V trenutku, ko je bila zveza sklenjena, smo zaslišali Cergolov razburjeni glas: »Fantje, zgrešili ste pot, takoj se morate vrniti do reke. Z Miličem vas bova tam čakala«. Skoraj kap me je zadela ob tej neprijetni novici. Se stop do reke je pomenil prehoditi v obratno smer tisto strmo stezo, za katero smo porabili dve uri.

Zaman sem iskal manj kruto rešitev. Cergol in Milič sta nas čakala pri reki in ni nam preostalo drugega kot sestop. V dobri uri smo bili pri njiju in nato smo skupaj nadaljevali na drugi hrib, ki je stal na nasprotni strani doline.

Dolga položna pot nas je potem privedla do majhnega naselja, zadnjega na poti proti baznemu taboru. Tu sem zvedel za »tragično« vest: če bi iz prvotnega položaja samo vodoravno prečkali po južni strani hriba, bi bili v pol ure dosegli isto kočico. Vseeno pa smo bili zadovoljni, da smo spet skupaj, predsem pa, da smo dosegli zavetišče pred neurjem, ki je sedaj z vso silo tolklo po slamnati strehi. V lodgu, kjer smo prespali, se je mudilo mnogo ljudi, predsem trekingašev, čeprav je ta vas že izven najbolj znanih planinskih poti. Lastnik, pri katerem smo kupili petelina za tako rekoč zadnjo večerjo, ni zgedal preveč vljuden človek. Sicer nam je dobro postregel, vendar je bilo v njem nekaj dvomljivega. Zelo je bil navezan na denar in bi po mojem mnenju brez obotavljanja marsikoga zelo rad opeharil. Na veliki, dvojni postelji, tik ob vhodu v kočico, smo našli mesto Eva, Lenard in pisec teh vrstic. Dolgo v noč smo se pogovarjali o najrazličnejših stvareh, prednost pa je imela diskusija z Evo glede vere.

Vedno sem rad debatiral o nečem, kar ni imelo stroge materialne vezi in je človeku dopuščalo, da je svoj razum ali domišljijo povzdignil nad vsakdanjost. Filozofija, razvoj človeštva in eksistencialna psihologija so bili argumenti, ki sem jih vedno najraje obravnaval. Zato sem tudi tisti večer govoril o veri, ki je v vsaki kulturi bistvenega pomena, čeprav so bili moji pretežno laični vidiki dokaj različni od Evinih.

»Good morning, sahib«, nas je nagovoril v zgodnjih jutranjih urah naš kuhar in nam postregel z vročo belo kavo. Kot vsako jutro je bilo vstajanje precej težavno, še bolj pa je bilo zoprno pripravljanje nahrbtnika. Tolikokrat sem že pospravil spalno vrečo in jo stlačil v »rucah« skupaj z drugo opremo, da sem se čutil obsojenega opravljati to delo za vse večne čase. Po zajtrku smo spet začeli našo dolgo, mučno pot proti gori, ki je bila videti še vedno daleč na obzorju. Edina razlika od komaj minulih dni je bila v tem, da smo sedaj hodili samo navzgor in nismo na poti srečali nobenega naselja.

BRUNO KRIZMAN

ZVEZDE IN ZVEZDICE

37.

Poslanstvo slovenskih športnih iger izhaja iz obdobja od leta 1958 do 1967. V tem desetletju so bile igre ustvarjalne. Bodisi, da so bogatile vrste SZ Bor, bodisi, da so prispevale k ustanavljanju novih športnih društev. Razvile so tudi veliko število Borovih in okoliških organizatorjev. Poiskati je treba razloge za to uspešnost, da bi nam poslanstvo športnih iger morda še koristilo.

Dejavnost se je tedaj odvijala največ v domačem okolju glede masovnosti in preko enega društva glede kakovosti. Res se je že na veliko igralo nogomet, ki pa je bil poglavje zase, in tudi odbojko. Cilj mnogih društev pa je bil še vedno uspeh na slovenskih športnih igrah.

Med športnimi igrami nastala društva so se v letih redno znašla v težavah in tudi za to je treba poiskati razloge. Uspehi tega ali onega društva, ekipe ali posameznika so bili večkrat sad srečnih okoliščin (dobra človeška letina, dober trener, ugodnejša tekmovalna razporeditev, slučajna slabša kakovost

nasprotnikov) in v manjši meri odraz neke trdne in trajne osnove.

Športni uspehi, ki bi jih lahko postavili na teoretsko podlago slučajnosti, so v teku let in v razpršeni obliki terjali znatne organizacijske in finančne napore. Ti napori so navadno prekašali realne zmogljivosti društva in jim daljšali dobo hiranja v prvenstvih in ligah nizke kakovosti, vendar s strahovitimi stroški.

Prehod na bolj domače oblike dela naj bi bil nujen tudi z družbenega vidika. V zadnjih nekaj letih se šport goji vedno manj tekmovalno in vedno več razvedrilno. In druga ocena je včasih le znatna oblika za slučajnost. Dokaz je morda v astronomskem zanimanju za eno samo ekipo z vedno vidnejšimi znaki zakonitve pojma navijača, ki se povsem lažno od pasivnega sedentarca navidezno spreminja v športnika.

Vsekakor gre tu za velik športni potencial, ki ga bo treba ob trenutku, ko se bo moč sedanjega vala (verjetno hkrati) zmanjšala, prestreči preden se bo porazgubil v popolno frustracijo.

V domačem športu se vse bolj porajajo teze po združevanju moči. Te teze so brez dvoma pravilne, dopolniti pa jih je treba z naknadnim tekmovalnim sistemom, ki bi zadoščal potrebam tistih, ki naj bi zaradi nižje kakovosti ostali izločeni od reprezentančnih pestav. Nesmiselno je na primer, da se skromne ekipe podajajo na gostovanja v Emilijo in Veneto, ko bi lahko mirno igrале doma ob skoraj enaki kakovosti.

Nekdanje športne igre so vzgojile serijo športnih

delavcev, ki je v 15 in več letih doživela le malo zamenjav. Morda bi se z bolj domačimi pobudami vzbudilo nove strasti.

Res je v teh letih preteklo po žilah mladine veliko coca-cole in motorji so požgali ogromno količino goriva, dobro pripravljen poskus pa je morda vreden premisleka.

KONEC



Propagandna izložba v Tržaški knjigarni iz leta 1968

Naročnina: mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir, v SFRJ številka 35.000 din, naročnina za zasebnike mesečno 250.000, letno 2.500.000 din, za organizacije in podjetja mesečno 300.000, letno 3.000.000, letno nedeljski 800.000 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih Trgovski 1 modul (sir 1 st. viš 23 mm) 43.000 lir. Finančni in legalni oglaš 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš 550 lir beseda. Ob praznikih povisek 20% IVA 18%. Osmrtine, zahvale in sozolja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah - SPI

primorski dnevnik

31. julija 1985

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481)83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubens 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopišnih založnikov FIEG

Pri Hudsonu AIDS napreduje

LOS ANGELES — Po osmih dneh bivanja v pariški ameriški vojaški bolnišnici se je ameriški filmski igralec Rock Hudson z boeingom, ki ga je najel samo zase, odpeljal v tukajšnji Medical center, ki ga upravlja kalifornijska univerza. Vest je sporočil glasnik bolnišnice, ki je ob tem dodal, da se je zdravstveno stanje za AIDS obolelega igralca v tem tednu občutno poslabšalo. Rock Hudson je odletel z letališča Charles de Gaulle daleč proč od radovednega občinstva in fotoreporterjev. Takoj po prihodu se je s helikopterjem odpeljal v tukajšnji bolnišnico, kjer so ga nastanili v posebni sobi za bolnike AIDS.

Medtem se zanj vedno bolj zanimajo po vseh ZDA, v Hollywoodu, Belj hiši in največjih mrežah TV, kjer se vedno »nič ne vedo« o njegovi homoseksualnosti. Samo ugledni tedniki (Time in Newsweek) pišejo o njegovi »različnosti«.

Armistead Maupin, nekdanji časnikar pri Chronicle v San Franciscu, njegov prijatelj v petdesetih letih, pa je izjavil, da je kinematografska firma, s katero je podpisal sporazum, prisilila umetnika v zakon z njegovo tajnico, da bi utišal govorice o svoji homoseksualnosti in da bi se pred svetom pokazal moški s trdim in odločnim značajem. Poroko so skljukali v nekaj dneh, mizerna poroka je trajala manj kot tri leta.

Čprav se je število spopadov zmanjšalo Ulster še naprej sod smodnika

LONDON — Najtežja profesionalna naloga za kakršnegakoli pripadnika britanske policije ali vojske se imenuje Ulster.

Ulster, oz. Severna Irsko, je del Velike Britanije, vendar se mnogi njeni prebivalci z oblastjo Londona ne strinjajo. Med nasprotniki britanske nadoblasti je večina katoličanov, ki so prepričani nacionalisti in zagovarjajo združitve z Republiko Irsko. Gre za tako imenovane lojaliste, ki pa jih je dvakrat manj od unionistov, protestantov, ki tradicionalno zagovarjajo britansko oblast.

Katoličani trdijo, da so na svoji zemlji državljanji drugega razreda in da so izpostavljeni najrazličnejšim pritiskom, pa tudi fizičnim napadom s strani protestantske večine. Sredi glavne ulice Belfasta, glavnega mesta Ulstra, teče visok zid, ki so ga postavili, da se obe skupnosti ne bi izzivale, katoličani pa pravijo, da so zaprti v geto.

Spopadi v Ulstru segajo daleč nazaj v zgodovino, v 17. stoletje, ko je prihajalo ne samo do verskih nesporazumov, temveč tudi do političnih. Katoličani se upirajo Britancem na dveh frontah: politični in vojaški. Odraz teh dveh front sta stranka Sin Fein in oboroženo gibanje IRA.

Britanska policija ima nalogo, da zagotovi varnost v Ulstru, oborožene sile, se pravi vojska, da pomaga civilnim oblastem. Od sedemdesetih let se število vojakov v Ulstru stalno manjša, saj bi v Londonu hoteli pokazati, da se položaj normalizira. Pred desetimi leti je Velika Britanija imela na tem delu države kakih

30 tisoč vojakov, sedaj pa ne več kot 8.000 ljudi pod orožjem v Ulstru, vendar se je istočasno dvignilo število pripadnikov policije, tako da se konec koncev število pripadnikov varnostnih organov ni bistveno spremenilo. Posebna vojaška enota je UDR, »ulstrski obrambni regiment«, ki pomaga vojski in policiji pri vzdrževanju javnega reda. Razlika med vojski in pripadniki UDR, med katerimi so tudi posebne ženske enote, je, da slednji po končanem delu gredo spet domov, ne pa za varne zidove kakšne vojašnice.

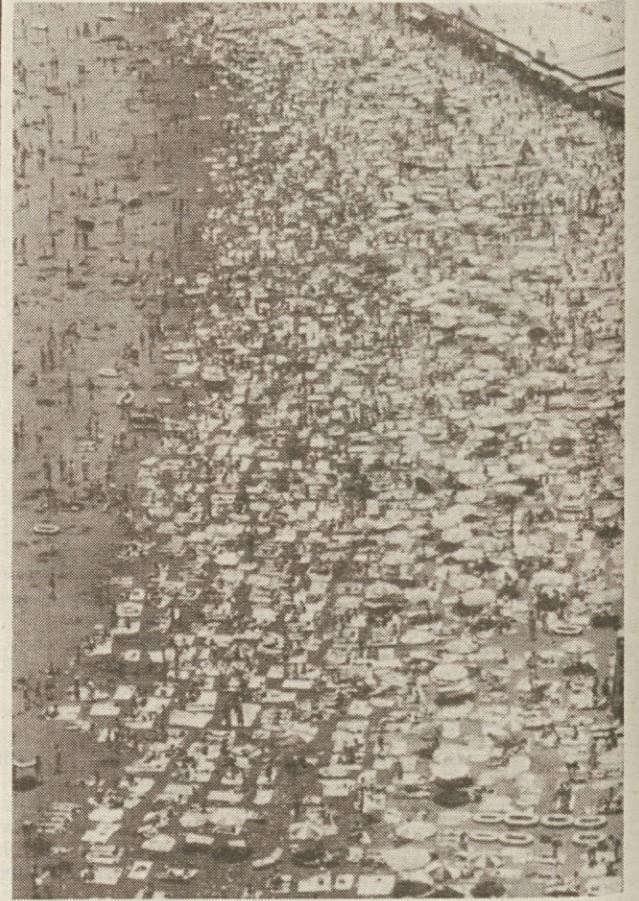
Kljub vsemu je število terorističnih incidentov v Ulstru iz leta v leto manjše. Višek je pojav terorizma dosegel leta 1972, ko je bilo 10.630 oboroženih spopadov in 1382 eksplozij. Lani se je število terorističnih akcij znižalo na 334, eksplozij pa je bilo »samo« 193. Leta 1984 je 11 pripadnikov IRA izgubilo življenje, 464 pa jih je prišlo pred sodišče.

Zadnje čase je vse več govora o možnosti dogovora med Londonom in Dublinom. Stiki med Margaret Thatcher in Garretom Fitzgeraldom so sicer zaviti v strogo tajnost, vendar napovedujejo možno rešitev jeseni, ko bo britansko-irski vrh.

Protestanti v Ulstru izražajo bojazen, da bi morebitni sporazum šel njim v škodo, katoličani s svoje strani zmigujejo z glavo in izražajo dvome, da bi njihov položaj lahko rešili s polovičnimi ukrepi. IRA molči, vendar ne miruje. Njen končni cilj je odhod Britancev iz Ulstra.

In zato je Ulster še naprej sod smodnika, na katerem sedijo ljudje v britanskih uniformah.

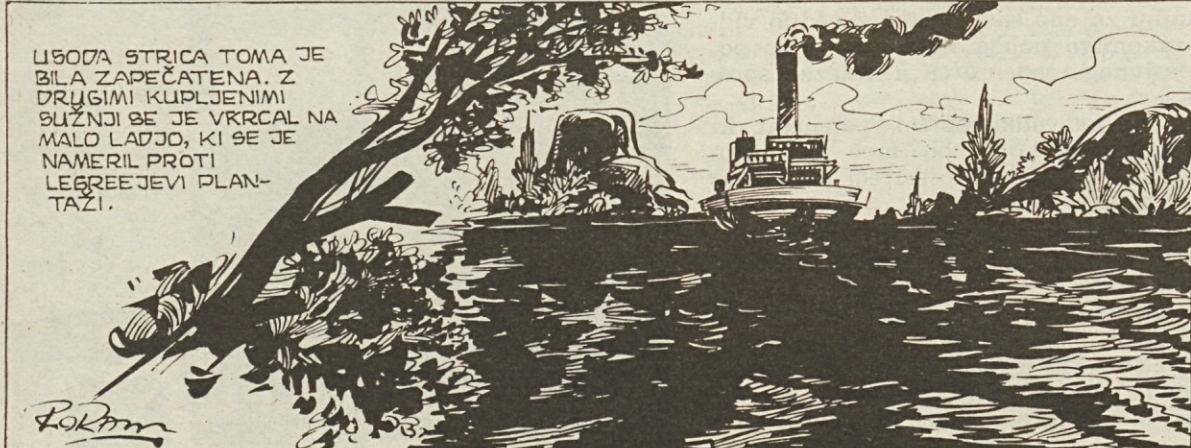
Kopanje po japonsko



Harriet Beecher Stowe

29.

Koča strica Toma



Zaradi špijanske afere

Val histerije v ZDA

NEW YORK — Prodaja ameriških mornariških vojaških tajnosti sovjetom ni odprla samo vprašanja etičnega značaja, ampak je sprožila široko gibanje za ponovno uvedbo smrtnih kazni zaradi špijonaže. Čeprav so takšno kazen federalni zakoni tudi doslej dovoljevali, je praktično niso izvedli od 1972. leta dalje, ko je vrhovno sodišče sklenilo, da imajo sodišča preširoka pooblastila.

V histeričnem ozračju nastalem po aretaciji »družinske vohunske skupine« Walker, vidijo pristaši smrtno kazni priložnost, da dosežejo svoj cilj. Republikanski član kongresa Bill McCollum je na podlagi podpore treh četrtin članov tega telesa zahteval smrt za pripadnike oboroženih sil, ki se prodajajo tuju.

Njegov kolega iz iste stranke Ted Stevens je šel še dalje in zahteval, da usmrtilcev televizija prenaša v živo. Zagovorniki smrtne kasni se niso omejili samo na zakonodajno dejavnost. Predlagali so sprejem strožjih ukrepov, denimo, uvedbo »detektorja laži«, ki naj preiskusi vdanost 4.3 milijona vojaških in civilnih oseb, ki imajo dostop do pomembnih in zaupnih dokumentov.

Če upoštevamo izjavo državnega tajnika za obrambo Weinbergerja, da bi Walkerja in njegove sodelavce morali ubiti, če bo sodišče ugotovilo njihovo krivdo, potem administracija podpira zahtevo članov kongresa.

Čeprav je v takšnem ozračju težko navajati drugačna stališča, se je vseeno našlo nekaj politikov, ki niso podlegli valu histerije. Med temi je demokratični poslanec iz Kolorada Gary Hart. Dejal je, da je kongres pozabil na zlorabe obveščevalne službe v sedemdesetih letih. Prišli pa »smo tako daleč, da smo v imenu boja proti vohunstvu pripravljani omejiti tudi same državljanske pravice.« Tudi demokrat iz Michigana John Conyers je istega mnenja, toda nasprotniki smrtnih kazni so vseeno v manjšini, čeprav ne bi mogli reči, da so osamljeni.

Takšen številčni odnos ne sme čuditi, če vemo, da je celo New York Times, ki ga imajo za liberalnega, čez tri stolpce objavil skico rabeljske sekire, nad njo pa naslov: Smrtna kazen za špijone. Poleg naslova, ki bi se bolj prilegal večernemu listu, je zanimivo tudi besediščilo članka, v katerem bivši uradni predstavnik obrambnega ministrstva gradi etične principe na brezpogojni smrtni kazni.

Toda odkod takšno ozračje, v katerem celo umirjeni člani kongresa zapadajo nečloveškim strastem? Ali je mogoče, da je družina Walker ogrozila varnost ZDA? Saj ne more biti naključje, da se je neka velika sila prvič srečala s poskusi neke druge velike sile (pa tudi obratno), da s pomočjo podkupljenih agentov pride do tajnosti. Če moramo tudi na to vprašanje odgovoriti negativno, zakaj potem ta histerija?

Sodeč po tukajšnjem tisku, šok ni nastal zaradi nevarnosti, da bi izdali vojaške ali gospodarske tajnosti, ampak zaradi spoznanja, da so tudi takšni državljani ZDA, ki so za »pragišče« dolarjev pripravljani izdati svojo državo. Res je šlo za pragišče dolarjev, kajti preiskava je pokazala, da so Rusi izredno slabo plačali svoje agente.

Obstaja mnenje, da bi tisk in kongresisti bili prizanesljivejši, če bi Wokerjevi delali iz prepričanja, ne pa zaradi denarja. Tako pa je banalni motiv pokazal na Ahilovo peto ZDA. Od tod tudi pojav histerije, ki sama po sebi rojeva zahteve po smrtni kazni.

Predlog britanskih katoliških škofov

Manj odvisnosti od Rima

LONDON — Katoliški duhovniki Velike Britanije in Wallesa zahtevajo večjo neodvisnost od Rima. Dokument se navdihuje pri drugem vatikanskem koncilju. Objavili so ga predvčerajšnjim in bo po vsej verjetnosti postala ta »ponižna prošnja« osrednja tema razprave na sinodu prihodnjega novembra. Osvetlil jo bo kardinal Basil Hume, predsednik britanske in evropske škofovske konference.

Navdušenje angleških škofov za koncilj in za duhovno presnovo cerkve je po pisanju The Guardian v kričečem nasprotju s konservativnim stališčem Vatikana, ki bi želel konciljske sklepe nekoliko sfrizirati. Po pisanju lista bi škofje želeli več jasnosti glede škandala vatikanske banke IOR in sušljanja o smrti Janeza Pavla prvega.

Britanski katoliški škofje si nadalje prizadevajo doseči večjo svobodo v odločanju in manj vmešavanja Rima. Vatikan bi moral spremeniti svoje stališče do duhovnikov, ki bodo slekli talar, večjo težo pa naj bi priznal ženskam v cerkvenih obredih.

Čeprav so britanski škofje naklonjeni papeški odločitvi o sklicanju izrednega škofovskega cerkvenega shoda novembra letos, imajo vseeno priporočbe za račun termina. Če bi imeli na voljo več časa sodijo, bi se nanj bolj temeljito pripravili.